

Brüssel, 29. september 2020
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0224(COD)

11251/1/20
REV 1

RECH 332
COMPET 435
IND 156
MI 368
EDUC 331
TELECOM 163
ENER 318
ENV 550
REGIO 238
AGRI 294
TRANS 423
SAN 329
CADREFIN 283
CODEC 901
SUSTDEV 122

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	10948/20
Komisjoni dok nr:	9865/18 + ADD 1
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad – Üldine lähenemisviis

Delegatsioonidele edastatakse lisas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad) suhtes kokku lepitud täieliku üldise lähenemisviisi tekst, mille nõukogu (konkurentsivõime) võttis vastu oma 29. septembri 2020. aasta istungil.

See tekst sisaldab Euroopa Parlamendiga kokku lepitud ühist seisukohta, mille alaliste esindajate komitee kinnitas 27. märtsil 2019,¹ ning osalist üldist lähenemisviisi põhjenduste ja IV lisa (koostoime) suhtes, mille nõukogu (konkurentsivõime) võttis vastu 29. novembril 2019².

¹ 7942/19.
² 14643/19.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) .../...,

...,

millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 173 lõiget 3, artikli 182 lõiget 1, artiklit 183 ning artikli 188 teist lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust³,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁴,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁵

³ ELT C [...], [...], lk [...].

⁴ ELT C [...], [...], lk [...].

⁵ Euroopa Parlamendi ... seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu ... otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu eesmärk on tugevdada oma teaduslikke ja tehnoloogilisi aluseid, luues Euroopa teadusruumi, kus teadlased, teaduslik teave ja tehnoloogia vabalt liiguvad, ja toetades liidu, kaasa arvatud selle tööstussektori konkurentsivõime arengut, samal ajal edendades kõiki teadus- ja innovatsioonitegevusi, et viia ellu liidu strateegilised prioriteedid, mille lõppeesmärk on edendada rahu, liidu väärtusi ja oma rahvaste hüvangut.
- (2) Et saavutada selle üldeesmärgi suunas liikumisel teaduslik, tehnoloogiline, majanduslik, keskkondlik ja ühiskondlik mõju ning maksimeerida oma teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavate investeeringute lisaväärtust, peaks liit investeerima tipptasemel teadusuuringutesse ja innovatsiooni programmi „Teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ aastateks 2021–2027“ (edaspidi „programm“) kaudu, et toetada tipptasemel teadmiste ja kvaliteetsete tehnoloogiate loomist, paremat levitamist ja siiret liidus, meelitada ligi talente kõigil tasanditel ja aidata kaasa liidu talendipagasi täielikule kaasamisele, hõlbustada koostöösidemeid ja suurendada teadusuuringute ja innovatsiooni mõju liidu poliitikate väljaarendamisel, toetamisel ja rakendamisel, toetada ja tõhustada innovatiivsete ja kestlike lahenduste kasutuselevõtmist ja kasutamist liidu majanduses, eelkõige VKEde poolt ja ühiskonnas, et käsitleda üleilmseid väljakutseid, sealhulgas kliimamuutusi ja kestliku arengu eesmärgi, luua töökohti ja edendada majanduskasvu ja tööstuse konkurentsivõimet ning edendada liidu atraktiivsust teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas. Programmiga tuleks edendada igat liiki innovatsiooni, sealhulgas läbimurdelist innovatsiooni, edendada innovatiivsete lahenduste turuleviimist ning optimeerida selliste investeeringute tulemusi, et suurendada mõju tugevama Euroopa teadusruumi raames.
- (2a) Programm tuleks kehtestada seitsmeks aastaks, et ühitada selle kehtivusaeg nõukogu määruses (EL, Euratom) nr [sisestada viide mitmeaastase finantsraamistiku määrusele] sätestatud mitmeaastase finantsraamistiku kehtivusajaga, ilma et see piiraks tähtaegu, mis on sätestatud nõukogu määruses [YYY/XXXX], millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks.

- (2a) Programm peaks aitama suurendada avaliku ja erasektori investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni liikmesriikides, aidates seeläbi saavutada üldise teadus- ja arendustegevusse investeerimise taseme vähemalt 3 % ulatuses liidu SKPst. Eesmärgi saavutamiseks peavad liikmesriigid ja erasektor täiendama programmi omapoolsete suuremate investeeringutega teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni.
- (3) Selleks et aidata saavutada liidu poliitikaeesmärke, peaks käesoleva programmi raames toetatud tegevused saama asjakohasel juhul kasu innovatsioonisõbralikest õigusaktidest ja inspireerima nende loomist, olles kooskõlas innovatsiooni põhimõttega⁶ ⁷, et toetada liidu olulise teadmistebaasi kiiremat ja tõhusamat ümberkujundamist innovatsiooniks.
- (4) Üldpõhimõtteid, milleks on avatud teadus, avatud innovatsioon ja avatus maailmale, tuleks järgida kogu programmi rakendamisel nii laialdaselt kui võimalik. Nimetatud põhimõtted peaksid tagama tipptaseme ning teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavate liidu investeeringute mõju.

⁶ Parema õigusloome, teadustegevuse ja innovatsiooni vahendid, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/better-regulation-toolbox-21_en_0.pdf.

⁷ Komisjoni 15. mai 2018. aasta teatis „Euroopa uus teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskava – Euroopa võimalus suunata oma tulevikku“ (COM(2018)306).

- (5) Avatud teadusel, sealhulgas avatud juurdepääsul teadusväljaannetele ja -andmetele ning teadmiste optimaalsel levitamisel ja kasutamisel, on potentsiaal parandada teaduse kvaliteeti ja suurendada selle mõju ja sellest saadavat kasu ning kiirendada teadmiste arengut, muutes need usaldusväärsemaks, efektiivsemaks ja täpsemaks, ühiskonna poolt paremini mõistetavaks ja ühiskondlikele probleemidele paremini vastavaks. Tuleks näha ette sätted tagamaks, et toetusesaajad annavad avatud juurdepääsu eelretsenseeritud teadusväljaannetele. Lisaks peaks olema tagatud, et toetusesaajad annavad avatud juurdepääsu teadusandmetele kooskõlas põhimõttega „nii avatud kui võimalik, nii suletud kui vajalik“ ning võimaldades põhjendatud juhtudel erandeid, mis on seotud andmekaitseenormide, julgeolekuhuvide ja intellektuaalomandi õigustega, Euroopa Liidu üleilmse majandusliku konkurentsivõimega ja muude õigustatud huvidena. Rohkem tuleks tähelepanu pöörata teadusandmete vastutustundlikule haldamisele, mis peaks vastama nn FAIR-põhimõttele, st leitavus (*findability*), ligipääsetavus (*accessibility*), koostalitlusvõime (*interoperability*) ja taaskasutatavus (*reusability*), eelkõige andmehalduskavade laiemal kasutamise kaudu. Kui see on asjakohane, peaksid toetusesaajad kasutama Euroopa avatud teaduse pilve pakutavaid võimalusi ning järgima ka muid avatud teaduse põhimõtteid ja tavasid.
- (6) Käesoleva programmi põhimõtte ja ülesehitus peaksid vastama vajadusele luua kriitiline mass toetatud tegevusi kogu ELis ja rahvusvahelise koostöö kaudu kooskõlas ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 ja selle eesmärkidega. Programmi rakendamine peaks tugevdama nende eesmärkide saavutamist ning ELi ja selle liikmesriikide pühendumist kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamisele ning kestliku arengu saavutamisele selles kolmes mõõtmes – majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnavaline – ühtsel ja integreeritud viisil.
- (7) Käesoleva programmi raames toetatavad tegevused peaksid aitama saavutada liidu eesmärke ja prioriteete, jälgida ja hinnata edusamme nende eesmärkide ja prioriteetide poole liikumisel ning töötada välja muudetud või uusi prioriteete.
- (7a) Programmiga tagatakse läbipaistvus ja vastutus teadus- ja innovatsiooniprojektide avaliku sektori vahenditest rahastamises, kaitstes nii avalikke huve.

- (7b) Programmiga tuleks toetada teadus- ja innovatsioonitegevusi sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas. See eeldab teaduslike teadmiste edendamist selles valdkonnas, aga ka sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonna kogemuste ja edusammude kasutamist programmi majandusliku ja ühiskondliku mõju suurendamiseks. Samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ raames lõimitakse sotsiaal- ja humanitaarteadused täielikult kõikidesse teemavaldkondadesse. Lisaks sotsiaal- ja humanitaarteaduste edendamisele projektides peaks sotsiaal- ja humanitaarteaduste lõimimist vajaduse korral toetama ka nii, et eksperdikomiteedesse ja hindamiskomisjonidesse kaasatakse sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonna sõltumatud eksperdid, ning tehakse õigeaegset järelevalvet ja aruandlust seoses sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnaga rahastatud teadustegevuses. Eelkõige jälgitakse kogu programmi ulatuses sotsiaal- ja humanitaarteaduste integreerimise taset.
- (8) Käesolev programm peaks säilitama tasakaalustatud lähenemisviisi teadusuuringute ja innovatsiooni vahel ning alt-üles rahastamise (ajendatud teadlastest või novaatoritest) ja ülalt-alla rahastamise (otsustatud strateegiliselt kindlaks määratud prioriteetidega) vahel vastavalt osalevate teadus- ja innovatsioonikogukondade laadile, läbiviidavate tegevuste liigile ja eesmärgile ning soovitavale mõjule. Nimetatud tegurite kombinatsioon peaks määrama lähenemisviisi programmi vastavate osade jaoks, mis kõik aitavad kaasa programmi üld- ja erieesmärkide saavutamisele.
- (8a) Programm peaks toetama teadusuuringute ja innovatsiooni kõiki etappe, eelkõige koostööprojektide raames, samuti missioonide ja partnerluste puhul, kui see on asjakohane. Alusuuringud on tähtis ressurss ja oluline tingimus selleks, et suurendada liidu suutlikkust meelitada ligi parimaid teadlasi ja saada ülemaailmseks tippkeskuseks. Tuleks tagada tasakaal alus- ja rakendusuuringute vahel. Koos innovatsiooniga toetavad teadusuuringud liidu majanduslikku konkurentsivõimet, majanduskasvu ja tööhõivet.

- (8b) Tõendusmaterjal näitab, et igas mõttes mitmekesisuse omaksvõtt on kvaliteetse teadusetegemise seisukohalt võtmetähtsusega, kuna mitmekesisus mõjub teadusele kasulikult. Mitmekesisus ja kaasavus aitavad kaasa tipptasemel koostööpõhisele teadus- ja innovatsioonitegevusele, avaldades valdkonna- ja sektoriüleses koostöös, mis toimub kogu Euroopa teadusruumis, mis toob kaasa paremad teadusuuringud ja kvaliteetsemad projektide ettepanekud, võib viia tulemuste ühiskonnas kasutamise kõrgema määraneni ning suurendada innovatsioonist saadavat kasu, edendades niiviisi Euroopat.
- (8c) Teadusuuringute ja innovatsiooni kiirtee menetlusega saab võimaldada väikeste koostöökonsortsiumide kiiremat, alt-üles juurdepääsu vahenditele, mis hõlmavad meetmeid alates alusuuringutest kuni turuleviimiseni.
- (8d) Programmi „Euroopa horisont“ maksimaalse mõju saavutamiseks tuleks erilist tähelepanu pöörata multidistsiplinaarsele, interdistsiplinaarsele ja transdistsiplinaarsele lähenemisviisile.
- (8e) Käesoleva programmi eesmärkide saavutamiseks vastavalt tipptaseme põhimõttele peaks programm muu hulgas püüdma tugevdada koostöösidemeid Euroopas, aidates seeläbi kaasa teadusuuringute ja innovatsiooni lõhe vähendamisele.
- (8f) Tipp-pädevuste algatused peaksid tugevdama teadusuuringute ja innovatsiooni tipptaset rahastamiskõlblikes riikides, sealhulgas nt toetama koolitusi, et parandada teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna juhtimisoskusi, jagama auhindu, tugevdama innovatsiooni ökosüsteeme ning looma teadus- ja innovatsioonivõrgustikke, muu hulgas ELi rahastatud teadustaristute alusel. Selleks et taotleda rahastamist programmi „Euroopa horisont“ osa „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ tegevussuuna „Osalemise laiendamine ja tipp-pädevuste levitamine“ raames, peavad taotlejad selgelt näitama, et nende projektid on seotud riikliku ja/või piirkondliku teadusuuringute ja innovatsiooni strateegiaga.

- (9) Samba „Tiptasemel teadus“ alusel elluviidavad tegevused tuleks kindlaks määrata olenevalt teaduse vajadustest ja võimalustest ning need peaksid edendama teaduse tiptaset. Teadusuuringute kava tuleks koostada tihedas koostöös teadusringkonnaga ja selles tuleks rõhutada uute andekate teadus- ja innovatsioonispetsialistide ja karjääri alustavate teadlaste ligimeelitamist, tugevdades samal ajal Euroopa teadusruumi, vältides ajude äravoolu ja edendades ajude ringlust.
- (9a) Programm peaks aitama liidul ja liikmesriikidel võtta arvesse reaalsel olukorda ehk väga intensiivset rahvusvahelist konkurentsi parimate ajude ja oskuste ligimeelitamisel.
- (10) Sammas „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ tuleks luua teadus- ja innovatsioonitegevuse teemavaldkondade kaudu, et maksimeerida koostööd asjaomastes teemavaldkondades, tagades samas võrreldes kulutatud ressurssidega suure ja kestliku tiptaseme ning mõju. See julgustab valdkonna-, sektori-, poliitika- ja piiriülest koostööd kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks, järgides kestliku arengu tegevuskava 2030 ja Pariisi kokkuleppe põhimõtteid ning arendades samal ajal liidu tööstusharude konkurentsivõimet. Ambitsioonikate, ulatuslike algatuste tegemine teadus- ja innovatsioonimissioonide vormis võimaldab programmil saavutada ümberkujundava ja süsteemse mõju ühiskonna jaoks kestliku arengu eesmärkide toetuseks, tehes seda ka rahvusvahelise koostöö ja teadusdiplomaatia kaudu.

- (11) Üks peamisi kanaleid käesoleva programmi eesmärkide saavutamiseks, eriti kestlike töökohtade ja kestliku majanduskasvu loomisel, peaks olema tööstuse täielik ja õigeaegne kõigil tasanditel kaasamine programmi, alates üksikettevõtjatest ja VKEdest kuni suurte ettevõteten. Tööstuse selline kaasatus peaks tähendama, et tööstus osaleb meetmetes, mida toetatakse vähemalt samal tasemel kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1291/2013⁸ loodud eelmise raamprogrammi „Horisont 2020“ meetmeid.
- (11a) Programmi meetmed peaksid andma olulise panuse Euroopa strateegiliste sektorite, sealhulgas ELi tööstuspoliitika strateegia eesmärgi kajastavate põhiliste progressi võimaldavate tehnoloogiate potentsiaali vallandamisse⁹.
- (11b) Mitmeid sidusrühmi, sealhulgas kodanikuühiskonda ja tööstust kaasavad konsultatsioonid peaksid aitama kaasa strateegilise planeerimise protsessi kaudu kehtestatud perspektiivide ja prioriteetide elluviimisele. Selle tulemusena tuleks koostada perioodilised strateegilised teadusuuringute ja innovatsioonikavad, mis võetakse vastu rakendusaktidega, et valmistada ette tööprogrammide sisu.
- (11c) Selleks et teatud meede saaks rahastust, tuleks tööprogrammis arvestada konkreetsete eelmiste projektide tulemustega ning teaduse, tehnika ja innovatsiooni olukorraga riigi, liidu ja rahvusvahelisel tasandil, ning asjakohaste poliitiliste, turu ja ühiskonna arengutendentsidega.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104).

⁹

- (12) Et liidu tööstus jääks või saaks maailma liidriks innovatsiooni, digiülemineku ja kliimaneutraalsuse valdkonnas, on oluline selle toetamine, eelkõige investeeringutega põhilistesse progressi võimaldavatesse tehnoloogiatesse, mis panevad aluse tuleviku ettevõtetele. Käesoleva programmi meetmetega tuleks käsitleda turutõrkeid või mitteoptimaalseid investeerimisolukordi, ergutada investeeringuid proportsionaalsel ja läbipaistval viisil ilma erasektori rahalisi vahendeid dubleerimata või välja tõrjumata, ning neil peaks olema selge Euroopa lisaväärtus ja investeeringute tasuvus üldsuse jaoks. See tagab programmi meetmete ja ELi riigiabi reeglite järjepidevuse, hoides ära ebakohased konkurentsimoonutused siseturul.
- (13) Käesolev programm peaks toetama teadusuuringuid ja innovatsiooni lõimitud viisil, järgides kõiki Maailma Kaubandusorganisatsiooni asjakohaseid sätteid. Teadusuuringute, sealhulgas tootearenduse mõistet tuleks kasutada vastavalt Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) poolt väljatöötatud Frascati käsiraamatule ning innovatsiooni mõistet tuleks kasutada vastavalt OECD ja Eurostati poolt väljatöötatud Oslo käsiraamatule, järgides sotsiaalset innovatsiooni hõlmavat laiapõhjalist lähenemisviisi. Jätkuvalt, nagu eelmises raamprogrammis „Horisont 2020“, tuleks tehnoloogiauuringute, tootearenduse ja tootetutvustuse meetmete liigitamisel arvesse võtta tehnilise valmiduse taset käsitlevaid OECD määratlusi ning konkursikutsetes esitatud meetmete liikide määratlusi. Toetusi ei tohiks anda meetmetele, mille tehnilise valmiduse tase on üle 8. Üleilmsete probleemide ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime samba raames esitatud konkreetse konkursikutse tööprogramm peaks võimaldama anda toetusi toodete suuremahulise valideerimise ja turuleviimise jaoks.
- (13a) Ilma et see piiraks üldisi läbirääkimisi mitmeaastase finantsraamistiku üle, panustatakse programmi „Euroopa horisont“ raames kosmosevaldkonna eesmärkidesse vähemalt samal tasemel kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1291/2013 loodud eelmise raamprogrammi „Horisont 2020“ raames.

- (14) Toetudes eelmise programmi kogemustele ning ELi institutsioonide ja sidusrühmade panusele, on komisjoni teatistes programmi „Horisont 2020“ vahehindamise kohta (COM(2018) 2 final) ja Euroopa Parlamendi raportis programmi „Horisont 2020“ rakendamise hindamise kohta seoses selle vahehindamise ja 9. raamprogrammi ettepanekuga (2016/2147(INI)) ning nõukogu järeldustes „Programmi „Horisont 2020“ vahehindamisest üheksanda raamprogrammi suunas“ esitatud soovitusel käesoleva programmi jaoks, sealhulgas reeglid selles osalemise ja tulemuste levitamise kohta. Nendes soovitustes pakutakse välja meetmed, et edendada ajude ringlust ja hõlbustada teadus- ja innovatsioonivõrgustike avatust, teha ambitsioonikamaid investeeringuid, et saavutada kriitiline mass ning maksimaalne mõju; toetada läbimurdelise tähtsusega innovatsiooni; seada liidu teadusuuringutesse ja innovatsiooni investeerimise puhul prioriteediks suure lisaväärtusega valdkonnad, eriti missioonidele keskendumise, täieliku, teadliku ja õigeaegse kodanike kaasamise ja laialdase teavitamise kaudu; ratsionaliseerida liidu rahastamiskeskonda, et liidus teadusuuringute ja innovatsiooni potentsiaali täielikult ära kasutada, lihtsustades sealhulgas mitmeid partnerlusalgatusi ja kaasrahastamiskavasid; arendada liidu erinevate rahastamisvahendite vahel suuremat ja konkreetsemat koostööd, kaotades eelkõige täiendavust välistavad sekkumispõhimõtted ja erineva rahastamise keerukuse, ning samuti eesmärgiga aidata mobiliseerida kasutamata teadus- ja innovatsioonipotentsiaali kogu liidus; tugevdada rahvusvahelist koostööd ja avatust kolmandate riikide osalusele; ning jätkata lihtsustamist, mis põhineb programmi „Horisont 2020“ rakendamisel saadud kogemustel.
- (15) Käesoleva programmiga tuleks püüda saavutada koostöö muude liidu programmidega alates nende kavandamisest ja strateegilisest planeerimisest kuni projektide väljavalimise, haldamise, teavitamise, tulemuste levitamise ja kasutamise, järelevalve, auditeerimise ja juhtimiseni. Seoses teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisega peaks koostöö võimaldama nii palju kui võimalik kulude rahastamiskõlblikkuse reeglite ühtlustamist. Kattumiste ja dubleerimiste ärahoidmiseks ning liidu rahastamise suurendamiseks võib teha ülekandeid muudest liidu programmidest programmi „Euroopa horisont“ tegevustele. Sellistel juhtudel tuleb nimetatud vahendite puhul järgida programmi „Euroopa horisont“ reegleid.

- (15a) Kooskõlas määrusega [Euroopa Liidu taasterahastu määrus] ja sellega eraldatud vahendite piires tuleks käesoleva programmi raames võtta taaste ja vastupidavuse rahastamismeetmeid, et leevendada COVID-19 kriisi enneolematut mõju. Selliseid täiendavaid vahendeid tuleks kasutada nii, et oleks tagatud määruses [taasterahastu määrus]¹⁰ sätestatud tähtaegadest kinnipidamine. Sellised lisavahendid tuleks eraldada üksnes teadusuuringute ja innovatsiooni meetmetele, mis on suunatud COVID-19 kriisi tagajärgede, eelkõige selle majandusliku, sotsiaalse ja ühiskondliku mõju käsitlemisele.
- (16) Et saavutada liidu rahastamise võimalikult suur mõju ja panustada kõige tõhusamalt liidu poliitikaeesmärkide saavutamisse, peaks liit vajaduse korral sõlmima Euroopa partnerlusi era- ja/või avaliku sektori partneritega. Selliste partnerite hulka kuuluvad tööstus, ülikoolid, teadusorganisatsioonid, kohalikul, piirkondlikul, riiklikul või rahvusvahelisel tasandil avalikke teenuseid osutavad asutused või kodanikuühiskonna organisatsioonid, sealhulgas teadusuuringuid ja innovatsiooni toetavad või ellu viivad sihtasutused ja valitsusvälised organisatsioonid, tingimusel et partnerluste kaudu saavutatakse soovitud mõju tõhusamalt, kui seda suudab liit üksi.
- (16a) Euroopa Regionaalarengu Fondist, Euroopa Sotsiaalfond+-ist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist kaasrahastatud programmide eraldisi peaks olenevalt liikmesriigi otsusest olema võimalik käsitada osaleva liikmesriigi eraldisena programmi „Euroopa horisont“ eesmärkide täitmiseks. See aga ei mõjuta vajadust tagada kooskõla nimetatud eraldiste suhtes kohaldatavate sätetega, nagu need on esitatud [uues ühissätete määruses] ja fondispetsiifilistes määrustes, ning eriti vajadust tagada kooskõla sätetega, millega kehtestatakse kaasrahastamise nõuded ja juhtimis- ja kontrollisüsteemid.

¹⁰ Komisjoni ettepanek (COM (2020) 459), millega muudetakse Euroopa horisondi määrust.

- (17) Käesolev programm peaks tugevdama koostööd Euroopa partnerluste ning era- ja avaliku sektori partnerite vahel rahvusvahelisel tasandil, muu hulgas ühendades teadus- ja innovatsiooniprogramme ja piiriüleseid investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni, mis toovad vastastikust kasu inimestele ja ettevõtetele, tagades samas, et liit suudab kaitsta oma huve strateegilistes valdkondades¹¹.
- (17a) Tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste juhtalgatused on osutunud tõhusaks ja tulemuslikuks vahendiks, tuues ühiskonnale kasu liidu ja selle liikmesriikide ühiste, kooskõlastatud jõupingutuste kaudu. Grafeeni, inimaju projekti ja kvanttehnoloogiat käsitlevate tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste juhtalgatuste raames tehtavat tegevust, mis saab toetust programmist „Horisont 2020“, toetatakse jätkuvalt programmi „Euroopa horisont“ tööprogrammi projektikonkursside kaudu. Ettevalmistavaid meetmeid, mida toetatakse tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste juhtalgatuste kaudu programmi „Horisont 2020“ osana, kasutatakse programmi „Euroopa horisont“ strateegilises planeerimises ning neid kasutatakse missioonide, kaasrahastatud partnerluste / programmipartnerluste ja korrapärase projektikonkurssidega seotud töös.
- (18) Teadusuuringute Ühiskeskus (Joint Research Centre, edaspidi „JRC“) peaks jätkuvalt pakkuma liidu poliitikale sõltumatuid kliendikeskseid teaduslikke tõendeid ja tehnilist abi kogu poliitikatsükli vältel. JRC otsemeetmeid tuleks rakendada paindlikul, tõhusal ja läbipaistval viisil, võttes arvesse liidu poliitika vajadusi ja JRC kasutajate asjakohaseid vajadusi ning tagades liidu finantshuvide kaitse. JRC peaks jätkama täiendavate vahendite loomist.

¹¹ Vt nt komisjoni ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik (COM(2017) 487).

- (19) Sambaga „Innovatiivne Euroopa“ tuleks luua mitmeid meetmeid, et toetada ühendatult ettevõtjate ja ettevõtluse vajadusi, mille eesmärk on viia ellu ja kiirendada läbimurdelist innovatsiooni kiire turukasvu saavutamiseks. See peaks pakkuma ühtse kontaktpunkti, et ligi tõmmata ja toetada igat liiki novaatoreid, innovatsiooniga tegelevaid äriühinguid, näiteks VKEsid, sealhulgas idufirmasid ja erandjuhtudel väikeseid keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaid, kellel on potentsiaali kasvada rahvusvahelisel ja liidu tasandil, ning pakkuda kiireid paindlikke toetusi ja kaasinvesteeringuid, sealhulgas koos erainvestoritega. Nende eesmärkide saavutamiseks moodustatakse Euroopa Innovatsiooninõukogu (European Innovation Council, edaspidi „EIC“). See sammas peaks toetama ka Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituuti (European Institute of Innovation and Technology, edaspidi „EIT“) ning Euroopa innovatsiooni ökosüsteemi üleüldiselt, eelkõige kaasrahastades partnerlusi riiklike ja piirkondlike innovatsiooni toetajatega.
- (19a) Käesoleva määruse tähenduses ja eelkõige EIC raames toimuva tegevuse puhul on idufirma oma elutsükli varases etapis (sealhulgas ülikoolide baasil tegutsevad võrsefirmad) olev VKE, kelle eesmärk on pakkuda innovatiivseid lahendusi ja laiendamiskõlblikku ärimudelit ning kes on komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ¹² lisa artikli 3 tähenduses autonoomne; ning „keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja“ on ettevõtja, kes ei ole mikro-, väikene või keskmise suurusega ettevõtja, nagu on määratletud komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ ja kellel on 250 kuni 3000 töötajat, kui tema töötajate arv on arvutatud vastavalt kõnealuse soovitusel lisa I jaotise artiklitele 3, 4, 5 ja 6; väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja on ettevõtja, kellel on kuni 499 töötajat.
- (20) Käesoleva programmi poliitikaeesmärke püütakse saavutada samuti programmi „InvestEU“ rahastamisvahendite ja eelarvelise garantii kaudu, eelkõige teadusuuringute, innovatsiooni ja digiülemineku ning VKEde poliitikaharude raames.

¹² Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

- (21) EIC peaks koos muude programmi „Euroopa horisont“ osadega stimuleerima kõiki innovatsiooni vorme, alates järkjärgulisest kuni läbimurdelise ja murrangulise innovatsioonini, pöörates eelkõige tähelepanu turgu loovale innovatsioonile. EIC peaks oma rahastamisvahendite „Pathfinder“ ja „Accelerator“ kaudu püüdma kindlaks teha, arendada ja kasutusele võtta igat liiki suure riskiga – sealhulgas järkjärgulisi – innovatiivseid lahendusi, mis keskenduvad peamiselt läbimurdelisele, murrangulisele ja süvatehnoloogial põhinevale innovatsioonile, millel on potentsiaali saada turgu loovaks innovatsiooniks. Sidusa ja lihtsustatud toetuse andmise kaudu peaks EIC täitma praeguse tühimiku seoses läbimurdelise innovatsiooni jaoks mõeldud avaliku toetuse ja erainvesteeringutega. Et kajastada EIC eesmärke, eelkõige turuleviimise tegevuste osas, peavad EIC rahastamisvahenditel olema spetsiifilised õiguslikud ja halduslikud tunnused.
- (22) Rahastamisvahendiga „EIC Accelerator“ rajatakse sild üle „surmaoru“ teaduse, suures mahus turustamise ja ettevõtete laienemise vahel. Rahastamisvahendist „Accelerator“ toetatakse suure potentsiaaliga tegevusi, mis kujutavad endast sellist tehnoloogilist ja teaduslikku, finants-, haldus- ja/või tururiski, mille jaoks veel ei anta pangalaenu ja mis ei suuda märkimisväärselt võimendada turult saadud investeeringuid, ning seega täiendab rahastamisvahend „Accelerator“ määrusega ...¹³ asutatud programmi „InvestEU“, millega toetatakse innovatiivseid ning pangalaenukõlblikke projekte ja üksuseid.
- (22a) Rahastamisvahend „EIC Accelerator“ peaks oma segarahastamise ja omakapitali kaudu antavate toetustega ning tihedas koostöös InvestEU programmiga rahastama VKEsid, sealhulgas idufirmasid, ja erandjuhtudel ka väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate projekte, kes ei suuda veel tulu teenida, ei ole veel kasumlikud või ei suuda veel ligi meelitada piisavaid investeeringuid, et viia täielikult ellu oma projektide äriplaani. Selliseid rahastamiskõlblikke üksusi käsitatakse pangalaenukõlbmatutena, samas kui osa nende investeerimisvajadustest oleks saanud või saaks katta üks või mitu investorit, näiteks era- või avaliku sektori pank, pereettevõtte, riskikapitalifond, äriingel jne. Sel viisil turutõrget ületades rahastatakse rahastamisvahendist „EIC Accelerator“ paljutõotavaid, kuid veel mitte pangalaenukõlblikke üksusi, kes teostavad läbimurdelisi turgu loovaid innovatsiooniprojekte. Kui need projektid saavad pangalaenukõlblikuks, võidakse neid nende arengu hilisemas etapis rahastada programmi „InvestEU“ raames.

- (22b) Kuigi EIC Acceleratori eelarve põhiline kasutusviis peaks olema segarahastamine, peaks artikli 43 kohaldamisel EIC Acceleratori poolt üksnes VKEdele, sealhulgas idufirmadele antav toetus vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1291/2013 loodud eelmise raamprogrammi „Horisont 2020“ VKEde rahastamisvahendi eelarve raames antavale toetusele¹⁴.
- (23) EIT, tegutsedes peamiselt oma teadmis- ja innovaatikakogukondade kaudu, peaks püüdma tugevdada üleilmsete väljakutsetega tegelevaid innovatsiooni ökosüsteeme, tugevdades innovatsiooni, teadusuuringute, kõrghariduse ja ettevõtluse koostoimet. Koosõlas oma asutamisakti, EITd käsitleva määrusega, ning oma strateegilise teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavaga, peaks EIT edendama oma tegevuses innovatsiooni ning suurendama märkimisväärselt oma toetust kõrghariduse lõimimisele innovatsiooni ökosüsteemi, tehes seda eeskätt järgmise kaudu: edendades ettevõtlusalast haridust, tugevdades teadusharudest sõltumatut koostööd tööstuse ja akadeemiliste ringkondade vahel; ning tehes kindlaks tulevastelt novaatoritelt üleilmsete väljakutsete käsitlemiseks oodatavad oskused, mille hulka kuuluvad kõrgel tasemel digioskused ja innovatsioonioskused. EIT toetuskavadest tuleks toetada EIT toetusesaajaid ning EIT teadmis- ja innovaatikakogukondadest võrsuvatel idufirmadel peaks olema juurdepääs EIC meetmetele. Kuigi EIT keskendumine innovatsiooni ökosüsteemidele peaks ta panema loomulikult teel sobituma sambasse „Innovatiivne Euroopa“, peaks ta vajaduse korral toetama ka teisi sambaid.
- (24) Võrdsete võimaluste tagamine ja säilitamine konkreetsetel turul konkureerivate ettevõtete jaoks peaks olema peamine nõue, et läbimurdeline innovatsioon saaks edeneda ning anda sellega eelkõige väikestele ja keskmise suurusega novaatoritele võimaluse saada kasu oma investeeringutest ja hõlmata turuosa.

¹⁴ Pärast määruse lõpliku teksti vastuvõtmist avaldatakse ELT C-seerias eeldatavasti komisjoni avaldus.

- (25) Programmiga tuleks edendada ja lõimida koostööd kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega ning vastastikusel kasul, ELi huvidel, rahvusvahelistel kohustustel, teadusdiplomaatial ja võimaluse korral vastastikkusel põhinevate algatustega. Rahvusvahelise koostöö eesmärk peaks olema tugevdada liidu teadusuuringute ja innovatsiooni tipptaset, ligitõmbavust ning majanduslikku ja tööstuslikku konkurentsivõimet, et võidelda üleilmsete väljakutsetega, pidades muu hulgas silmas ÜRO kestliku arengu eesmäärke, järgides kestliku arengu tegevuskava 2030 ja Pariisi kokkuleppe põhimõtteid ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames, ning toetada liidu välispoliitikat. Tuleks järgida üldist avatust rahvusvahelise osaluse ja sihipäraste rahvusvaheliste koostöömeetmete suhtes, sealhulgas tuleks asjakohaselt rahastada madala või keskmise sissetulekuga riikides asuvaid rahastamiskõlblikke üksusi. Samal ajal tuleks edendada kolmandate riikide assotsieerimist, eelkõige programmi koostööosadega, kooskõlas assotsieerimislepingutega ja keskendudes lisaväärtusele liidu jaoks. Assotsieerunud riikide rahalise osaluse jaotamisel programmile peaks komisjon võtma arvesse nende riikide õigussubjektide osaluse taset programmi eri osades.
- (25a) Nõukogu võib määrata erikomitee, kellega ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 4 kohaselt konsulteerides peetakse läbirääkimisi, sealhulgas assotsieerimislepingute ülesehituse ja sisu osas.

- (26) Selleks et tugevdada teaduse ja ühiskonna vahelist sidet ja maksimaalselt suurendada nende koostoimest tulenevat kasu, peaks programm kaasama kodanikke ja kodanikuühiskonna organisatsioone selliste kompetentsete teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavade ja vastava sisu ühisesse kavandamisse ja loomisesse, mis vastab kodanike ja kodanikuühiskonna muredele, vajadustele ja ootustele, teadushariduse edendamisse, teaduslike teadmiste üldsusele kättesaadavaks tegemisse ning kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide poolt programmi tegevustes osalemise lihtsustamisse. Seda tuleks teha kogu programmis ja programmi osas „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ elluviidavate sihtotstarbeliste tegevuste kaudu. Kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamisega teadus- ja innovatsioonitegevusse tuleks siduda avalikkuse teavitamine, mis annaks programmile avalikkuse toetuse ja hoiaks seda ülal. Samuti peaks programm püüdma kõrvaldada tõkkeid teaduse, tehnoloogia, kultuuri ja humanitaarteaduste vahel ning ergutama nendevahelist koostööd, et saavutada kestliku innovatsiooni uus tase. Toetatud projektides kodanike ja kodanikuühiskonna osalemise suurendamiseks võetud meetmeid tuleks jälgida.
- (27) Kui see on asjakohane, peaks programm võtma arvesse ELi toimimise lepingu artiklis 349 nimetatud liidu äärepoolseimate piirkondade iseloomulikke omadusi, kooskõlas komisjoni teatisega „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“, mida nõukogu on tervitanud¹⁵.
- (28) Käesoleva programmi raames välja arendatud tegevused peaksid olema suunatud soolise ebavõrdsuse kaotamisele, töö- ja eraelu tasakaalu parandamisele ning naiste ja meeste vahelise võrdsuse edendamisele teadus- ja innovatsioonitegevuses, kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklitega 2 ja 3 ning ELi toimimise lepingu artikliga 8. Sooküsimus tuleks lõimida teadus- ja innovatsioonitegevuse sisuga ning seda tuleks järgida kogu teadusuuringute tsükli käigus. Lisaks peaks programmi raames toimivate tegevuste eesmärk olema kaotada ebavõrdsus ning edendada võrdsust ja mitmekesisust kõigis teadus- ja innovatsioonitegevuse aspektides seoses vanuse, puude, rassi, etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste ja seksuaalse sättumusega.

¹⁵ 13715/17 + ADD 1–3: Komisjoni teatis „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“ (COM(2017) 623 final).

- (28a) Kogu programmis tuleks pidevalt püüda lihtsustada haldustoiminguid, eelkõige vähendades toetusesaajate halduskoormust. Komisjon peaks oma vahendeid ja suuniseid veelgi lihtsustama sellisel moel, et need koormaksid toetusesaajaid võimalikult vähe. Komisjon peaks eeskätt kaaluma suuniste lühendatud versiooni väljaandmist.
- (29) Käesoleva määrusega kehtestatakse liidu kaitsealase teadus- ja arendustegevuse eesmärgid ja prioriteedid ning määratakse kindlaks sellise tegevuse põhisuunad ning liidu rahalise osaluse suurus seoses kaitsealase teadus- ja arendustegevuse rahastamisega. Võttes arvesse kaitsetööstuse sektori eripära, tuleks määrukses ... , millega asutatakse Euroopa Kaitsefond,¹⁶ kindlaks määrata sätteid kaitseuuringute projektide liidupoolse rahastamise kohta, määrates ühtlasi kindlaks kaitseuuringutes osalemise reeglid. Koostoimest peaksid kasu saada tsiviil- ja kaitseuuringud, kuigi käesoleva määruse raames läbiviidavates tegevustes, välja arvatud Euroopa Kaitsefondiga hõlmatud valdkondades, tuleks keskenduda üksnes tsiviiltegevustele. Tarbetu topelttöö välistatakse.
- (30) Käesoleva määrusega kehtestatakse programmi rahastamispakett. Käesolevas määrukses osutatud summa on Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastase eelarvemenetluse käigus peamine juhis *[viide tuleks vajaduse korral ajakohastada vastavalt uuele institutsioonidevahelisele kokkuleppele: Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 2. detsembril 2013. aastal eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe¹⁷ punkti 17]* tähenduses.

¹⁶

¹⁷ Viidet ajakohastatakse: ELT C 373, 20.12.2013, lk 1. Nimetatud kokkulepe on kättesaadav aadressil: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC.

- (31) Käesoleva programmi suhtes kohaldatakse ELi toimimise lepingu artikli 322 põhjal vastu võetud määrust (EL, Euratom) nr [uus finantsmäärus] (edaspidi „finantsmäärus“), kui ei ole sätestatud teisiti teadus- ja innovatsioonitegevuse eripära tõttu, mis nõuab erinevaid norme näiteks seoses täiendava lihtsustamise või lühemate tähtaegadega. Finantsmääruses sätestatakse liidu eelarve rakendamise reeglid, sealhulgas reeglid toetuste, auhindade, hangete, kaudse eelarve täitmise, rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste kohta ning nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud reeglid käsitlevad ka muid tingimusi eelarve ja Euroopa Liidu taasterahastu kaitsmiseks¹⁸.
- (31a) Programmi „Euroopa horisont“ osa „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ tegevussuuna „Osalemise laiendamine ja tipp-pädevuste levitamine“ kogueelarve peaks olema vähemalt 3,3 % programmi „Euroopa horisont“ üldeelarvest. Kõnealusest eelarvest peaksid peamiselt kasu saama õigussubjektid osalemist laiendavates riikides.

¹⁸ Seda põhjendust võidakse olenevalt tingimuslikkuse korda käsitlevate läbirääkimiste tulemusest muuta.

- (32) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustele (EL, Euratom) nr 2018/1046¹⁹ („finantsmäärus“) ja (EL, Euratom) nr 883/2013²⁰ ning nõukogu määrustele (Euratom, EÜ) nr 2988/95²¹, (Euratom, EÜ) nr 2185/96²² ja (EL) 2017/1939²³ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise, sealhulgas pettuste ärahoidmist, avastamist, kõrvaldamist ja uurimist, kaotatud, alusetult välja makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 korraldada haldusjuurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid ja esitada nende eest süüdistusi, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371²⁴.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

²¹ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

²² Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

²³ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd, andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile määruse (EL) 2017/1939 kohases tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused.

- (32a) Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) kuuluvad kolmandad riigid võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis kehtestati Euroopa majanduspiirkonna lepinguga²⁵, milles on sätestatud, et programme rakendatakse kõnealuse lepingu kohaselt tehtava otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õigusaktide alusel. Käesolevas määruses tuleks kehtestada erisäte, mille kohaselt antakse vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja nõutav juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.
- (33) Vastavalt [viide ajakohastatakse vastavalt uuele ülemeremaid ja -territooriume käsitlevale otsusele: nõukogu otsuse 2013/755/EL artiklile 94²⁶] on ülemeremaades ja -territooriumidel asutatud isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi reeglitest ja eesmärkidest või võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti.
- (34) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleb käesolevat programmi hinnata teabe põhjal, mis on kogutud konkreetse aruandlus- ja järelevalvekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides ja programmi toetusesaajate seas. Niisugune kord võib asjakohasel juhul sisaldada ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel saab hinnata programmi mõju kohapeal.

²⁵ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

²⁶ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta (ÜMTde assotsieerimise otsus) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

- (35) Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et vajaduse korral täiendada või muuta mõjuahela näitajaid. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (36) Programmi „Euroopa horisont“ ja ELi kosmoseprogrammi vaheline sidusus ja koostoime aitavad edendada kogu maailmas konkurentsivõimelist ja innovatiivset Euroopa kosmosesektorit; kindlustada Euroopa sõltumatust kosmose hõlvamisel ja kosmose kasutamisel ohutus ja turvalises keskkonnas; ning tugevdada Euroopa rolli ülemaailmse osalejana. Programmi „Euroopa horisont“ tipptasemel teadusuuringuid, läbimurdelisi lahendusi ja allkasutajaid toetavad kosmoseprogrammiga kättesaadavaks tehtud andmed ja teenused.
- (36a) Programmi „Euroopa horisont“ ja Erasmuse programmi vaheline sidusus ja koostoime soodustab teadusuuringute tulemuste kasutuselevõttu koolitustegevuse kaudu ja innovatsioonivaimu levitamist haridussüsteemis ning tagab, et haridus- ja koolitustegevused põhinevad kõige ajakohasemal teadus- ja innovatsioonitegevusel. Selles kontekstis täiendab programm „Euroopa horisont“ vajaduse korral programmi „Erasmus+“ (2014–2020) alusel käivitatud Euroopa ülikoole puudutavate katseprojektide järelmeetmena Erasmuse programmi poolt Euroopa ülikoolidele antavat tuge koostoimelisel viisil.
- (37) Osalemise ja tulemuste levitamise reeglid peaksid asjakohaselt kajastama programmi vajadusi, võttes arvesse erinevate sidusrühmade ja ekspertide poolt programmi „Horisont 2020“ vahehindamise käigus tõstatatud mureküsimusi ja antud soovitusi.

- (38) Ühtsed reeglid kogu programmi raames peaksid tagama sidusa raamistiku, mis lihtsustab osalemist programmi eelarvest rahalist toetust saavates programmides, sealhulgas osalemist selliste rahastamisasutuste nagu EIT poolt hallatavates programmides, osalemist ELi toimimise lepingu artikli 187 kohaselt hallatavates ühissettevõtetes või muudes struktuurides ning osalemist liikmesriikide poolt ELi toimimise lepingu artikli 185 alusel ette võetud programmides. Erisätete vastuvõtmine peaks olema võimalik, kuid erandeid võib teha üksnes olukorras, kus see on rangelt vajalik ja hästi põhjendatud.
- (39) Käesolevasse programmi kuuluvate meetmete puhul tuleks austada põhiõigusi ja järgida eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Sellised meetmed peaksid olema kooskõlas kõigi õiguslike nõuetega, sealhulgas rahvusvahelise õigusega, ja kõigi asjaomaste komisjoni otsustega, nagu näiteks komisjoni 28. juuni 2013. aasta teatisega,²⁷ ning eetikapõhimõtetega, sealhulgas nõudega mitte kahjustada teadusuuringute usaldusväärsust. Teadustegevuses tuleks arvestada ka ELi toimimise lepingu artikliga 13 ning tuleks vähendada loomade kasutamist teadusuuringutes ja katsetes, lõppeesmärgiga loomade kasutamine täielikult asendada²⁸.

²⁷ ELT C 205, 19.7.2013, lk 9.

²⁸ Viide: Komisjoni avaldus ELi rahastuse kohta, mis puudutab inimese embrüonaalsete tüvirakkudega seotud teadusuuringuid programmi „Euroopa horisont“ raames.

- (40) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklites 180 ja 186 sätestatud rahvusvahelisele koostööle seatud eesmärkidega tuleks edendada ka kolmandate riikide õigussubjektide ning rahvusvaheliste organisatsioonide osalemist. Programmi rakendamine peaks olema vastavuses ELi toimimise lepingu artiklite 75 ja 215 kohaselt vastuvõetud meetmetega ning kooskõlas rahvusvahelise õigusega. Liidu strateegiliste varade, huvide, autonoomia või julgeolekuga seotud meetmete puhul võidakse lubada programmi teatavates meetmetes osaleda üksnes liikmesriikides asuvatel üksustel, või lisaks liikmesriikidele neil üksustel, mis asuvad kindlaksmääratud assotsieerunud või kolmandates riikides. Selliste liidus või assotsieerunud riikides asutatud õigussubjektide väljajätmisel, kes on otseselt või kaudselt mitteassotsieerunud kolmandate riikide või mitteassotsieerunud kolmandate riikide õigussubjektide kontrolli all, tuleks arvesse võtta ühelt poolt riske, mida selliste üksuste kaasamine kujutaks, ja teiselt poolt kasu, mida nende osalemine tooks.
- (41) Tunnistades kliimamuutusi kui üht suurimat globaalset ja ühiskondlikku probleemi ning võttes arvesse, kui tähtis on võidelda kliimamuutuse vastu kooskõlas liidu kohustusega rakendada Pariisi kliimakokkulepe ning saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid, aitab käesolev programm kaasa kliimameetmete peavoolustamisele ja üldise eesmärgi – tagada 30 % ELi eelarvekulutustest kliimaeesmärkide toetamiseks – saavutamisele. Kliimaküsimused integreeritakse asjakohaselt teadus- ja innovatsioonitegevuse sisusse ning neid kohaldatakse teadusuuringute tsükli kõikides etappides.

- (41a) Kliimaga seotud mõjuahela puhul annab komisjon aru kliimaga seotud projektide väljundite, innovatsiooni ja hinnangulise koondmõju kohta, sealhulgas programmi osade ja rakendusviiside kaupa. Komisjon peaks oma analüüsis võtma arvesse programmi tegevustest, sealhulgas kliimamuutuste leevendamise ja kliimamuutustega kohanemise innovatiivsete lahenduste kasutuselevõtmisest tulenevaid pikaajalisi majanduslikke, ühiskondlikke ja keskkonnakulusid ning kasu Euroopa kodanikele ning hinnangulist mõju töökohtade ja ettevõtete loomisele, majanduskasvule ja konkurentsivõimele, puhtale energiale ning tervisele ja heaolule (sealhulgas õhu, pinnase ja vee kvaliteedile). Selle mõjuhinnangu tulemused tuleks avalikustada, neid tuleks hinnata Euroopa kliima- ja energiaeesmärkide kontekstis ning tulemusi tuleks arvesse võtta hilisemas strateegilise planeerimise protsessis ja tulevastes tööprogrammides.
- (41b) Kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega peaksid teadus- ja innovatsioonitegevused kaasa aitama bioloogilise mitmekesisuse kaitsmisele ja taastamisele.
- (43) Tundliku taustteabe kasutamine või volitamata isikute juurdepääs tundlikele tulemustele võib avaldada kahjulikku mõju liidu või ühe või mitme liikmesriigi huvidele. Seega peaks konfidentsiaalsete andmete ja salastatud teabe käsitlemine olema kooskõlas kogu asjakohase liidu õigusega, sealhulgas institutsioonide sise-eeskirjadega, nagu komisjoni otsus (EL, Euratom) 2015/444, millega nähakse ette sätted ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta.
- (44) On vaja kehtestada osalemise miinimumnõuded nii sellise üldreeglina, et konsortsiumi peab kuuluma vähemalt üks õigussubjekt liikmesriigist, kui ka seoses programmi raames võetavate konkreetsetet liiki meetmete eripäraga.

- (45) On asjakohane kehtestada programmi raames võetavates meetmetes osalejatele liidu rahaliste vahendite eraldamise tingimused. Toetuste andmisel tuleks arvesse võtta kõiki finantsmääruses sätestatud rahalise toetuse vorme, sealhulgas kindlasummaliste maksete, ühtse määra või ühikuhindade alusel rahastamist, eesmärgiga toetuse andmist veelgi lihtsustada. Toetuslepinguga tuleks kehtestada toetusesaajate õigused ja kohustused, sealhulgas vajaduse korral koordinaatori roll ja ülesanded. Toetuslepingute näidiste koostamisel ja nende mis tahes oluliste muudatuste puhul tuleks tagada tihe koostöö liikmesriikide ekspertidega.
- (46) Käesolevas määruses nimetatud rahastamismäärad on maksimummäärad, et tagada kaasrahastamise põhimõtte järgimine. Madalamaid rahastamismäärasid võib programmi rakendamise ajal kehtestada ainult nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.
- (47) Kooskõlas finantsmäärusega peaks programm looma aluse toetusesaajate tavapärase kuluarvestustavade laialdasemaks aktsepteerimiseks seoses ettevõttesiseselt arveldatavate kaupade ja teenuste personali- ja ühikukuludega (sealhulgas programmi „Horisont 2020“ kohaste suurte teadustaristute puhul). Kõigil toetusesaajatel peaks olema võimalus valida ettevõttesiseselt arveldatavate kaupade ja teenuste puhul tegelikke otseseid ja kaudseid kulusid ühendavad ühikuhinnad, mis arvutatakse vastavalt toetusesaajate tavapärastele kuluarvestustavadele. Sellega seoses peaksid toetusesaajad saama ettevõttesiseselt arveldatavate kaupade ja teenuste ühikuhindade puhul võtta arvesse tegelikke kaudseid kulusid, mis on arvutatud jaotamispõhimõtete alusel.
- (48) Praegust tegelike personalikulude hüvitamise süsteemi tuleks veelgi lihtsustada, tuginedes programmi „Horisont 2020“ raames välja töötatud projektipõhisele tasustamismeetodile, ja veelgi rohkem finantsmäärusega kooskõlla viia, võttes eesmärgiks programmiga seotud ELi teadlaste vahelise palgalõhe vähendamise.

- (49) Osalejate tagatisfond, mis loodi programmi „Horisont 2020“ raames ja mida haldab komisjon, on osutunud oluliseks kaitsemehhanismiks, mis leevendab kohustusi mittetäitvate osalejate võlgnevate ja hüvitamata summadega seotud riske. Seega tuleks jätkata toetusesaaja tagatisfondi, mis on ümber nimetatud vastastikuseks kindlustusmehhanismiks (edaspidi „mehhanism“), tegevust ja laiendada seda teistele rahastamisasutustele, eelkõige ELi toimimise lepingu artikli 185 kohastele algatustele. Kõnealune mehhanism tuleks avada ka teiste otsese eelarve täitmisega hõlmatud liidu programmide toetusesaajatele.
- (50) Tuleks sätestada tulemuste kasutamise ja levitamise reeglid, tagamaks, et toetusesaajad kaitsevad, kasutavad ja levitavad kõnealuseid tulemusi ning tagavad vajaduse korral neile juurdepääsu. Tulemuste kasutamisele tuleks pöörata suuremat tähelepanu ning komisjon peaks kindlaks tegema ja aitama maksimeerida toetusesaajate võimalusi tulemuste kasutamiseks, eelkõige liidus. Tulemuste kasutamisel tuleks järgida käesoleva programmi põhimõtteid, sealhulgas innovatsiooni edendamist liidus ja Euroopa teadusruumi tugevdamist.
- (51) Eelneva programmi „Horisont 2020“ ettepanekute hindamise ja valikusüsteemi põhielemendid, mille puhul keskendutakse eelkõige tipptaseme saavutamisele, tuleks säilitada. Ettepanekuid tuleks jätkuvalt valida sõltumatute ekspertide hinnangu alusel. Komisjon peaks vajaduse korral jätkama sõltumatute vaatlejate kaasamist hindamismenetlusse. Rahastamisvahendi „EIC Pathfinder“ tegevuste, missioonide ja tööprogrammis üksikasjalikult sätestatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtude puhul võib arvesse võtta vajadust tagada projektide portfelli üldine sidusus, tingimusel et projektiettepanekud on ületanud kohaldatavad künnised. Selleks tuleks eelnevalt avaldada eesmärgid ja menetlused. Vastavalt finantsmääruse artikli 200 lõikele 7 peaksid taotlejad saama tagasisidet oma ettepanekute hindamise kohta, eelkõige asjakohasel juhul ettepaneku tagasilükkamise põhjuste kohta.

- (52) Kõigis programmi osades tuleks võimaluse korral süstemaatiliselt kasutada finantsmääruse artiklite 126 ja 127 kohast kolmanda isiku audititele ja hindamistele tuginemist koos muude liidu programmide auditite ja hindamisega, et vähendada liidu vahenditest toetuse saajate halduskoormust. Kolmandatele isikutele tuginemine tuleks selgelt sätestada, kaaludes ka muid kindlust andvaid elemente, näiteks süsteemi- ja protsessiauditeid.
- (53) Teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna konkreetseid väljakutseid tuleks käsitleda auhindade, sealhulgas vajaduse korral ühisauhindade andmise kaudu, mille korraldab komisjon või rahastamisasutus koos teiste liidu asutuste, assotsieerunud riikide, kolmandate riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide või mittetulunduslike õigussubjektidega.
- (54) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärgid ja anda tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Toetuste puhul kaalutakse selle raames ühekordsete maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade astmike kasutamist.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS ÜLDSÄTTED

Artikkel 1 Reguleerimisese

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ (edaspidi „programm“) ning reeglid programmi raames kaudsetes meetmetes osalemiseks ja tulemuste levitamiseks ning määratakse kindlaks raamistik, mille alusel liit toetab teadus- ja innovatsioonitegevust. Programmi kehtivusaeg on 1. jaanuar 2021 kuni 31. detsember 2027.
2. Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise reeglid.
3. Programmi rakendatakse:
 - a) otsusega .../.../EL²⁹ kehtestatud eriprogrammiga;
 - aa) rahalise toetusega määrusega (EÜ) nr 294/2008 loodud Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudile (EIT);
 - b) kaitseuuringute eriprogrammiga, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega .../.../EL, millega luuakse Euroopa Kaitsefond.

²⁹

4. Käesoleva määruse mõisteid „Euroopa horisont“, „programm“ ja „eriprogramm“ kasutatakse üksnes lõike 3 punktis a kirjeldatud eriprogrammiga seotud küsimustes, kui selgesõnaliselt ei ole sätestatud teisiti.

EIT rakendab programmi vastavalt oma strateegilistele eesmärkidele aastateks 2021–2027, nagu on sätestatud EIT strateegilises innovatsioonikavas, võttes arvesse strateegilist planeerimist.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „teadustaristud“ – vahendid, mis pakuvad teadusringkondadele ressursse ja teenuseid teadusuuringute tegemiseks ja innovatsiooni edendamiseks oma valdkondades. See mõiste hõlmab ka asjaomast personali, põhilist seadmestikku ja instrumentide kogumeid; teadmistega seotud vahendeid, näiteks kogusid, arhiive või teadusandmete taristuid; ainulaadseid ja välistele kasutajatele avatud arvutisüsteeme, sidevõrke ja muud taristut, mis on vajalikud teadus- ja innovatsioonivaldkonnas tipptaseme saavutamiseks. Neid võib kasutada ka muuks kui teadusuuringuteks, näiteks hariduses ja avalike teenuste osutamiseks, kui see on asjakohane, ja need võivad olla ühes asukohas, virtuaalsed või hajusad;
- 2) „aruka spetsialiseerumise strateegia“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1303/2013³⁰ määratletud aruka spetsialiseerumise strateegia, mis täidab määruses (EL) XX [ühissätete määrus] sätestatud rakendamistingimused;

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006.

- 3) „Euroopa partnerlus“ – liikmesriikide ja/või assotsieerunud riikide varasel kaasamisel võetud algatus, milles liit koos era- ja/või avaliku sektori partneritega (näiteks tööstus, ülikoolid, teadusasutused, kohaliku, piirkondliku, riikliku või rahvusvahelise tasandi avalikke teenuseid osutavad asutused või kodanikuühiskonna organisatsioonid, sealhulgas sihtasutused ja valitsusvälised organisatsioonid) kohustuvad ühiselt toetama teadus- ja innovatsioonitegevuse programmi väljatöötamist ja rakendamist, sealhulgas mis puudutab tulemuste kasutuselevõtmist turul, regulatsioonis või poliitikas;
- 4) „avatud juurdepääs“ – tava anda lõppkasutajale tasuta veebipõhine juurdepääs programmi raames rahastatud meetmetest tulenevatele teadusväljunditele kooskõlas käesoleva määruse artikliga 10 ning artikli 35 lõikega 3;
- 4a) „avatud teadus“ – lähenemisviis teaduslikule protsessile, mis põhineb avatud koostööl, vahenditel ja teadmiste levitamisel, sh artiklis 10 nimetatud elementidel;
- 5) „missioon“ – valdkonna- ja sektoriüleste tipptaseme- ja mõjupõhiste teadus- ja innovatsioonimeetmete kogum, mille eesmärk on
- saavutada mõõdetav eesmärk kindlaksmääratud aja jooksul, mida ei ole võimalik saavutada üksikute meetmete abil;
 - mõjutada ühiskonda ja poliitikakujundust teaduse ja tehnoloogia kaudu, ning
 - tuua kasu olulisele osale Euroopa elanikkonnast ja suurele hulgale Euroopa kodanikele;
- 6) „kommertskasutusele eelnev hange“ – teadus- ja arendusteenuste hange, mis hõlmab riski ja kasu jagamist turutingimustes ning konkurentsivõimelist arengut etappides, kus teadus- ja arendusteenuste hanke etapp on selgelt eraldatud lõpptoodete kaubanduslike koguste kasutuselevõttust;
- 7) „innovatiivsete lahenduste riigihange“ – hange, mille puhul hankija tegutseb selliste innovatiivsete kaupade ja teenuste turuletoojana, mis ei ole turgudel veel suures mahus kättesaadavad, ning mis võib hõlmata vastavustestimist;

- 8) „kasutusõigused“ – õigus kasutada tulemusi või taustteavet käesoleva määruse kohaselt kehtestatud tingimustel;
- 9) „taustteave“ – kõik andmed, oskusteave või teave mis tahes vormis või kujul, nii materiaalne kui ka immateriaalne, sealhulgas kõik õigused (nt intellektuaalomandi õigused), mis:
- i) toetusesaajal olid enne meetmega ühinemist; ja ii) toetusesaajad on kirjalikus kokkuleppes kindlaks määranud sellisel viisil, mis on vajalik meetme rakendamiseks või selle tulemuste kasutamiseks;
- 10) „levitamine“ – tulemuste avalikustamine asjakohaste vahendite abil (välja arvatud tulemuste kaitsmise või kasutamisega seotud avaldamine), sealhulgas teaduspublikatsioonide avaldamine mis tahes teabekanalites;
- 11) „kasutamine“ – tulemuste kasutamine edasiseks teadus- ja innovatsioonitegevuseks, välja arvatud asjaomase meetmega hõlmatud teadus- ja innovatsioonitegevus, muu hulgas kommertskasutuseks, näiteks toote või protsessi väljatöötamiseks, loomiseks, tootmiseks ja turustamiseks, teenuse loomiseks ja osutamiseks või standardimiseks;
- 12) „õiglased ja mõistlikud tingimused“ – asjakohased tingimused, sealhulgas võimalikud finantstingimused või tasuta kasutamise tingimused, milles võetakse arvesse kasutustaotluse konkreetseid asjaolusid, näiteks selle taotluse objektiks olevate tulemuste või taustteabe tegelikku või potentsiaalset väärtust ja/või teabe kavandatud kasutamise ulatust, kestust või muid näitajaid;
- 13) „rahastamisasutus“ – finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c nimetatud asutus või organisatsioon, v.a komisjon, kellele komisjon on usaldanud programmi raames eelarve täitmise seotud ülesanded;
- 14) „rahvusvaheline Euroopa teadusasutus“ – rahvusvaheline organisatsioon, mille enamik liikmetest on liikmesriigid või assotsieerunud riigid ning mille peaeesmärk on edendada teadus- ja tehnoloogiakoostööd Euroopas;

- 15) „õigussubjekt“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on asutatud ja sellisena tunnustatud riigi õiguse, liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse alusel, kellel on juriidilise isiku staatus ning õigus enda nimel toimides teostada õigusi ja kanda kohustusi, või üksus, kellel ei ole juriidilise isiku staatust vastavalt finantsmääruse artikli 197 lõike 2 punktile c;
- 15a) „osalemist laiendavad riigid / madala teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega riigid“ – riigid, kus õigussubjekt peab olema asutatud, et saada programmi „Euroopa horisont“ osa „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ komponendi „Osalemise laiendamine ja tipp-pädevuste levitamine“ raames koordinaatoriks. ELi liikmesriikidest on need riigid kogu programmi kestel Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Kreeka, Küpros, Leedu, Läti, Malta, Poola, Portugal, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi ja Ungari. Assotsieerunud riikide puhul määratakse rahastamiskõlblike riikide loetelu kindlaks näitaja alusel ja avaldatakse tööprogrammis. ELi toimimise lepingu artikli 349 kohaselt on äärepoolseimate piirkondade õigussubjektid selle komponendi koordinaatoritena samuti täielikult kõlblikud;
- 16) „mittetulunduslik õigussubjekt“ – õigussubjekt, kellel õiguslikust vormist tulenevalt ei ole tulutoovat eesmärki või kellel on seadusest tulenev või muul alusel õiguslikult siduv kohustus mitte jagada kasumit oma aktsionäridele või üksikliikmetele;
- 16a) „VKE“ – komisjoni soovitus 2003/361/EÜ³¹ määratletud mikro-, väikene ja keskmise suurusega ettevõtja;
- 17) „väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja“ – üksus, kes ei ole mikro-, väikene või keskmise suurusega ettevõtja (edaspidi „VKE“), nagu on määratletud komisjoni soovitus 2003/361/EÜ²⁷, ja kellel on kuni 499 töötajat, kui tema töötajate arv on arvutatud vastavalt kõnealuse soovituselisa I jaotise artiklitele 3, 4, 5 ja 6;
- 18) „tulemused“ – meetmega saavutatud mis tahes materiaalne või immateriaalne tagajärg, näiteks andmed, oskusteave või teave, olenemata selle vormist ja laadist ning sellest, kas seda saab kaitsta või mitte, ning sellega seotud õigused, sealhulgas intellektuaalomandi õigused;

- 18a) „teadusväljundid“ – meetmega saavutatud tulemused, millele saab anda juurdepääsu teaduspublikatsioonide, andmete või muude kavandatud tulemuste ja protsesside näol, nagu tarkvara, algoritmid, protokollid ja elektroonilised märkmikud;
- 19) „kvaliteedimärgis“ – sertifitseeritud märgis, mis näitab, et konkursile esitatud ettepanek ületab kõiki tööprogrammis sätestatud hindamiskünniseid, kuid seda ei saa rahastada, kuna tööprogrammis puudub kõnealuseks konkursiks vajalik eelarve, küll aga võib see saada toetust muudest liidu või liikmesriikide rahastamisallikatest;
- 19a) „strateegiline teadusuuringute ja innovatsioonikava“ – rakendusakt, milles on sätestatud strateegia tööprogrammi sisu realiseerimiseks kuni nelja aasta jooksul pärast kohustuslikku ja laiaulatuslikku sidusrühmadega konsulteerimist. Selles määratakse kindlaks prioriteedid, sobivate meetmete liigid ja kasutatavad rakendamisviisid;
- 20) „tööprogramm“ – dokument, mille komisjon on vastu võtnud eriprogrammi³² rakendamiseks kooskõlas selle artikliga 12, või rahastamisasutuse poolt vastu võetud samaväärse sisu ja struktuuriga dokument;
- 21) „tagastatav ettemakse“ – programmi „Euroopa horisont“ või EIC segarahastamise osa, mis vastab finantsmääruse X jaotise kohasele laenule, kuid mille eraldab otse liit mittetulunduslikul alusel, et katta innovatsioonimeetmele vastava tegevusega seotud kulusid, ning mille toetusesaaja peab tagastama liidule lepingus sätestatud tingimustel;
- 22) „leping“ – kokkulepe, mille sõlmivad komisjon või rahastamisasutus õigussubjektiga, kes viib ellu innovatsiooni ja turuleviimise meetet ning keda toetatakse programmi „Euroopa horisont“ või EIC segarahastamise kaudu;

- 23) „salastatud teave“ – ELi salastatud teave, nagu on määratletud komisjoni otsuse (EL, Euratom) 2015/444 artiklis 3, samuti liikmesriikide salastatud teave, kolmandate riikide, kellega liidul on sõlmitud julgeolekukokkulepe, salastatud teave ning rahvusvaheliste organisatsioonide, kellega liidul on sõlmitud julgeolekukokkulepe, salastatud teave;
- 24) „segarahastamistoiming“ – ELi eelarvest toetatavad meetmed, sealhulgas finantsmääruse artikli 2 punkti 6 kohased segarahastamisvahendid, milles ühendatakse tagastamatus vormis antav toetus ja/või rahastamisvahendid ELi eelarvest ning arengut rahastavate või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste rahastamisvahenditest ning erasektori finantseerimisasutuste või investorite rahastamisvahenditest antav tagastatavas vormis toetus;
- 25) „programmi „Euroopa horisont“ segarahastamine“ – rahaline toetus programmile, millest toetatakse innovatsiooni ja turuleviimise tegevusi, milles toetus või tagastatav ettemakse on teataval viisil ühendatud investeringuga omakapitali või mõnda muusse tagastatava toetuse liiki;
- 25aa) „teadus- ja innovatsioonimeede“ – meede, mis koosneb peamiselt tegevusest, mille eesmärk on luua uusi teadmisi ja/või uurida uue või täiustatud tehnoloogia, toote, protsessi, teenuse või lahenduse teostatavust. See võib hõlmata alus- ja rakendusuuringuid, tehnoloogia arendamist ja integreerimist, väiksemas mahus prototüübi testimist, tõendamist ja valideerimist laboris või imiteeritud keskkonnas;
- 25b) „innovatsioonimeede“ – meede, mis koosneb peamiselt tegevusest, mille otsene eesmärk on toota uute, muudetud või täiustatud toodete, protsesside või teenuste kavasid, seadeid või projekte, mis võib hõlmata prototüübi loomist, testimist, tõendamist, katseprojekte, toote suuremahulist valideerimist ja turuleviimist;
- 25c) „ERC eesliiniuuringud (sealhulgas kontseptsiooni toimivuse tõestamine Euroopa Teadusnõukogu kaudu)“ – vastutava teadlase juhitud teadustegevus, mida haldab üks või mitu toetusesaajat ja mis puudutab üksnes Euroopa Teadusnõukogu;

- 25d) „koolitus- ja liikuvusmeede“ – teadlaste oskuste, teadmiste ja karjäärivõimaluste edendamise meede, mis põhineb riikidevahelisel ning vajaduse korral sektorite- või valdkondadevahelisel liikuvusel;
- 25e) „programmi kaasrahastamise meede“ – meede, millega tagatakse mitmeaastane kaasrahastus tegevuskavale, mis on kehtestatud ja/või rakendatud üksuste poolt, kes haldavad ja/või rahastavad teadus- ja innovatsiooniprogramme ning kes ei ole liidu rahastamisasutused. Sellise tegevuskavaga võidakse toetada võrgustumist ning koordineerimis-, teadus-, innovatsiooni- ja pilootmeetmeid, samuti innovatsiooni ja turuleviimise meetmeid, koolitus- ja liikuvusmeetmeid, teadlikkuse suurendamise ja teavitusmeetmeid, levitamise ja kasutuselevõtu meetmeid või anda asjaomast rahastamistoetust, nagu toetused ja auhinnad, ja korraldada hankeid, samuti näha ette programmi „Euroopa horisont“ segarahastamise, või neid omavahel kombineerida. Programmi kaasrahastamise meedet võivad rakendada vahetult asjaomased üksused või kolmandad isikud nende nimel;
- 25f) „kommertskasutusele eelneva hanke meede“ – meede, mille peamine eesmärk on korraldada kommertskasutusele eelnev hange, mida rakendavad toetusesaajad, kes on avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad;
- 25g) „innovatiivsete lahenduste riigihanke meede“ – meede, mille peamine eesmärk on korraldada innovatiivsete lahenduste ühishange või koordineeritud riigihange, mida rakendavad toetusesaajad, kes on avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad;
- 25h) „koordineerimis- ja toetusmeede“ – meede, millega aidatakse täita programmi eesmärgi, välja arvatud teadus- ja innovatsioonitegevus, välja arvatud siis, kui seda tehakse osa „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“ raames komponendis „Osalemise laiendamine ja tipp-pädevuste levitamine“; ning ilma teadustegevuse ELi-poolse kaasrahastamiseta toimuv alt-üles koordineerimine, mis võimaldab liikmesriikide ja assotsieerunud riikide õigussubjektide omavahelist koostööd Euroopa teadusruumi tugevdamiseks;
- 25i) „ergutusauhind“ – auhind, millega kannustatakse innovatsiooni kavandatud suunas, määratledes töö sihttulemuse enne selle teostamist;

- 25j) „tunnustusauhind“ – auhind, millega tunnustatakse varasemaid saavutusi ja väljapaistvat tööd pärast seda, kui see on tehtud;
- 25k) „innovatsiooni ja turuleviimise meede“ – meede, mis kätkeb endas innovatsioonimeedet ja muid vajalikke tegevusi innovatsiooni turuleviimiseks, sealhulgas ettevõtete laiendamist, pakkudes programmi „Euroopa horisont“ segarahastamist (segu toetuse laadi rahastamisest ja erasektori rahastamisest);
- 25l) „kaudsed meetmed“ – osalejate teadus- ja innovatsioonitegevus, mida liit rahaliselt toetab;
- 25m) „otsesed meetmed“ – komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse (JRC) kaudu toimuv teadus- ja innovatsioonitegevus;
- 27) „hange“ – hange vastavalt finantsmääruse artikli 2 punktile 49;
- 28) „seotud üksus“ – mis tahes õigussubjekt vastavalt finantsmääruse artikli 187 lõikele 1;
- 30) „innovatsiooni ökosüsteem“ – ökosüsteem, mis ELi tasandil ühendab osalejaid või üksusi, kelle funktsionaalne eesmärk on võimaldada tehnoloogia arendamist ja innovatsiooni. See hõlmab suhteid materiaalse ressursside (nagu rahastamine, seadmed ja vahendid), institutsionaalsete üksuste (nt kõrgharidusasutused ja tugiteenused, teadusuuringute ja tehnoloogia organisatsioonid, ettevõtjad, riskikapitali pakkujad ja finantsvahendajad) ning riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi poliitika kujundamise ja rahastamise üksuste vahel.

Artikkel 3

Programmi eesmärgid

1. Programmi üldeesmärk on saavutada liidu investeeringutega teadustegevusse ja innovatsiooni teaduslik, tehnoloogiline, majanduslik ja ühiskondlik mõju, et tugevdada liidu teaduslikku ja tehnoloogilist baasi ning edendada liidu konkurentsivõimet kõigis liikmesriikides, sealhulgas ettevõtlussektoris, viia ellu liidu strateegilisi prioriteete, aidata kaasa ELi eesmärkide saavutamisele ja poliitika elluviimisele, toetada ülemaailmsete väljakutsetega toimetulemist, sealhulgas kestliku arengu eesmärkide saavutamist, järgides kestliku arengu tegevuskava 2030 ja Pariisi kokkuleppe põhimõtteid, ning tugevdada Euroopa teadusruumi. Programm tagab seega võimalikult suure liidu lisaväärtuse, keskendudes eesmärkidele ja tegevustele, millega liikmesriigid ei suuda tulemuslikult toime tulla üksi, küll aga koostööd tehes.
2. Programmi erieesmärgid on järgmised:
 - a) arendada, soodustada ja edasi viia teaduse tipptaset, toetada kvaliteetsete uute alus- ja rakendusteadmiste, oskuste, tehnoloogiate ja lahenduste loomist ja levitamist, samuti teadlaste koolitust ja liikuvust, meelitada ligi talente kõigil tasanditel ja aidata kaasa liidu talendipagasi täielikule kaasamisele käesoleva programmi raames toetatavatesse meetmetesse;
 - b) luua teadmisi, tugevdada teadusuuringute ja innovatsiooni mõju liidu poliitika arendamisel, toetamisel ja rakendamisel ning toetada juurdepääsu innovatiivsetele lahendustele ja nende kasutuselevõtmist Euroopa tööstuses, eelkõige VKEde poolt, ja ühiskonnas, et käsitleda ülemaailmseid väljakutseid, sealhulgas kliimamuutusi ning kestliku arengu eesmärke;
 - c) edendada igat liiki innovatsiooni, hõlbustada tehnoloogilist arengut, tutvustamistegevust ning teadmus- ja tehnosiiret ning tugevdada innovatiivsete lahenduste kasutuselevõttu ja kasutamist;

- d) optimeerida programmi tulemusi Euroopa teadusruumi mõju suurendamiseks ja külgetõmbavuse tugevdamiseks, suurendada kõikide liikmesriikide, sh madalama teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega liikmesriikide tipptasemel põhinevat osalemist programmis „Euroopa horisont“ ning hõlbustada koostöösidemeid Euroopa teadusuuringutes ja innovatsioonis.

Artikkel 4

Programmi struktuur

1. Programm koosneb järgmistest osadest, mis aitavad saavutada artiklis 3 sätestatud üld- ja erieesmärgid:
 - 1) I sammas „Tipptasemel teadus“, millel on järgmised komponendid:
 - a) Euroopa Teadusnõukogu (ERC);
 - b) Marie Skłodowska-Curie meetmed;
 - c) teadustaristud.
 - 2) II sammas „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“, võttes arvesse, et sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnal on oluline roll kõikide teemavaldkondade lõikes, ning millel on järgmised komponendid:
 - a) teemavaldkond „Tervis“;
 - b) teemavaldkond „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond“;
 - ba) teemavaldkond „Ühiskonna tsiviiljulgeolek“;
 - c) teemavaldkond „Digivaldkond, tööstus ja kosmos“;
 - d) teemavaldkond „Kliima, energeetika ja liikuvus“;

- f) teemavaldkond „Toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond“;
 - g) Teadusuuringute Ühiskeskuse (JRC) otsemeetmed väljaspool tuumaenergiavaldkonda.
- 3) III samm „Innovatiivne Euroopa“, millel on järgmised komponendid:
- a) Euroopa Innovatsiooninõukogu (EIC);
 - b) Euroopa innovatsiooni ökosüsteemid;
 - c) määrusega (EÜ) nr 294/2008 asutatud Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (EIT).
- 4) Osa „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“, millel on järgmised komponendid:
- a) osalemise laiendamine ja tipp-pädevuste levitamine;
 - b) Euroopa teadus- ja innovatsioonisüsteemi reformimine ja tõhustamine.

2. Peamised tegevussuunad on sätestatud I lisas.

Artikkel 5

Kaitsealane teadus- ja arendustegevus

1. Artikli 1 lõike 3 punktis b osutatud eriprogrammi raames elluviidavate tegevuste puhul, mis on sätestatud määruses, millega asutatakse Euroopa Kaitsefond, keskendutakse üksnes kaitsealasele teadus- ja arendustegevusele, mille eesmärgid ja üldised tegevussuunad on järgmised:
 - tegevus, mille eesmärk on suurendada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi konkurentsivõimet, tõhusust ja innovatsioonisutlikkust.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata artikli 1 lõike 3 punktis b osutatud eriprogrammi suhtes, välja arvatud käesolev artikkel, artikkel 1 ning artikli 9 lõige 1.

Artikkel 6³³

Strateegiline planeerimine ning ELi rahastamise rakendamine ja vormid

1. Programmi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele või eelarve kaudse täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud rahastamisasutustega.
2. Programmist võib kaudseid meetmeid rahastada kõigis finantsmääruse kohastes vormides, eelkõige toetuste kaudu, mis on programmist antava abi peamine vorm. Samuti võib sellest anda rahastust auhindade, hangete ja segarahastamistoimingute rahastamisvahendite kaudu ning omakapitali toetust rahastamisvahendi „EIC Accelerator“ kaudu.
3. Käesolevas määruses sätestatud osalemis- ja tulemuste levitamise reegleid kohaldatakse kaudsete meetmete suhtes.
4. Peamised programmi raames kasutatavad meetmed on sätestatud ja määratletud artiklis 2. Lõikes 2 osutatud rahastamisvorme kasutatakse paindlikult kõigi programmi eesmärkide puhul ning nende kasutamine otsustatakse vajaduste ja konkreetsete eesmärkide kriteeriumide alusel.
5. Programm toetab ka JRC otsemeetmeid. Kui need meetmed aitavad kaasa ELi toimimise lepingu artikli 185 või artikli 187 alusel loodud algatustele, ei loeta nende meetmete panust kõnealustele algatustele eraldatud rahalise toetuse osaks.
6. Eriprogrammi ja EIT teadmisi- ja innovaatikakogukondade rakendamist toetab eriprogrammis ette nähtud teadus- ja innovatsioonitegevuse läbipaistev ja strateegiline planeerimine, eelkõige samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ puhul, hõlmates ka teiste sammaste asjaomaseid tegevusi ning osa „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“;

³³ Pärast määruse lõpliku teksti vastuvõtmist tuleks avaldada ELT C-seerias komisjoni avaldus.

Komisjon tagab liikmesriikide varase kaasamise ning ulatusliku teabevahetuse Euroopa Parlamendiga, mida omakorda täiendavad konsultatsioonid sidusrühmade ja laiema üldsusega.

Strateegiline planeerimine tagab vastavuse liidu muude asjakohaste programmidega ning kooskõla ELi prioriteetide ja kohustustega ning suurendab vastastikust täiendavust ja koostööt riiklike ja piirkondlike rahastamisprogrammide ja prioriteetidega, tugevdades seeläbi Euroopa teadusruumi. Valdkonnad, kus on võimalik luua missioone ja institutsionaliseeritud Euroopa partnerlusi, kehtestatakse Va lisas.

- 6a. Kui see on asjakohane, võib väikestele koostöökonsortsiumidele kiirema juurdepääsu võimaldamiseks teha ettepaneku teadusuuringute ja innovatsiooni kiirtee menetluse (Fast Track to Research and Innovation Procedure (FTRI)) kasutamiseks osa projektikonkursside puhul, mille eesmärk on valida teadusuuringute ja/või innovatsioonimeetmeid raamprogrammi samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ ning rahastamisvahendi „EIC Pathfinder“ raames.

FTRI menetluse kohasel konkursil on järgmised kumulatiivsed omadused:

- alt üles põhimõttel toimivad projektikonkursid;
- lühem aeg taotluse esitamisest toetuse saamiseni (mitte üle kuue kuu);
- toetus, mida antakse ainult väikestele koostöökonsortsiumidele, mis koosnevad maksimaalselt 6 erinevast ja iseseisvast rahastamiskõlblikust õigussubjektist;
- maksimaalne rahaline toetus konsortsiumi kohta ei ületa 2,5 miljonit eurot.

Tööprogrammis määratakse kindlaks hankemenetlused, kus kasutatakse FTRI menetlust.

7. Programmi „Euroopa horisont“ tegevused viiakse ellu peamiselt avatud ja konkurentsipõhiste konkursside kaudu, sealhulgas missioonide ja Euroopa partnerluste kujul.

Artikkel 6a

Programmi põhimõtted

1. Artikli 1 lõike 3 punktis a osutatud eriprogrammi ning EIT raames toimivas teadus- ja innovatsioonitegevuses keskendutakse üksnes tsiviilrakendustele. Eelarves ei ole lubatud teha ümberpaigutusi artikli 1 lõike 3 punktis a osutatud eriprogrammi ja EIT jaoks eraldatud summa ja artikli 1 lõike 3 punktis b osutatud eriprogrammi jaoks eraldatud summa vahel, ning tuleb vältida tarbetut dubleerimist kahe programmi vahel.
2. Programmiga „Euroopa horisont“ tagatakse multidistsiplinaarne lähenemisviis ja nähakse vajaduse korral ette sotsiaal- ja humanitaarteaduste lõimimine kogu programmi raames arendatavasse tegevusse ja kõigisse teemavaldkondadesse, sh konkreetsed konkursikutsed sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnaga seotud teemadel.
3. Programmi koostöösades tagatakse tasakaal madalamate ja kõrgemate tehnilise valmiduse tasemete vahel, hõlmates kogu väärtusahela.
- 3a. Programmiga peab tõhusalt tagama ja lõimima koostöö kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide ja algatustega, mis põhinevad vastastikusel kasul, liidu huvidel, rahvusvahelistel kohustustel ja asjakohasel juhul vastastikkusel.
4. Programmiga aidatakse osalemist laiendavatel riikidel suurendada programmis „Euroopa horisont“ osalemist ja soodustada laia geograafilist katvust koostööprojektides, sealhulgas teaduse tipptaseme levitamise, uute koostöösidemete tugevdamise, ajude ringluse soodustamise ning artikli 20 lõike 3 ja artikli 45 lõike 4 rakendamise kaudu. Nendele jõupingutustele vastavad liikmesriikide võetavad proportsionaalsed meetmed liidu, riiklike ja piirkondlike fondide toel, sh makstes teadlastele atraktiivset töötasu. Erilist tähelepanu pööratakse geograafilisele tasakaalule, sõltuvalt olukorrast asjaomases teadus- ja innovatsioonivaldkonnas, hindamiskomisjonides ja sellistes organites nagu nõukogud ja eksperdirühmad, ilma et see kahjustaks tipptaseme kriteeriume.

5. Programmiga tagatakse kõikide jaoks võrdsete võimaluste tegelik soodustamine, samuti soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine ning soolise mõõtmise rakendamine teadusuuringutes ja innovatsioonis, ning seatakse eesmärgiks soolise tasakaalustamatuse põhjustega tegelemine. Erilist tähelepanu pööratakse võimalikult suure soolise tasakaalu tagamisele hindamiskomisjonides ja muudes asjaomastes nõuandeorganites, nt nõukogudes ja eksperdirühmades.
- 5a. Programmi „Euroopa horisont“ rakendatakse koostoimes liidu muude rahastamisprogrammidega, püüdes haldustoiminguid võimalikult palju lihtsustada. Mittetäielik loetelu koostoimest muude liidu rahastamisprogrammidega on esitatud IV lisas.
- 5b. Programm aitab suurendada avaliku ja erasektori investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni liikmesriikides, aidates sellega kaasa üldise investeerimisesmärgi saavutamisele, mille kohaselt tuleks teadus- ja arendustegevusse investeerida vähemalt 3 % liidu sisemajanduse koguproduktist (SKP).
6. Komisjon püüab programmi rakendamisel järjepidevalt lihtsustada haldustoiminguid ning vähendada taotlejate ja toetusesaajate koormust.
7. Osana liidu üldisest eesmärgist lõimida kliimameetmed ELi poliitikavaldkondadesse ja ELi fondidesse eraldatakse käesoleva programmi meetmete raames tehtavatest kulutustest asjakohasel juhul vähemalt 35 % kliimaeesmärkidele. Kliimaküsimused lõimitakse piisavalt teadusuuringute ja innovatsiooni sisulisse tegevusse.
8. Programmiga edendatakse kodanike ja kodanikuühiskonna kaasamise kaudu koosloomist ja kooskavandamist.
9. Programmiga tagatakse läbipaistvus ja vastutus seoses avaliku sektori rahastamisega teadus- ja innovatsiooniprojektides, kaitstes nii avalikke huve.
10. Komisjon või asjaomane rahastamisasutus tagab, et kõikidele potentsiaalsetele osalejatele tehakse konkursikutse avaldamise ajal kättesaadavaks piisavad suunised ja piisav teave, eelkõige kasutatava toetuslepingu näidis.

Artikkel 7

Missioonid

1. Missioone kavandatakse samba „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“ raames, kuid need võivad kasu saada ka programmi muudes osades võetud meetmetest ja muudes liidu rahastamisprogrammides võetud täiendavatest meetmetest. Missioonid võimaldavad konkureerivaid lahendusi, mille tulemuseks on üleeuroopaline lisaväärtus ja mõju.
2. Missioonid määratakse kindlaks ja neid rakendatakse vastavalt määrusele ja eriprogrammile, tagades liikmesriikide aktiivse ja varase kaasamise ning ulatusliku teabevahetuse Euroopa Parlamendiga. Missioonid, nende eesmärgid, eelarve, sihid, ulatus, näitajad ja vahe-eesmärgid määratakse vastavalt vajadusele kindlaks strateegilistes teadusuuringute ja innovatsioonikavades või tööprogrammides. Missioonide raames esitatud projektiettepanekute hindamine viiakse läbi vastavalt artiklile 26.
- 2a. Programmi esimese kolme aasta jooksul eraldatakse kuni 10 % II samba aastaeelarvest missioonide rakendamiseks korraldatavate konkursikutsete kaudu. Programmi järeljäänud osa kestel ja ainult siis, kui missioonide valiku- ja juhtimisprotsessile on antud positiivne hinnang, võib osakaalu suurendada. Komisjon teeb teatavaks iga missioonidele pühendatud tööprogrammi koguosaalu eelarves.
3. Missioonid:
 - a) lähtudes oma kavandamisel ja rakendamisel kestliku arengu eesmärkidest, omavad selget teadus- ja innovatsioonisisu ja ELi lisaväärtust ning aitavad kaasa liidu prioriteetide ja kohustuste ning artiklis 3 sätestatud programmi „Euroopa horisont“ eesmärkide saavutamisele;
 - aa) hõlmavad kogu Euroopa jaoks tähtsaid valdkondi, on kaasavad, ergutavad mitmesuguste avaliku ja erasektori sidusrühmade, sealhulgas kodanike ja lõppkasutajate ulatuslikku kaasamist ja aktiivset osalemist ning annavad teaduse ja innovatsiooni vallas tulemusi, millest võib olla kasu kõigile liikmesriikidele;

- b) on jõulised ja inspireerivad, seega on neil laialdane teaduslik, tehnoloogiline, ühiskondlik, majanduslik, keskkonnaalne või poliitiline tähtsus ja mõju;
- c) osutavad selget suunda ja eesmärke ning on sihipärased, mõõdetavad, ajaliselt piiritletud ja neil on selged eelarvelised raamid;
- d) valitakse välja läbipaistval viisil ja on suunatud ambitsioonikatele, tipptaseme- ja mõjupõhiste, kuid realistlikele eesmärkidele ning teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevusele;
- da) omavad vajalikku ulatust ja mõõtkava ning mobiliseerivad ressursse ja võivad saada täiendavate avaliku ja erasektori vahendite näol võimendust, mis on vajalik missiooni eesmärgi saavutamiseks;
- e) edendavad valdkonnaülest tegevust (sh sotsiaal- ja humanitaarteadused) ja hõlmavad tegevust paljudel, sealhulgas madalamatel tehnilise valmiduse tasemetel;
- f) jäävad avatuks mitmetele alt ülespoole suunatud lähenemisviisidele ja lahendustele, võttes arvesse inimeste ja ühiskonna vajadusi ja neile tulenevat kasu ning tunnistades eri panuste tähtsust kõnealuste missioonide täitmiseks;
- fa) saavad läbipaistval viisil kasu koostoisest liidu teiste programmidega, samuti riiklike ja asjakohasel juhul piirkondlike innovatsiooni ökosüsteemidega.

4. Komisjon jälgib ja hindab iga missiooni vastavalt käesoleva määruse artiklitele 45 ja 47 ning V lisale, sealhulgas edusamme lühiajaliste, keskmise kestusega ja pikaajaliste eesmärkide täitmisel, mis hõlmavad rakendamist, järelevalvet ja missioonide järkjärgulist lõpetamist. Programmi „Euroopa horisont“ raames kehtestatud esimeste missioonide hindamine toimub hiljemalt 2023. aastal ja enne mis tahes otsuseid uute missioonide loomise või käimasolevate missioonide jätkamise, lõpetamise või ümbersuunamise kohta. Hindamise tulemused avalikustatakse ning need hõlmavad valikuprotsessi, juhtimise, eelarve, kesksete eesmärkide ja seniste tulemuste analüüsi, kuid ei piirdu sellega.

Artikkel 7a

Euroopa Innovatsiooninõukogu

1. Komisjon loob keskselt juhitava ühtse kontaktpunktina Euroopa Innovatsiooninõukogu (EIC), et rakendada EICga seotud III samba „Innovatiivne Euroopa“ meetmeid. EIC keskendub peamiselt läbimurdelisele ja murrangulisele, eelkõige turgu loovale innovatsioonile, toetades samas kõiki innovatsiooniliike, sealhulgas järkjärgulist innovatsiooni. EIC toimib järgmiste põhimõtete kohaselt: selge ELi lisaväärtus, autonoomia, riskimisvõime, tulemuslikkus, tõhusus, läbipaistvus ja vastutavus.
2. EIC on avatud igat liiki novaatorite jaoks, eraisikutest ülikoolide, teadusasutuste ja ettevõtetele (VKEd, kaasa arvatud idufirmad ja erandjuhtudel väikesed keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad) ning üksiktoetusesaajatest multidistsiplinaarsete konsortsiumideni. Vähemalt 70 % EIC eelarvest eraldatakse VKEdele, sealhulgas idufirmadele.
3. EIC nõuandekogu ja juhtimisfunktsioonid on kindlaks määratud otsuses (EL)... [eriprogramm] ja selle lisades.

Artikkel 8

Euroopa partnerlused

1. Programmi „Euroopa horisont“ osasid võib rakendada Euroopa partnerluste kaudu. Liidu osalemine Euroopa partnerlustes võib toimuda ükskõik millises järgmises vormis:
 - a) osalemine partnerlustes, mis on loodud komisjoni ja artikli 2 punktis 3 osutatud partnerite vastastikuse mõistmise memorandumite ja/või lepinguliste kokkulepete alusel, milles täpsustatakse partnerluse eesmärgid, kõigi osaliste kohustused seoses partnerite rahaliste ja/või mitterahaliste panustega, peamised tulemus- ja mõjunäitajad, saavutatavad tulemused ja aruandluskord. Need partnerlused hõlmavad partnerite ja programmiga rakendatavat täiendavat teadus- ja innovatsioonitegevust (Euroopa programmipartnerlused);

- b) osalemine teadus- ja innovatsioonitegevuse programmis, milles täpsustatakse eesmärgid, peamised tulemus- ja mõjunäitajad ning saavutatavad tulemused, ning rahaline panustamine sellesse, mis põhineb partnerite kohustusel toetada oma asjaomaseid tegevusi rahaliselt ja/või mitterahaliselt ning ühendada oma asjakohased tegevused programmi kaasrahastamise meetme kaudu (kaasrahastatud Euroopa partnerlused);

Euroopa Regionaalarengu Fondist, Euroopa Sotsiaalfond+-ist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist kaasrahastatud programmide rahalisi eraldisi võib käsitada osaleva liikmesriigi eraldisena programmi „Euroopa horisont“ eesmärkide täitmiseks, tingimusel et tagatakse kooskõla [uue ühissätete määruse] artikliga 106 ja muude kohaldatavate sätete ning fondispetsiifiliste määrustega.

- c) osalemine teadus- ja innovatsiooniprogrammides, mille on loonud ELi toimimise lepingu artikli 185 alusel mitu liikmesriiki või ELi toimimise lepingu artikli 187 alusel asutatud organisatsioonid (nagu ühisettevõtted) või EIT teadmiskogukonnad, mis vastavad EIT määruse nõuetele, ja rahaline panustamine neisse programmidesse (institutsionaliseeritud Euroopa partnerlused). Selliseid partnerlusi rakendatakse üksnes juhul, kui programmi „Euroopa horisont“ teiste osadega, sealhulgas muude Euroopa partnerluse vormidega, ei oleks võimalik saavutada eesmärgi või vajalikku eeldatavat mõju, ning kui seda õigustab pikaajaline perspektiiv ja kõrge integratsioonitase. ELi toimimise lepingu artikli 185 või 187 kohaste partnerluste puhul kohaldatakse kõigi rahaliste toetuste tsentraliseeritud haldamist, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. Keskse finantsjuhtimise korral tehakse ühe osaleva riigi projektitasandi maksed asjaomases osalevas riigis asutatud üksuste ettepanekutes taotletud rahastamise alusel, kui kõik asjaomased osalevad riigid ei ole teisiti kokku leppinud.

Selliste partnerluste reeglites täpsustatakse muu hulgas partnerluse eesmärgid, peamised tulemus- ja mõjunäitajad ning saavutatavad tulemused, samuti sellega seotud kohustused seoses partnerite rahaliste ja/või mitterahaliste panustega.

Euroopa Regionaalarengu Fondist, Euroopa Sotsiaalfond+-ist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist kaasrahastatud programmide rahalisi eraldisi võib käsitada osaleva liikmesriigi eraldisena programmi „Euroopa horisont“ eesmärkide täitmiseks, tingimusel et tagatakse kooskõla [uue ühissätete määruse] artikliga 106 ja muude kohaldatavate sätete ning fondispetsiifiliste määrustega.

2. Euroopa partnerlused:

- a) luuakse Euroopa või üleilmsete väljakutsete käsitlemiseks üksnes juhul, kui need aitavad saavutada programmi „Euroopa horisont“ eesmarke tulemuslikumalt kui liit üksi ja paremini kui raamprogrammi muude toetusvormide abil. Nendele osadele eraldatakse asjakohane osa programmi „Euroopa horisont“ eelarvest. Suurem osa II samba eelarvest eraldatakse meetmeteks väljaspool Euroopa partnerlusi;
- b) järgivad järgmisi põhimõtteid: liidu lisaväärtus, läbipaistvus, avatus, mõju Euroopas ja Euroopa jaoks, piisaval tasemel tugev võimendav mõju, kõigi osaliste pikaajalised kohustused, paindlikkus rakendamisel, sidusus, koordineerimine ja vastastikune täiendavus liidu, kohalike, piirkondlike, riiklike ja asjakohasel juhul rahvusvaheliste algatuste või muude partnerluste ja missioonidega;
- c) järgivad selget elutsükli põhist lähenemisviisi, on ajaliselt piiratud ja sisaldavad tingimusi programmist saadava rahastamise järkjärguliseks lõpetamiseks.

- 2a. Euroopa partnerlused, mis vastavad käesoleva määruse artikli 8 lõike 1 punktidele a ja b, määratakse kindlaks strateegilistes teadusuuringute ja innovatsioonikavades, enne kui neid tööprogrammide raames rakendatakse.

Partnerluste valimist, rakendamist, järelevalvet, hindamist ja järkjärgulist lõpetamist käsitlevad sätted ja kriteeriumid on esitatud III lisas.

Artikkel 8a

Missioonide ja partnerluste valdkondade läbivaatamine

Hiljemalt 2023. aastal vaatab komisjon programmi, sealhulgas missioonide ja institutsionaliseeritud Euroopa partnerluste üldise järelevalve raames läbi Va lisa, võttes aluseks ELi toimimise lepingu artikli 185 või 187, ning esitab nõukogule ja Euroopa Parlamendile aruande peamiste tulemuste kohta.

Artikkel 9

Eelarve

1. Raamprogrammi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on 85 543 000 000 eurot jooksevhindades artikli 1 lõike 3 punktis a osutatud eriprogrammi ning Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi jaoks ja 7 953 000 000 eurot jooksevhindades artikli 1 lõike 3 punktis b osutatud eriprogrammi jaoks.
2. Lõikes 1 artikli 1 lõike 3 punktis a osutatud eriprogrammi ja EIT jaoks osutatud summa soovituslik³⁴ jaotus on järgmine:
 - a) 23 297 000 000 eurot aastatel 2021–2027 I sambale „Tiptasemel teadus“, millest eraldatakse:
 - 1) 14 861 000 000 eurot Euroopa Teadusnõukogule;
 - 2) 6 288 000 000 eurot Marie Skłodowska-Curie meetmetele;
 - 3) 2 149 000 000 eurot teadustaristutele;

³⁴ Programmi eri osade soovituslikke summasid on ümardatud. See ei piira lõike 2 punktides a, b, c ja d esitatud kumulatiivseid summasid, mis lisanduvad täpsel kujul Euroopa Ülemkogu poolt juulis kokku lepitud programmi üldeelarvele.

- b) 47 179 000 000 eurot aastatel 2021–2027 II sambale „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“, millest eraldatakse:
- 1) 6 893 000 000 eurot teemavaldkonnale „Tervis“;
 - 2) 1 253 500 000 eurot teemavaldkonnale „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond“;³⁵
 - 2a) 1 253 500 000 eurot teemavaldkonnale „Ühiskonna tsiviiljulgeolek“;³⁶
 - 3) 13 429 000 000 eurot teemavaldkonnale „Digivaldkond, tööstus ja kosmos“;
 - 4) 13 429 000 000 eurot teemavaldkonnale „Kliima, energeetika ja liikuvus“;
 - 5) 8 952 000 000 eurot teemavaldkonnale „Toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond“;
 - 6) 1 970 000 000 eurot Teadusuuringute Ühiskeskuse (JRC) otsemeetmetele väljaspool tuumaenergiavaldkonda;

³⁵ Teemavaldkonna 2 ja 2a koondsumma on 2 507 000 000 eurot.

³⁶ Teemavaldkonna 2 ja 2a koondsumma on 2 507 000 000 eurot.

- c) 11 886 000 000 eurot aastatel 2021–2027 III sambale „Innovaatiline Euroopa“, millest eraldatakse:
- 1) 8 752 000 000 eurot Euroopa Innovatsiooninõukogule;
 - 1a) 448 000 000 eurot Euroopa innovatsiooni ökosüsteemidele;
 - 2) 2 686 000 000 eurot Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudile (EIT);
- d) 3 181 000 000 eurot aastatel 2021–2027 osale „Osalemise laiendamine ning Euroopa teadusruumi tugevdamine“, millest eraldatakse:
- 1) 2 823 000 000 eurot osalemise laiendamisele ja tipptasemel teadmiste levitamisele;
 - 2) 358 000 000 eurot Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni süsteemi ümberkujundamisele ja tugevdamisele.
3. Ettenägematutele olukordadele või uutele arengutele ja vajadustele reageerimiseks võib komisjon iga-aastase eelarvemenetluse käigus lõikes 2 osutatud summadest kuni 10 % ulatuses kõrvale kalduda. Selline kõrvalekaldumine ei ole lubatud käesoleva artikli lõike 2 punkti b alapunktis 6 osutatud summast ega käesoleva artikli lõikes 2 osale „Osalemise laiendamine ning Euroopa teadusruumi tugevdamine“ määratud kogusummast.

4. Lõikes 1 artikli 1 lõike 3 punktis a osutatud eriprogrammi ja EIT jaoks osutatud summa võib hõlmata ka kulusid programmi haldamiseks ja rakendamiseks vajalikuks ettevalmistus-, järelvalve-, kontrolli-, auditeerimis-, hindamis- ja muuks tegevuseks, sealhulgas kõiki halduskulusid ja kulusid programmi eesmärkide saavutamise hindamiseks. Kaudsete meetmetega seotud halduskulud ei ületa 5 % programmi raames ette nähtud kogusummast. Samuti võib sellest katta kulusid, mis on seotud uuringute, ekspertide nõupidamiste, teabe- ja teavituse meetmetega, niivõrd kui see on seotud programmi eesmärkidega, aga ka kulusid, mis on seotud infotehnoloogiavõrgustikega, mis keskenduvad infotöötlustele ja -vahetusele, sealhulgas asutusesiseste infotehnoloogiavahenditega ja muu tehnilise ja haldusabiga, mida on vaja seoses programmi juhtimisega.
5. Vajaduse korral võib kanda eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta lõikes 4 ette nähtud kulusid, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.
6. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimuvate meetmetega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks mitmele aastale.
7. Ilma et see piiraks finantsmääruse kohaldamist, võivad esimesse tööprogrammi lisatud projektidest tulenevate meetmete kulutused olla rahastamiskõlblikud alates 1. jaanuarist 2021.
8. Määruse (EL) XX [ühissätete määrus] artikli 21 kohaselt ülekantavad ning eelarve jagatud täitmise raames liikmesriikidele eraldatud vahendid võib liikmesriikide taotluse korral programmile üle kanda. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a alusel või kaudselt kõnealuse artikli punkti c alusel. Kõnealuseid vahendeid kasutatakse asjaomaste liikmesriikide huvides.

9. Kui komisjon ei ole otsese või kaudse eelarve täitmise raames võtnud juriidilist kohustust lõike 8 kohaselt ümberpaigutatud vahendite suhtes, võib vastavad sidumata vahendid kanda tagasi ühte või mitmesse vastavasse rakenduskavasse. Liikmesriik esitab vastava rakenduskava muutmise taotluse kooskõlas määruse (EL) XX [... ühissätete määrus] artikli 19 lõikega 1 hiljemalt neli kuud enne määruse (EL) nr 2018/1046 artikli 114 lõikes 2 sätestatud tähtaega.

Artikkel 9a

Euroopa Liidu taasterahastust eraldatavad vahendid

1. Määruse [taasterahastu määrus] artikli 1 lõikes 2 osutatud meetmeid rakendatakse käesoleva programmi alusel kõnealuse määruse [taasterahastu määrus] [artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktis iv osutatud] summade kaudu, kui selle artikli [3 lõigetes 3, 4, 7 ja 9] ei ole sätestatud teisiti.
2. Nimetatud summad moodustavad määruse [taasterahastu määrus]³⁷ artikli 3 lõikes 1 sätestatud sihtotstarbelise välistulu. Need lisasummad eraldatakse üksnes teadusuuringute ja innovatsiooni meetmetele, mis on suunatud COVID-19 tagajärgede, eelkõige selle majandusliku, sotsiaalse ja ühiskondliku mõju käsitlemisele.

³⁷ 8555/20: Komisjoni ettepanek (COM (2020) 459), millega muudetakse Euroopa horisondi määrust.

Artikkel 10

Avatud teadus

1. Programmiga edendatakse avatud teadust kui koostööl ja teadmiste levitamisel põhinevat lähenemisviisi teadusprotsessile, eelkõige kooskõlas järgmiste elementidega:
 - avatud juurdepääs programmi kaudu rahastatud teadusuuringute tulemusena avaldatud teaduspublikatsioonidele;
 - avatud juurdepääs teadusandmetele, sealhulgas teaduspublikatsioonide aluseks olevatele andmetele.

Need elemendid tagatakse kooskõlas käesoleva määruse artikli 35 lõikega 3. Viimatinimetatu on kooskõlas ka põhimõttega „nii avatud kui võimalik, nii suletud kui vajalik“.

- 1a. Vastastikkuse põhimõtet avatud teaduses edendatakse ja ergutatakse kõigis kolmandate riikidega sõlmitavates assotsieerimis- ja koostöölepingutes, sealhulgas lepingutes, millele on alla kirjutanud rahastamisasutused, kellele on usaldatud programmi kaudne juhtimine.
2. Teadusandmete vastutustundlik haldamine tagatakse kooskõlas nn FAIR-põhimõttega (FAIR – leitavus (findability), juurdepääsetavus (accessibility), koostalitlusvõime (interoperability) ja taaskasutatavus (reusability)). Tähelepanu pööratakse ka andmete pikaajalisele säilitamisele.
3. Edendatakse ja ergutatakse ka muid avatud teaduse tavasid, sealhulgas VKEde huvides.

Artikkel 11

Alternatiivne ja kombineeritud rahastamine

Meetmed, mis on saanud selle programmi raames kvaliteedimärgise ning mis vastavad järgmistele kumulatiivsetele võrreldavatele tingimustele:

- a) neid on hinnatud programmi konkursikutse alusel;

- b) need vastavad kõnealuse konkursikutsega ette nähtud kvaliteedi miinimumnõuetele;
- c) neid ei saa rahastada kõnealuse konkursikutse alusel üksnes eelarvepiirangute tõttu,

ning programmi alusel valitud kaasrahastatavad meetmed võivad saada toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist, Euroopa Sotsiaalfond+-ist või Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist vastavalt määruse (EL) XX [ühisätete määrus] artikli [67] lõikele 5 ja määruse (EL) XX [ÜPP strateegiakava määrus] artikli [73] lõikele 4.

Artikkel 12

Programmiga assotsieerunud kolmandad riigid

1. Programmiga võivad ühineda järgmised kolmandad riigid:
 - a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, vastavalt EMP lepingus sätestatud tingimustele;
 - b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;

- c) Euroopa naabruspoliitika alla kuuluvad riigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
- d) kolmandad riigid ja territooriumid, mis vastavad järgmistele kriteeriumidele:
- i. nende teadus-, tehnoloogia- ja innovatsioonialane võimekus on hea;
 - ii. nad on võtnud kohustuse järgida reeglitel põhinevat avatud turumajandust, sealhulgas käsitleda intellektuaalomandi õigusi õiglaselt ja erapooletult, ning neil on demokraatlikud institutsioonid;
 - iii. nad edendavad aktiivselt selliseid poliitikaid, mis parandavad kodanike majanduslikku ja sotsiaalset heaolu.

Iga punktis d osutatud kolmanda riigi ühinemine programmiga peab olema kooskõlas tingimustega, mis on sätestatud erilepingus, milles käsitletakse kõnealuse kolmanda riigi osalemist mis tahes liidu programmis, tingimusel et selle lepinguga:

- on tagatud õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;
- on ette nähtud programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide osamaksete ja halduskulude kalkulatsioon. Kõnealuseid osamakseid käsitatakse vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbelise tuluna;
- ei anta kolmandale riigile programmiga seoses otsustusõigust;
- on kindlustatud liidu õigused tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

2. Iga kolmanda riigi programmiga assotsieerimise ulatuse puhul võetakse arvesse eesmärki edendada liidus majanduskasvu innovatsiooni kaudu. Sellest tulenevalt võidakse mõned programmi osad mõne riigi puhul assotsieerimislepingust välja jätta, välja arvatud EMP liikmete, ühinevate riikide, kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide puhul.
3. Assotsieerimislepingus nähakse võimalikult suures ulatuses ette liidus asuvate õigussubjektide vastastikune osalemine assotsieerunud riikide samaväärsetes programmides vastavalt kõnealuses lepingus sätestatud tingimustele.
4. Rahalise toetuse suuruse kindlaksmääramise tingimustega tagatakse, et kui tekib märkimisväärne erinevus summast, mida ühinenud riigis asutatud juriidilised isikud saavad programmis osalemise tulemusena, korrigeeritakse seda erinevust automaatselt ning seejuures võetakse arvesse programmi haldamise, rakendamise ja toimimisega seotud kulusid.

II JAOTIS

OSALEMIS- JA TULEMUSTE LEVITAMISE EESKIRJAD

I PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 13

Rahastamisasutused ja JRC otsemeetmed

1. Rahastamisasutused võivad kalduda kõrvale käesolevas jaotises sätestatud reeglitest, välja arvatud artiklitest 14, 15 ja 16, seda nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ja üksnes siis, kui see on ette nähtud rahastamisasutuse loomise ja/või sellele asutusele eelarve täitmise alaste ülesannete usaldamise alusaktis või, kui tegemist on finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktide ii, iii või v kohase rahastamisasutusega, kui see on sätestatud rahalist osalust käsitlevas lepingus ja seda on vaja nende tegevusega seotud spetsiifiliste vajaduste või meetme olemuse tõttu.
2. Käesolevas jaotises sätestatud eeskirju ei kohaldata JRC otsemeetmete suhtes.

Artikkel 14

Rahastamiskõlblikud meetmed ja eetikapõhimõtted

1. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 2 kohaldamist, on rahastamiskõlblikud ainult meetmed, millega täidetakse artiklis 3 osutatud eesmäärke.

Järgmisi teadusuuringute valdkondi ei rahastata:

- a) tegevused, mis on suunatud inimeste kloonimisele reproduktiivsel eesmärgil;

- b) tegevused, mis on suunatud inimese genotüübi muutmisele ja mis võivad sellised muutused päritavaks muuta³⁸;
 - c) tegevused, mis on suunatud inimese embrüote loomisele üksnes teadustöö või tüvirakkude saamise eesmärgil, sealhulgas keharakkude tuuma siirdamise abil.
2. Inimese tüvirakkude (nii täiskasvanute kui ka embrüonaalsete) uuringuid võidakse rahastada olenevalt kavandatava teadustöö sisust ja asjaomaste liikmesriikide õigusraamistikust. Teadustegevust, mis on keelatud kõikides liikmesriikides, ei rahastata ELis ega ka väljaspool seda. Tegevust ei rahastata liikmesriikides, kus vastav tegevus on keelatud.

Artikkel 15

Eetika³⁹

1. Programmi raames ellu viidavate meetmete puhul tuleb järgida eetikapõhimõtteid ning asjaomaseid riiklikke, liidu ja rahvusvahelisi õigusakte, sealhulgas Euroopa Liidu põhiõiguste hartat ning Euroopa inimõiguste konventsiooni ja selle lisaprotokolle.

Eritähelepanu pööratakse proportsionaalsuse põhimõttele, õigusele eraelu puutumatusele, õigusele isikuandmete kaitsele, õigusele kehalisele ja vaimsele puutumatusele, õigusele mitte olla diskrimineeritud, vajadusele tagada keskkonnakaitse ja inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse.

³⁸ Sugunäärmete vähi raviga seotud teadusuuringuid võib rahastada.

³⁹ Sõltuvalt lõplikust õigusaktist esitab komisjon avalduse inimloote tüvirakkudega seotud teadusuuringute kohta, nagu on esitatud programmis „Horisont 2020“ (avaldus 2013 / C 373/02).

2. Meetmes osalevad üksused esitavad:

- a) eetikaalase enesehindamise, milles tuuakse välja kõik rahastatavate tegevuste eesmärgi, rakendamise ja tõenäolise mõjuga seotud ettenähtavad eetikaküsimused ja kirjeldatakse neid, samuti kinnituse lõike 1 täitmise kohta ja kirjelduse, kuidas seda tagatakse;
- b) kinnituse selle kohta, et tegevused on kooskõlas Euroopa käitumisjuhendiga teadusuuringute usaldusväärsuse kohta, mille on avaldanud kõik Euroopa akadeemiad, ning et rahastamisele mittekuuluvaid tegevusi ei viida läbi;
- c) väljaspool liitu läbiviidavate tegevuste puhul kinnituse selle kohta, et sama tegevus oleks olnud lubatud liikmesriigis; ning
- d) inimese embrüonaalseid tüvirakke kasutavate tegevuste puhul vajaduse korral andmed asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste võetavate litsentsimis- ja kontrollimeetmete kohta, samuti üksikasjad enne tegevuste algust saadud eetilise heakskiidu kohta.

3. Ettepanekuid sõelutakse korrapäraselt, et teha kindlaks keerulisi või tõsiseid eetikaküsimusi tekitavad meetmed, ning teha neile eetikahinnang. Eetikahinnangu teeb komisjon, välja arvatud juhul, kui see on delegeeritud rahastamisasutusele. Inimese embrüonaalsete tüvirakkude või inimembrüote kasutamist hõlmavate meetmete puhul on eetikahinnang kohustuslik. Eetikaalane sõelumine ja hinnang tehakse eetikaekspertide abiga. Komisjon ja rahastamisasutused tagavad eetikamenetluste läbipaistvuse, ilma et see vähendaks menetluse sisu konfidentsiaalsust.

4. Meetmes osalevad üksused koguvad enne asjakohase tegevuse algust kõik asjaomaste riiklike, kohalike eetikakomiteede või muude asutuste, näiteks andmekaitseasutuste heakskiidud või muud kohustuslikud dokumendid. Kõnealused dokumendid arhiveeritakse ja need esitatakse komisjonile või rahastamisasutusele nende taotluse korral.

5. Vajaduse korral teeb komisjon või rahastamisasutus eetikakontrolli. Tõsiste või keeruliste eetikaküsimuste korral teeb kontrolli komisjon, välja arvatud juhul, kui kontrollimine on delegeeritud rahastamisasutusele.

Eetikakontrolli tehakse eetikaekspertide abiga.

6. Meetmed, mis ei vasta lõigetes 1–4 toodud eetikanõuetele, ei ole seega eetiliselt vastuvõetavad ja seetõttu lükatakse need tagasi või lõpetatakse, kui eetiline vastuvõetamatus on kindlaks tehtud.

Artikkel 16

Julgeolek

1. Programmi alusel võetavad meetmed peavad olema kooskõlas kohaldatavate julgeolekureeglitega ning eeskätt eeskirjadega salastatud teabe kaitse kohta loata avalikustamise eest, samuti tuleb järgida kõiki asjaomaseid riigi ja liidu õigusnorme. Väljaspool liitu tehtava teadustöö puhul, mille käigus kasutatakse ja/või mis annab salastatud teavet, peab lisaks eespool nimetatud nõuete täitmisele olema sõlmitud julgeolekuleping liidu ja selle kolmanda riigi vahel, kus teadustööd tehakse.
2. Vajaduse korral kaasneb ettepanekutega julgeolekualane enesehindamine, mille käigus tehakse kindlaks võimalikud julgeolekuküsimused ja kirjeldatakse, kuidas need küsimused lahendatakse, et vastata asjaomastele riigi ja liidu õigusnormidele.
3. Vajaduse korral teeb komisjon või rahastamisasutus julgeolekukontrolli selliste ettepanekute puhul, millega seoses ilmnevad julgeolekuküsimused.
4. Vajaduse korral peavad meetmed olema kooskõlas otsusega (EL, Euratom) 2015/444 ja selle rakenduseeskirjadega.

5. Meetmes osalevad üksused tagavad kaitse tegevuses kasutatava ja/või tegevuse käigus loodud salastatud teabe loata avalikustamise eest. Nad peavad enne oma tegevuse alustamist esitama asjakohaselt riiklikult julgeolekuasutuselt saadud juurdepääsuloa isikule ja/või töötlemisloa asutusele.
6. Kui välisekspertidel tuleb tegelda salastatud teabega, peavad nad enne ametisse nimetamist läbima asjakohase julgeolekukontrolli.
7. Vajaduse korral võib komisjon või rahastamisasutus teha turvakontrolli.

Käesoleva artikli kohastele julgeolekureeglitele mittevastavad meetmed võib igal ajal tagasi lükata või lõpetada.

II PEATÜKK

Toetused

Artikkel 17

Toetused

Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 18

Osalemiskõlblikud üksused

1. Kõik õigussubjektid, olenemata asukohast, sealhulgas mitteassotsieerunud kolmanda riigi õigussubjektid, või rahvusvaheline organisatsioon, võivad osaleda programmi kohastes meetmetes, kui on täidetud käesolevas määruses sätestatud tingimused ning samuti tööprogrammis või konkursikutses sätestatud tingimused.
2. Üksused peavad kuuluma konsortsiumi, millesse kuulub vähemalt kolm sõltumatut õigussubjekti, kes asuvad eri liikmesriikides või assotsieerunud riigis ja vähemalt üks neist peab asuma liikmesriigis, välja arvatud juhul, kui:
 - a) tööprogrammis on sätestatud teisiti, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud.
3. Euroopa Teadusnõukogu (ERC) eesliiniuuringuid, Euroopa Innovatsiooninõukogu (EIC) meetmeid, koolitus- ja liikuvusmeetmeid või programmi kaasrahastamismeetmeid võib rakendada üks või mitu õigussubjekti, kellest üks peab asuma liikmesriigis või assotsieerunud riigis, artikli 12 kohaselt sõlmitud lepingu alusel.
4. Koordineerimis- ja toetusmeetmeid võib rakendada üks või mitu õigussubjekti, kes võivad asuda liikmesriigis või assotsieerunud riigis või erandjuhul muus kolmandas riigis.

5. Liidu strateegiliste varade, huvide, sõltumatuse või turvalisusega seotud meetmete puhul võib tööprogrammiga ette näha, et osalemine võib piirduda üksnes nende õigussubjektidega, kes asuvad liikmesriikides, või lisaks liikmesriikidele nende õigussubjektidega, kes asuvad kindlaksmääratud assotsieerunud või muus kolmandas riigis. EMP liikmeteks olevates assotsieerunud riikides asutatud õigussubjektide osalemise piiramine toimub kooskõlas EMP lepingu tingimustega. Liidu ja selle liikmesriikide strateegiliste huvide kaitsmiseks võib tööprogrammis samuti nõuetekohaselt põhjendatud erandlikel põhjustel välistada liidus või assotsieerunud riikides asutatud selliste juriidiliste isikute osalemise, kes on otseselt või kaudselt mitteassotsieerunud kolmandate riikide või mitteassotsieerunud kolmandate riikide juriidiliste isikute kontrolli all, või allutada nende osalemine tööprogrammis kehtestatavatele tingimustele.
6. Kui see on asjakohane ja nõuetekohaselt põhjendatud, võib tööprogrammis lisaks lõigetes 2, 3, 4 ja 5 sätestatud kriteeriumidele sätestada ka rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid vastavalt meetme konkreetsetele poliitikanõuetele või laadile ja eesmärkidele, sealhulgas õigussubjektide arvu, õigussubjekti liigi ja asukoha.
7. Meetmete puhul, mille suhtes kohaldatakse artikli 9 lõikes 8 sätestatud summasid, on osalemine piiratud ühe õigussubjektiga, kes on asutatud delegeeriva haldusasutuse jurisdiktsioonis, välja arvatud juhul, kui haldusasutusega on kokku lepitud teisiti ja see on tööprogrammiga ette nähtud.
8. JRC võib meetmetes osaleda siis, kui see on tööprogrammis märgitud.
9. JRC, rahvusvahelised Euroopa teadusasutused ja liidu õiguse alusel loodud õigussubjektid loetakse asuvaks muus liikmesriigis kui selles, kus asuvad teised asjaomases meetmes osalevad õigussubjektid.

10. Euroopa Teadusnõukogu (ERC) eesliiniuuringute meetmete ning koolitus- ja liikuvusmeetmete puhul ja kui see on tööprogrammis ette nähtud, loetakse rahvusvahelised organisatsioonid, mille peakorter on liikmesriigis või assotsieerunud riigis, kõnealuses liikmesriigis või assotsieerunud riigis asuvaks.

Programmi muude osade puhul loetakse muud rahvusvahelised organisatsioonid kui rahvusvahelised Euroopa teadusasutused mitteassotsieerunud kolmandas riigis asuvaks.

Artikkel 19

Rahastamiskõlblikud üksused

1. Üksused on rahastamiskõlblikud, kui nad asuvad liikmesriigis või assotsieerunud riigis.

Meetmete puhul, mille suhtes kohaldatakse artikli 9 lõikes 8 sätestatud summasid, võib kõnealustest summadest rahastada üksnes delegeeriva haldusasutuse jurisdiktsioonis asuvaid üksuseid.
2. Üksused, mis asuvad mitteassotsieerunud kolmandas riigis, peaksid põhimõtteliselt oma osalemiskulud ise kandma. Madala või keskmise sissetulekuga riikide või erandkorras muude mitteassotsieerunud kolmandate riikide üksused loetakse rahastamiskõlblikuks, kui:
 - a) kõnealune kolmas riik on komisjoni vastuvõetud tööprogrammis kindlaks määratud või
 - b) komisjon või rahastamisasutus leiab, et kõnealuse riigi osalemine on meetme rakendamisel oluline.
3. Seotud üksuseid võib meetme raames rahastada, kui nad asuvad liikmesriigis, assotsieerunud riigis või kolmandas riigis, mis on kindlaks määratud komisjoni vastuvõetud tööprogrammis.

Artikkel 20

Konkursid

1. Kõigi meetmete puhul lisatakse töökavasse konkursside sisu.
3. Kui see on konkursside eesmärkide saavutamiseks vajalik, võib konkursse erandjuhtudel piirata, et töötada välja täiendavaid tegevusi või lisada olemasolevatele meetmetele täiendavaid partnereid. Lisaks võidakse tööprogrammis ette näha võimalus madala teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega liikmesriikide õigussubjektide ühinemiseks juba välja valitud koostööpõhiste teadusuuringute ja innovatsiooni meetmetega, seda kokkuleppel asjaomase konsortsiumiga ja tingimusel, et selliste liikmesriikide õigussubjektid meetmes veel ei osale.
4. Konkurss ei ole nõutud selliste koordineerimis- ja toetusmeetmete või programmi kaasrahastamismeetmete puhul:
 - a) mille viivad läbi JRC või tööprogrammis kindlaksmääratud õigussubjektid ning
 - b) mis ei kuulu konkursi valdkonda vastavalt finantsmääruse artikli 195 punktile e.
5. Tööprogrammis määratakse kindlaks konkursid, millele antakse kvaliteedimärgis. Taotleja eelneval loal võib teavet taotluse ja hindamise kohta jagada huvitatud rahastamisasutustega, tingimusel et sõlmitakse konfidentsiaalsuslepingud.

Artikkel 21

Ühised konkursid

Komisjon või rahastamisasutus võib esitada ühise konkursikutse koos:

- a) kolmandate riikide, sealhulgas nende teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonide või -asutustega;
- b) rahvusvaheliste organisatsioonidega
- c) mittetulunduslike õigussubjektidega.

Ühise konkursi puhul peavad taotlejad vastama käesoleva määruse artiklis 18 sätestatud nõuetele ning projektide valimiseks ja hindamiseks kehtestatakse ühised menetlused. Need menetlused hõlmavad tasakaalustatud ekspertide rühma, kuhu iga pool nimetab eksperdid.

Artikkel 22

Kommertskasutusele eelnev hange ja innovatiivsete lahenduste hange

1. Meetmete hulka võivad kuuluda või nende peamiseks eesmärgiks olla kommertskasutusele eelnevad hanked või innovatiivsete lahenduste riigihanked, mida korraldavad direktiivides 2014/24/EL⁴⁰, 2014/25/EL⁴¹ ja 2009/81/EÜ⁴² määratletud avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad.

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.8.2009, lk 76).

2. Hankemenetlused:

- a) peavad vastama läbipaistvuse, mittediskrimineerimise, võrdse kohtlemise, usaldusväärse finantsjuhtimise ja proportsionaalsuse põhimõttele ning järgima konkurentsieskirju;
- b) kommertskasutusele eelneva hanke puhul võib asjakohasel juhul, piiramata punktis a loetletud põhimõtteid, kasutada lihtsustatud ja/või kiirendatud menetlust ning võib ette näha konkreetsed tingimused, nt piirata hankemenetluse alla kuuluva tegevuse teostamise koha liikmesriikide ja assotsieerunud riikide territooriumiga;
- c) võivad ühe ja sama menetluse käigus lubada sõlmida mitu lepingut (hulgihange) ning
- d) näevad ette hankelepingute sõlmimise pakkuja või pakkujatega, kes teeb/teevad parima hinna ja kvaliteedi suhtega pakkumise, tagades samas huvide konflikti puudumise.

3. Kommertskasutusele eelneva hanke raames tulemused saanud töövõtjal on vähemalt kaasnevad intellektuaalomandi õigused. Hankijatel on tasuta kasutusõigused vähemalt tulemuste kasutamiseks nende endi jaoks ja õigus anda või osalevatelt töövõtjatelt nõuda, et need annaksid kolmandatele isikutele lihtlitsentse, et nad saaksid õiglastel ja mõistlikel tingimustel kasutada tulemusi hankija heaks, kuid ilma õigusteta anda all-litsentse. Kui töövõtja ei suuda kasutada tulemusi kommertseesmärkidel teatava aja jooksul pärast kommertskasutusele eelneva hanke toimumist, nagu on kindlaks määratud toetuslepingus, võib hankija pärast seda, kui ta on kasutamata jätmise põhjusi töövõtjaga arutanud, nõuda tulemuste omandilise kuuluvuse üleandmist hankijale.

Artikkel 23⁴³

Kumulatiivne rahastamine

Meede, mis on saanud toetust mõne muu liidu programmi alusel, võib saada toetust ka käesoleva programmi alusel, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Iga meedet toetava liidu programmi reegleid kohaldatakse sellest programmist meetme jaoks antud toetuse suhtes.

Kumulatiivse rahastamise maht ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblike kulude kogusummat ning liidu eri programmide antava toetuse võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas toetuse tingimusi käsitlevate dokumentidega.

Artikkel 24

Taotlejate finantssuutlikkus

1. Lisaks finantsmääruse artikli 198 lõikes 5 nimetatud eranditele kontrollitakse üksnes koordinaatori finantssuutlikkust ning üksnes juhul, kui meetmele taotletakse liidu rahastamist summas 500 000 eurot või rohkem.
2. Kui on siiski alust kahelda finantssuutlikkuses või kui on suurem risk tulenevalt osalemisest mitmes liidu teadus- ja innovatsiooniprogrammi raames rahastatavas meetmes, kontrollib komisjon või rahastamisasutus ka teiste lõikes 1 osutatud künnisest allapoole jäävate taotlejate või koordinaatorite finantssuutlikkust.
3. Kui finantssuutlikkuse tagab struktuurselt muu õigussubjekt, kontrollitakse selle finantssuutlikkust.
4. Nõrga finantssuutlikkuse korral võib komisjon või rahastamisasutus seada taotleja osalemise tingimuseks, et esitatakse deklaratsioon seotud üksuse solidaarvastutuse kohta.

⁴³ [Sõltuvalt asjaomaste õigusaktide üle peetavate läbirääkimiste tulemustest.]

5. Osamakset artiklis 33 sätestatud vastastikusesse kindlustusmehhanismi käsitatakse piisava tagatisena finantsmääruse artikli 152 kohaselt. Toetusesaajatelt ei või vastu võtta ega nõuda lisagarantiid või -tagatist.

Artikkel 25

Hindamiskriteeriumid ja valiku tegemine

1. Ettepanekut hinnatakse järgmiste hindamiskriteeriumide alusel:
 - a) tiptase;
 - b) mõju;
 - c) rakendamise kvaliteet ja tõhusus.
2. ERC eesliiniuuringute taotluste suhtes kohaldatakse üksnes lõike 1 punktis a osutatud kriteeriumi.
3. Tööprogrammis esitatakse täiendavad üksikasjad lõikes 1 sätestatud hindamiskriteeriumide kohaldamise kohta, sealhulgas võimalikud kaalud, künnised ja asjakohasel juhul eeskirjad võrdväärsete ettepanekute käsitlemiseks, võttes arvesse konkursi eesmäärke. Võrdväärsete ettepanekute käsitlemise tingimused võivad hõlmata muu hulgas järgmisi kriteeriume, kuid ei piirdu nendega: VKEd, sooline kuuluvus, geograafiline mitmekesisus.
- 3a. Komisjon ja teised rahastamisasutused arvestavad võimalusega kasutada kaheetapilist taotluste esitamise menetlust ja asjakohasel juhul võib anonüümseks muudetud ettepanekuid hinnata hindamise esimese etapi käigus ühe või mitme lõikes 1 osutatud hindamiskriteeriumi alusel.

Artikkel 26

Hindamine

1. Projektiettepanekuid hindab hindamiskomitee, mis koosneb sõltumatutest välisekspertidest.

EIC tegevuse, missioonide ja komisjoni vastu võetud tööprogrammis sätestatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib hindamiskomitee osaliselt või koordineerimis- ja toetusmeetmete puhul osaliselt või täielikult koosneda finantsmääruse artiklis 150 osutatud liidu institutsioonide ja asutuste esindajatest.

Hindamisprotsessi võivad jälgida sõltumatud vaatlejad.

2. Asjakohasel juhul reastab hindamiskomisjon kohaldatavad künnised ületavad taotlused vastavalt:

- a) hindamispunktidele;
- b) nende panusele konkreetsete poliitiliste eesmärkide saavutamisse, sealhulgas sidusa projektide portfelli loomisesse, nimelt rahastamisvahendi „EIC Pathfinder“ tegevuse ja missioonide puhul ja muudel komisjoni vastu võetud tööprogrammis üksikasjalikult sätestatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.

EIC tegevuse ja missioonide puhul ja muudel komisjoni vastu võetud tööprogrammis üksikasjalikult sätestatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib hindamiskomitee teha ka ettepanekuid projektiettepanekute kohandamiseks niivõrd, kuivõrd see on vajalik portfelli lähenemisviisi järjepidevuseks. Kõnealused kohandused peavad olema kooskõlas osalemistingimustega ja vastama võrdse kohtlemise põhimõttele. Sellistest juhtudest teavitatakse programmikomiteed.

- 2a. Hindamismenetlus kavandatakse nii, et vältida huvide konflikti ja kallutatust. Tagatakse hindamiskriteeriumide ja projektiettepanekule punktide andmise läbipaistvus.

3. Vastavalt finantsmääruse artikli 200 lõikele 7 antakse taotlejatele tagasisidet hindamise kõigis etappides ja vajaduse korral esitatakse ettepaneku tagasilükkamise põhjused.
4. Madala teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega liikmesriikides asuvatele õigussubjektidele, kes on edukalt osalenud komponendis „Osalemise laiendamine ja tipp-pädevuste levitamine“, antakse taotluse alusel osalust käsitlev tõend, mida saab lisada ettepanekutele programmi koostööpõhistes osades, mida nad koordineerivad.

Artikkel 27

Hindamise läbivaatamise kord, päringud ja kaebused

1. Taotleja võib nõuda hindamise läbivaatamist, kui ta leiab, et kehtivat hindamismenetlust ei ole tema ettepaneku suhtes õigesti kohaldatud⁴⁴.
2. Hindamise läbivaatamine hõlmab ainult hindamise menetluslike aspekte, mitte ettepaneku sisu hindamist.
- 2a. Läbivaatamistaotlus on seotud konkreetse ettepanekuga ja see esitatakse 30 päeva jooksul alates hindamistulemuste teatamisest.

Hindamise läbivaatamise komitee esitab menetluslike aspektide kohta arvamuse ning selle eesistujaks ja liikmete seas on Euroopa Komisjoni või asjaomase rahastamisasutuse ametnikud, kes ei olnud ettepanekute hindamisega seotud. Komitee võib soovitada ühte järgnevast:

- a) ettepaneku uuesti läbivaatamine peamiselt selliste hindajate poolt, kes eelmises hindamises ei osalenud;
- b) esialgse hinnangu kinnitamine.

⁴⁴ Menetlust selgitatakse enne hindamisprotsessi algust avaldatavas dokumendis.

3. Hindamise läbivaatamine ei tohi lükata edasi nende ettepanekute valikumenetlust, mis ei kuulu läbivaatamisele.
- 3a. Komisjon tagab korra, mille alusel osalejad saavad vahetult esitada päringuid ja kaebusi programmis „Euroopa horisont“ osalemise kohta. Teave päringute või kaebuste esitamise korra kohta tehakse veebis kättesaadavaks.

Artikkel 28

Ajavahemik taotluse esitamisest toetuse määramiseni

1. Erandina finantsmääruse artikli 194 lõike 2 esimesest lõigust kohaldatakse järgmisi ajavahemikke:
 - a) kõigi taotlejate teavitamiseks nende taotluse hindamise tulemustest maksimaalselt viis kuud alates täielike ettepanekute esitamise tähtpäevast;
 - b) toetuslepingute sõlmimiseks taotlejatega maksimaalselt kaheksa kuud alates täielike ettepanekute esitamise tähtpäevast.
2. Tööprogrammis võib kehtestada lühemaid ajavahemikke.
3. Lisaks finantsmääruse artikli 194 lõike 2 teises lõigus sätestatud eranditele võib lõikes 1 osutatud ajavahemikke ületada ERC meetmete puhul, missioonide puhul ja juhul, kui meetmed esitatakse eetika- või julgeolekuhinnangu saamiseks.

Artikkel 29

Toetuse kasutamine

1. Kui toetusesaaja ei täida meetme tehnilise rakendamisega seotud kohustusi, peavad neid kohustusi täitma teised toetusesaajad ilma liidu lisarahastamiseta, välja arvatud juhul, kui nad on sellest kohustusest selgesõnaliselt vabastatud. Iga toetusesaaja finantsvastutus piirdub tema enda võlaga, mille suhtes kohaldatakse vastastikust kindlustusmehhanismi käsitlevaid sätteid.

2. Toetuslepinguga võidakse kehtestada vahe-eesmärgid ja nendega seotud eelmaksed. Kui vahe-eesmärgid on täitmata, võib meetme peatada, seda muuta või selle nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel lõpetada.
3. Meetme võib lõpetada ka siis, kui oodatud tulemused on teaduslikel või tehnoloogilistel põhjustel või rahastamisvahendi „EIC Accelerator“ puhul ka majanduslikel põhjustel kaotanud oma asjakohasuse liidu jaoks või EIC ja missioonide puhul on kaotanud oma asjakohasuse meetmete portfelli osana. Enne kui komisjon otsustab meetme lõpetada, viib ta koos meetme koordinaatori ja vajaduse korral välisekspertidega läbi finantsmääruse artikli 133 kohase menetluse.

Artikkel 29a

Toetuslepingu näidis

1. Komisjon koostab tihedas koostöös liikmesriikidega komisjoni või asjaomase rahastamisasutuse ning toetusesaajate vahelise toetuslepingu näidised kooskõlas käesoleva määrusega. Kui toetuslepingu näidist on vaja oluliselt muuta, muu hulgas selleks, et seda toetusesaajate jaoks veelgi lihtsustada, siis muudab komisjon seda vastavalt vajadusele tihedas koostöös liikmesriikidega.
2. Toetuslepinguga nähakse ette toetusesaajate ning kas komisjoni või asjaomase rahastamisasutuse käesoleva määruse kohased õigused ja kohustused. Lisaks nähakse sellega ette selliste õigussubjektide õigused ja kohustused, kellest meetme rakendamise käigus saavad toetusesaajad, ning konsortsiumi koordinaatori roll ja ülesanded.

Artikkel 30

Rahastamismäärad

1. Iga meetme puhul on sellest meetmest rahastatavate tegevuste jaoks ette nähtud ühtne rahastamismäär. Ülemmäär meetme kohta määratakse kindlaks tööprogrammis.

2. Programm võib hüvitada kuni 100 % meetme rahastamiskõlblikest kogukuludest, välja arvatud:
 - a) innovatsioonimeetmete puhul: kuni 70 % kõigist rahastamiskõlblikest kuludest, välja arvatud mittetulunduslike õigussubjektide kulud, mille puhul programm võib hüvitada kuni 100 % kõigist rahastamiskõlblikest kuludest;
 - b) programmi kaasrahastamismeetmete puhul: vähemalt 30 % rahastamiskõlblikest kogukuludest ning kindlaksmääratud ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel kuni 70 % kõigist rahastamiskõlblikest kuludest.
3. Käesolevas artiklis sätestatud rahastamismäärasid kohaldatakse ka selliste meetmete suhtes, mille puhul on kogu meetme või selle osa jaoks määratud kindlaks kindlamääraline rahastamine või ühikuhindadel või kindlasummalistel maksetel põhinev rahastamine.

Artikkel 31

Kaudsed kulud

1. Kaudsete rahastamiskõlblike kulude kindlaksmääramisel kohaldatakse kindlamääralist rahastamist, milleks on 25 % otsestest rahastamiskõlblikest kogukuludest, v.a alltöövõtuga seotud otsesed rahastamiskõlblikud kulud, rahaline toetus kolmandatele isikutele ning võimalikud ühikukulud või kindlasummalised maksed, mis sisaldavad kaudseid kulusid.

Kui see on asjakohane, arvutatakse ühikuhindades või kindlasummalistes maksetes sisalduvad kaudsed kulud, kasutades lõikes 1 sätestatud kindlat määra, välja arvatud ettevõttesisestelt arveldatavate kaupade ja teenuste ühikuhindade puhul, mis arvutatakse tegelike kulude alusel vastavalt toetusesaaja tavapärasele raamatupidamistavale.

2. Kui see on tööprogrammiga ette nähtud, võib kaudsed kulud deklareerida siiski kindlasummaliste maksetena või ühikukuludena.

Artikkel 32

Rahastamiskõlblikud kulud

1. Lisaks finantsmääruse artiklis 186 sätestatud kriteeriumidele on projektipõhise hüvitisega toetusesaajate personalikulud rahastamiskõlblikud kuni selles ulatuses, mida inimesele makstaks töö eest riiklike skeemide raames rahastatud teadusuuringute ja innovatsiooni projektides, hõlmates sotsiaalkindlustusmaksid ja muid meetmes osaleva personali tasustamisega seotud kulusid, mis tulenevad riigi seadustest või töölepingust.

Projektipõhine hüvitis on hüvitis, mis on seotud isiku osalemisega projektides, on osa toetusesaaja tavapärasest tasustamistavast ja seda makstakse järjepidevalt.

2. Erandina finantsmääruse artikli 190 lõikest 1 on kolmandate isikute poolt mitterahaliste sissemaksete kaudu kättesaadavaks tehtud ressursside kulud rahastamiskõlblikud kuni kolmanda isiku otseste rahastamiskõlblike kulude ulatuses.
3. Erandina finantsmääruse artiklist 192 ei käsitata tulemuste kasutamisest saadud tulu meetme tuludena.
- 3a. Toetusesaajad võivad kasutada oma tavapäraseid raamatupidamistavasid meetmega seoses tekkinud kulude määramiseks ja deklareerimiseks kooskõlas kõigi toetuslepingus kindlaks määratud tingimustega, vastavalt käesolevale määrusele ja finantsmääruse artiklile 186.
4. Erandina finantsmääruse artikli 203 lõikest 4 on lõppmakse tegemisel kohustuslik esitada raamatupidamismetoodika õigsust kinnitav tõend, kui summa, mis on deklareeritud tegelike kuludena ja tavapärase kuluarvestustavade kohaselt arvutatud ühikuhindadena, on 325 000 eurot või rohkem.

Tõendeid finantsaruannete kohta võib anda tunnustatud välisaudiitor või avalik-õiguslike asutuste puhul pädev ja sõltumatu ametiisik kooskõlas finantsmääruse artikli 203 lõikega 4.

- 4a. Vajaduse korral võetakse Marie Skłodowska-Curie meetmete koolitus- ja liikuvustoetuste puhul ELi osamakses nõuetekohaselt arvesse toetusesaaja lisakulusid seoses teadlase rasedus- ja sünnituspuhkuse või vanemapuhkuse, haiguspuhkuse või eripuhkusega, vastuvõtva organisatsiooni muutumisega või teadlase perekonnaseisu muutusega toetuslepingu kehtivuse ajal.
- 4b. Avatud juurdepääsuga seotud kulud, kaasa arvatud andmehalduskavad, on hüvitamiskõlblikud vastavalt toetuslepingus kindlaks määratule.

Artikkel 33

Vastastikune kindlustusmehhanism

1. Käesolevaga luuakse vastastikune kindlustusmehhanism (edaspidi „mehhanism“), mis asendab kooskõlas määruse (EÜ) nr 1290/2013 artikliga 38 asutatud fondi ja on selle õigusjärglane. Mehhanism katab toetusesaajate võlgnetavate summadega seotud riski:
- a) komisjonile otsuse 1982/2006/EÜ alusel,
 - b) komisjonile ja liidu asutustele raamprogrammi „Horisont 2020“ raames,
 - c) komisjonile ja rahastamisasutustele käesoleva programmi alusel.
- Esimese lõigu punktis c osutatud rahastamisasutustega seotud riski võib katta kohaldatavas lepingus sätestatud kaudse katvuse süsteemi kaudu, võttes arvesse rahastamisasutuse laadi.
2. Mehhanismi haldab liit, keda esindab komisjon, kes tegutseb rakendusasutusena. Komisjon kehtestab mehhanismi toimimiseks erieeskirjad.

3. Toetusesaajate osalus meetmes on 5 % liidu rahastamisest. Komisjon võib perioodiliste läbipaistvate hindamiste alusel suurendada seda panust kuni 8 % -ni või vähendada alla 5 %. Toetusesaajate osalus mehhanismis peetakse kinni esialgsest eelfinantseerimissummast ja makstakse toetusesaajate nimel mehhanismi ning see ei ületa mingil juhul eelfinantseerimissummat.
4. Toetusesaajate panus kantakse tagasi lõppmakse tegemise ajal.
5. Mehhanismi tegevuse tulemusena saadav rahaline tulu lisatakse mehhanismi. Kui tulu on ebapiisav, mehhanismi ei kasutata ning komisjon või rahastamisasutus nõuab võlgnetavad summad sisse otse toetusesaajatelt või kolmandatelt isikutelt.
6. Sissenõutud summad moodustavad mehhanismi sihtotstarbelise tulu finantsmääruse artikli 21 lõike 5 tähenduses. Pärast kõigi selliste toetuste lõpuleviimist, mille risk on mehhanismiga otse või kaudselt kaetud, nõuab komisjon kõik võlgnetavad summad tagasi ning kannab need liidu eelarvesse vastavalt seadusandja otsustele.
7. Kõnealust mehhanismi võib laiendada muudest otseselt hallatavatest liidu programmidest toetuse saajatele. Komisjon võtab vastu eeskirjad muude programmide toetusesaajate osalemise kohta.

Artikkel 34

Omandiline kuuluvus ja kaitse

1. Toetusesaajate saavutatud tulemused kuuluvad neile endile. Nad tagavad, et nende töötajate või muude isikute õigusi seoses tulemustega saab teostada viisil, mis on kooskõlas toetusesaajate kohustustega toetuslepingus sätestatud tingimustel.

Kaks või enam toetusesaajat on tulemuste ühisomanikud, kui:

- a) nad on need ühiselt loonud ning
- b) ei ole võimalik:
 - i) teha kindlaks iga toetusesaaja panust
või
 - ii) neid eraldada kaitse taotlemisel, saamisel või hoidmisel.

Ühisomanikud lepivad kirjalikult kokku oma ühise omandiõiguse määramise ja kasutamise tingimused. Kui konsortsiumilepingus või ühisomandiõiguse lepingus ei ole kokku lepitud teisiti, võib iga ühisomanik anda kolmandatele isikutele lihtlitsentse ühisomandis olevate tulemuste kasutamiseks (edasilitsentsimise õiguseta), kui teistele ühisomanikele antakse eelteade ning õiglane ja mõistlik hüvitis. Ühisomanikud võivad kirjalikult kokku leppida, et nad kohaldavad muud kui ühise omandiõiguse korda.

2. Liidu vahendeid saanud toetusesaajad kaitsevad piisavalt oma tulemusi, kui seda on võimalik teha ja kui kaitse on õigustatud, võttes arvesse kõiki asjakohaseid kaalutlusi, sealhulgas kommertseesmärgil kasutamise väljavaateid ja mis tahes muud õigustatud huvi. Kui nad teevad otsuseid kaitse kohta, võtavad toetusesaajad arvesse samuti teiste meetmes osalevate toetusesaajate õigustatud huve.

Artikkel 35

Kasutamine ja tulemuste levitamine

1. Kõik liidult rahalist toetust saanud osalejad annavad oma parima, et kasutada nende omandis olevaid tulemusi või lubada neid kasutada teisel õigussubjektil. Toetusesaajad võivad kasutada tulemusi otse või kaudselt tulemuste edastamise ja litsentsimise teel kooskõlas artikliga 36.

Tööprogrammiga võidakse ette näha täiendavad kasutamiskohustused.

Kui hoolimata toetusesaaja parimatest püüdlustest oma tulemusi otseselt või kaudselt kasutada ei toimu kasutamist toetuslepingus kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul, kasutab toetusesaaja toetuslepingus kindlaksmääratud veebikeskkonda, et leida huvitatud isikud, kes neid tulemusi kasutaksid. Toetusesaaja põhjendatud taotluse alusel võib sellest kohustusest loobuda.

2. Toetusesaaja levitab oma tulemusi niipea, kui see on teostatav, avatud vormingus, kohaldades seejuures kõiki piiranguid, mis tulenevad intellektuaalomandi kaitsest, julgeolekureeglitest või õigustatud huvidest.

Tööprogrammiga võib ette näha täiendavaid levitamiskohustusi, kaitstes samal ajal liidu majandus- ja teadushuve.

3. Toetusesaajad tagavad, et avatud juurdepääsu teaduspublikatsioonidele kohaldatakse toetuslepingus sätestatud tingimustel. Eelkõige tagavad toetusesaajad, et neil või autoritel on piisavad intellektuaalomandi õigused, mis on vajalikud nende avatud juurdepääsu nõuete täitmiseks.

Avatud juurdepääs teadusandmetele on toetuslepingus sätestatud tingimustel üldreegel, tagades erandite võimaluse kooskõlas põhimõttega „nii avatud kui võimalik, nii suletud kui vajalik“, võttes arvesse toetusesaajate õigustatud huve, sealhulgas kommertseesmärgil kasutamist ja muid piiranguid, nt nagu andmekaitseärrid, privaatsus, konfidentsiaalsus, ärisaladused, liidu konkurentsihuvid, julgeolekureeglid ja intellektuaalomandi õigused.

Tööprogrammiga võib ette näha täiendavaid stiimuleid või kohustusi seoses avatud teaduse tavadega.

4. Toetusesaajad haldavad kõiki programmi „Euroopa horisont“ meetme tulemusel saadud uurimisandmeid kooskõlas FAIR-põhimõtetega ning vastavalt toetuslepingus sätestatud tingimustele ja koostavad andmehalduskava.

Tööprogrammiga võib põhjendatud juhtudel ette näha lisakohustusi kasutamaks Euroopa avatud teaduspilve teadusandmete salvestamiseks ja neile juurde pääsemiseks.

5. Toetusesaajad, kes kavatsevad oma tulemusi levitada, annavad sellest teistele meetmes osalevatele toetusesaajatele eelnevalt teada. Mis tahes muu toetusesaaja võib esitada vastuväiteid, kui ta tõendab, et kavandatud levitamine kahjustaks märkimisväärselt tema õigustatud huve seoses tulemuste või taustteabega. Sellisel juhul võib levitamine toimuda ainult juhul, kui võetakse vajalikud meetmed kõnealuste õigustatud huvide kaitseks.

6. Kui tööprogrammis ei ole sätestatud teisiti, peavad ettepanekud sisaldama tulemuste kasutamise ja levitamise kava. Kui eeldatava kasutamisega kaasneb toote või protsessi arendamine, loomine, valmistamine ja turustamine või teenuse loomine ja osutamine, siis sisaldab kava sellise kasutamise strateegiat. Kui kavaga nähakse ette kasutamine peamiselt mitteassotsieerunud kolmandates riikides, selgitavad õigussubjektid, kuidas selline kasutamine on endiselt liidu huvides.

Toetusesaajad uuendavad kava kooskõlas toetuslepinguga meetme rakendamise ajal ja pärast seda.

7. Toetusesaajad esitavad mis tahes nõutud teabe oma tulemuste kasutamise ja levitamise kohta vastavalt toetuslepingus sätestatud tingimustele, et komisjon või rahastamisasutus saaks jälgida ja tulemusi levitada. Sõltuvalt toetusesaajate õigustatud huvidest tehakse selline teave üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 36

Üleandmine ja litsentsimine

1. Toetusesaajad võivad tulemuste omandiõiguse üle anda. Nad tagavad, et nende kohustused kehtivad ka uue omaniku suhtes ja et viimasel on kohustus neid mis tahes hilisemal üleandmisel edasi anda.
2. Kui konkreetselt kindlaksmääratud kolmandate isikute, sealhulgas seotud üksuste puhul ei ole kirjalikult teisiti kokku lepitud või kui see kohaldatava õiguse alusel võimatu, peavad toetusesaajad, kes kavatsevad üle anda tulemuste omandiõiguse, teatama ette kõikidele teistele toetusesaajatele, kellel on endiselt juurdepääs tulemustele. Teade peab sisaldama piisavalt teavet uue omaniku kohta, et toetusesaaja saaks hinnata selle mõju tema kasutusõigustele.

Kui konkreetselt kindlaksmääratud kolmandate isikute, sealhulgas seotud üksuste puhul ei ole kirjalikult kokku lepitud teisiti, võib toetusesaaja esitada vastuväite üleandmise suhtes, kui ta saab tõendada, et üleandmine kahjustaks tema kasutusõigusi. Sellisel juhul ei või üleandmine toimuda enne, kui asjaomased toetusesaajad on omavahel kokkuleppele jõudnud.

Toetuslepingus kehtestatakse selleks tähtajad.

3. Toetusesaajad võivad anda oma tulemustele litsentse või anda muul viisil õiguse neid kasutada, sealhulgas ainulitsentsi alusel, kui see ei mõjuta nende kohustuste täitmist. Ainulitsentsi andmine tulemustele on võimalik, kui kõik teised asjaomased toetusesaajad annavad nõusoleku, et nad loobuvad oma kasutusõigustest.
4. Kui see on põhjendatud, sätestatakse toetuslepingus komisjoni või rahastamisasutuse õigus esitada vastuväiteid tulemuste omandiõiguse üleandmise või tulemustele ainulitsentsi andmise suhtes, kui:
 - a) tulemused loonud toetusesaajad on saanud liidult rahalisi vahendeid;
 - b) üleandmine või litsents antakse mitteassotsieerunud kolmandas riigis asuvale õigussubjektile; ning
 - c) üleandmine või litsents ei ole kooskõlas liidu huvidega.

Kui kohaldatakse õigust esitada vastuväiteid, teatab toetusesaaja sellest ette. Üleandmise või toetuste andmise puhul konkreetselt määratletud õigussubjektidele võib kirjalikult loobuda vastuväidete esitamise õigusest, kui on võetud meetmeid liidu huvide kaitseks.

Artikkel 37

Kasutusõigused

1. Kohaldatakse järgmisi kasutusõiguse põhimõtteid:
 - a) taotlus kasutusõiguse saamiseks või sellest loobumiseks esitatakse kirjalikult;
 - b) kui kasutusõiguse andjaga ei ole kokku lepitud teisiti, ei sisalda kasutusõigus all-litsentse;
 - c) toetusesaajad teatavad üksteisele enne toetuslepingu sõlmimist kõigist piirangutest oma taustteabe kasutamise suhtes;
 - d) kui toetusesaaja ei osale enam meetmes, ei mõjuta see tema kohustusi võimaldada juurdepääsu;
 - e) kui toetusesaaja jätab oma kohustused täitmata, võivad toetusesaajad kokku leppida, et tal ei ole enam kasutusõigusi.
2. Toetusesaajad tagavad juurdepääsu:
 - a) oma tulemustele tasuta kõigile teistele meetmes osalevatele toetusesaajatele, kes vajavad seda oma ülesannete täitmiseks;
 - b) oma taustteabele kõigile teistele meetmes osalevatele toetusesaajatele, kes vajavad seda oma ülesannete täitmiseks; sel juhul kohaldatakse lõike 1 punktis c osutatud piiranguid; selline juurdepääs võimaldatakse tasuta, kui toetusesaajad ei ole enne toetuslepingu sõlmimist teisiti kokku leppinud;
 - c) oma tulemustele ning, võttes arvesse kõiki lõike 1 punktis c nimetatud piiranguid, ka oma taustteabele kõigile teistele meetmes osalevatele toetusesaajatele, kes vajavad seda oma enda tulemuste kasutamiseks; juurdepääs antakse õiglastel ja mõistlikel tingimustel, milles tuleb kokku leppida.

3. Kui toetusesaajad ei ole kokku leppinud teisiti, annavad nad juurdepääsu oma tulemustele ning, võttes arvesse kõiki lõike 1 punktis c nimetatud piiranguid, ka oma taustteabele õigussubjektile, kes:

- a) on asutatud liikmesriigis või assotsieerunud riigis;
- b) on teise toetusesaaja otsese või kaudse kontrolli all või on sama otsese või kaudse kontrolli all kui kõnealune toetusesaaja või keda kõnealune toetusesaaja otseselt või kaudselt kontrollib; ning
- c) vajab juurdepääsu selle toetusesaaja tulemuste kasutamiseks vastavalt toetusesaaja kasutamiskohustustele.

Juurdepääs antakse õiglastel ja mõistlikel tingimustel, milles tuleb kokku leppida.

4. Kasutamise eesmärgil võib juurdepääsutaotluse esitada kuni üks aasta pärast meetme lõppu, välja arvatud juhul, kui toetusesaajad lepivad kokku erinevas tähtajas.
5. Toetusesaajad, kes on saanud liidult vahendeid, annavad oma tulemuste tasuta kasutamise õiguse liidu institutsioonidele, organitele või asutustele liidu poliitika või programmide väljatöötamiseks, rakendamiseks ja järelevalveks. Juurdepääs piirdub mitteärilise ja konkurentsivälise kasutusega.

Sellised kasutusõigused ei laiene toetusesaajate taustteabele.

Meetmete puhul, mis kuuluvad teemavaldkonda „Ühiskonna tsiviiljulgeolek“, peavad liidu vahendeid saanud toetusesaajad andma oma tulemuste tasuta kasutusõiguse ka liikmesriikide ametiasutustele nende poliitika või programmide väljatöötamiseks, rakendamiseks ja järelevalveks kõnealuses valdkonnas. Juurdepääs piirdub mitteärilise ja konkurentsivälise kasutusega ning see antakse kahepoolse kokkuleppe alusel, milles määratakse kindlaks eritingimused, mille eesmärk on tagada, et kõnealuseid õigusi kasutatakse üksnes ettenähtud eesmärgil ja et kehtestatakse asjakohased konfidentsiaalsuskohustused. Kasutusõigust taotlev liikmesriik, liidu institutsioon, asutus, teenistus või amet teavitab sellisest taotlusest kõiki liikmesriike.

6. Kui see on asjakohane, võib tööprogrammiga ette näha täiendavad kasutusõigused.

Artikkel 38

Erisätted

ERC meetmete, koolitus- ja liikuvusmeetmete, kommertskasutusele eelnevate hangete, innovatiivsete lahenduste riigihangete, programmi kaasrahastamismeetmete ning koordineerimis- ja toetusmeetmete puhul võib kohaldada omandiõiguse, tulemuste kasutamise ja levitamise, üleandmise ja litsentsimise ning kasutusõiguse erieeskirju.

Kõnealused erieeskirjad sätestatakse toetuslepingus ning need ei muuda avatud juurdepääsuga seotud põhimõtteid ja kohustusi.

Artikkel 39

Auhinnad

1. Programmi raames antavaid auhindu antakse ja hallatakse vastavalt finantsmääruse IX jaotisele, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.
2. Kui tööprogrammis või konkursikorras ei ole sätestatud teisiti, võivad konkursis osaleda kõik õigussubjektid asukohast olenemata.
3. Kui see on asjakohane, võib komisjon või rahastamisasutus korraldada auhindade andmist koos:
 - a) teiste liidu asutustega;
 - b) kolmandate riikide, sealhulgas nende teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonide või -asutustega;
 - c) rahvusvaheliste organisatsioonidega või
 - d) mittetulunduslike õigussubjektidega.
4. Tööprogramm või konkursikord sisaldavad kohustusi seoses teavitamise ja asjakohasel juhul seoses kasutamise ja levitamisega, omandi- ja kasutusõigusega, kaasa arvatud litsentsimissätted.

IV PEATÜKK

Hanked

Artikkel 40

Hanked

1. Programmi raames sõlmitavaid hankeid korraldatakse ja hallatakse vastavalt finantsmääruse VII jaotisele, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.
2. Hanked võivad toimuda ka kommertskasutusele eelneva hanke kujul või innovatiivsete lahenduste hanke kujul, mida korraldab komisjon või rahastamisasutus enda nimel või ühiselt koos liikmesriikide ja assotsieerunud riikide avaliku sektori hankijatega. Sel juhul kohaldatakse artikli 22 sätteid.

V PEATÜKK

Segarahastamistoimingud ja segarahastamine

Artikkel 41

Segarahastamistoimingud

Käesoleva programmi kohaselt otsustatud segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas programmiga „InvestEU“ ja finantsmääruse X jaotisega.

Artikkel 42

Programmi „Euroopa horisont“ ja EIC segarahastamine

1. Programmist „Euroopa horisont“ või EIC segarahastamise antavate toetuste ja tagastatava ettemakse komponendi suhtes kohaldatakse artikleid 30–33.
2. EIC segarahastamist rakendatakse kooskõlas artikliga 43. EIC segarahastamise raames võib toetust anda seni, kuni meedet on võimalik rahastada segarahastamistoiminguna või rahastamis- ja investeerimistoiminguna, mis on täielikult kaetud ELi tagatisega programmi „InvestEU“ raames. Erandina finantsmääruse artiklist 209 ei kohaldata EIC segarahastamise andmisel lõikes 2, eelkõige punktides a ja d sätestatud tingimusi.
3. Programmi „Euroopa horisont“ segarahastamist võib kasutada programmi kaasrahastamisel, kui liikmesriikide ja assotsieerunud riikide ühisprogrammiga nähakse ette rahastamisvahendite kasutamine valitud meetmete toetuseks. Selliste meetmete hindamine ja valik toimub vastavalt artiklitele 11, 19, 20, 24, 25 ja 26. Programmi „Euroopa horisont“ segarahastamise rakendamise viisid on kooskõlas artikliga 29, analoogia põhjal artikli 43 lõikega 9, ja tööprogrammis kindlaks määratud ja põhjendatud lisatingimustega.
4. Kooskõlas finantsmääruse artikli 21 lõike 3 punktiga f ja artikli 21 lõikega 4 käsitatakse tagasimakseid, sealhulgas tagastatavaid ettemakseid ning programmi „Euroopa horisont“ ja EIC segarahastamise tulusid sihtotstarbelise sisetuluna.

5. Programmi „Euroopa horisont“ ja EIC segarahastamine tagatakse viisil, mis edendab liidu konkurentsivõimet, moonutamata samas konkurentsi siseturul.

Artikkel 42a

Rahastamisvahend „Pathfinder“

1. Rahastamisvahendiga „Pathfinder“ antakse toetusi suure riskiga tipptasemel projektidele, mida rakendavad konsortsiumid või üksikud toetusesaajad ja mille eesmärk on arendada radikaalset innovatsiooni ja uusi turuvõimalusi. See toetab teadusliku, tehnoloogilise või süvatehnoloogilise uurimis- ja arendustöö varaseimaid etappe, sealhulgas kontseptsiooni töendamist ja prototüüpide valmistamist tehnoloogia kontrollimiseks.

Rahastamisvahendit „Pathfinder“ rakendatakse peamiselt alt-üles-põhimõttel toimiva avaliku projektikonkursi kaudu, millel on igaks aastaks kindlaks määratud tähtajad, ning samuti aitab rahastamisvahend „Pathfinder“ käsitleda konkurentsialaseid väljakutseid, et arendada välja peamised strateegilised eesmärgid, milleks on vaja süvatehnoloogiat ja radikaalset mõtlemist.

2. Rahastamisvahendi „Pathfinder“ üleminekutegevusega aidatakse kõigil teadlastel ja novaatoritel leida liidus võimalusi kommertseesmärgil arendamiseks, näiteks tutvustamistegevus ja teostatavusuuringud võimaliku ärimudeli hindamiseks, ning toetatakse võrse- ja idufirmade loomist;
- a) määratakse kindlaks konkursside algatamine ja sisu, võttes arvesse meetmete portfelliga seotud tööprogrammiga kehtestatud eesmäärke ja eelarvet;
 - b) igale rahastamisvahendi „EIC Pathfinder“ raames konkursi teel juba välja valitud ettepanekule võib anda kindlasummalisi lisatoetusi, mille suurus ei ületa 50 000 eurot, täiendavateks tegevusteks, kaasa arvatud kiireloomulised koordineerimis- ja toetusmeetmed, et tugevdada meetmete portfelli kuuluvate toetusesaajate kogukonda, näiteks hinnata võimalikke võrsefirmasid või turgu loovat innovatsiooni või koostada äriplaan. Sellistest juhtudest teavitatakse eriprogrammi raames loodud programmikomiteed.

3. Rahastamisvahendi „EIC Pathfinder“ suhtes kohaldatakse artiklis 25 määratletud hindamiskriteeriume.

Artikkel 43

Rahastamisvahend „Accelerator“

1. Rahastamisvahendi „EIC Accelerator“ eesmärk on toetada peamiselt turgu loovat innovatsiooni. Sellest toetatakse ainult üksikuid toetusesaajaid ja pakutakse peamiselt segarahastamist. Teatavatel tingimustel võidakse pakkuda ka üksnes toetuspõhiseid ja üksnes omakapitalipõhiseid toetusi.

Rahastamisvahendi „EIC Accelerator“ raames pakutakse kaht tüüpi toetust:

- segarahastamistoetus VKEdele, sealhulgas idufirmadele ja erandjuhtudel väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele, kes tegelevad läbimurdelise ja murrangulise innovatsiooniga, mida ei peeta pangalaenukõlblikuks;
- üksnes toetuspõhine toetus VKEdele, sealhulgas idufirmadele, kes tegelevad mis tahes liiki innovatsiooniga alates järkjärgulisest kuni läbimurdelise ja murrangulise innovatsioonini ja kelle eesmärk on hiljem laieneda.

Samuti võidakse pangalaenukõlbmatutele VKEdele, sealhulgas idufirmadele, kes on juba saanud üksnes toetuspõhist toetust, anda üksnes omakapitalipõhist toetust.

Rahastamisvahendi „EIC Accelerator“ raames antakse üksnes toetuspõhiseid toetusi ainult järgnevatel kumulatiivsetel tingimustel:

- a) projekt sisaldab teavet taotleja laienemisalase suutlikkuse ja valmisoleku kohta;
- b) toetusesaaja saab olla vaid idufirma või VKE;
- c) rahastamisvahendi „EIC Accelerator“ raames antavat üksnes toetuspõhist toetust antakse toetusesaajale programmi „Euroopa horisont“ ajal ainult üks kord kuni 2,5 miljoni euro ulatuses.

- 1a. Rahastamisvahendi „EIC Accelerator“ toetusesaaja on liikmesriigis või assotsieerunud riigis asuv idufirma, VKE või erandkorras väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja, kes tahab laieneda. Ettepaneku võib esitada kas toetusesaaja või toetusesaaja eelneva nõusoleku alusel üks või rohkem füüsilist või juriidilist isikut, kes kavatsevad kõnealuse toetusesaaja asutada või seda toetada. Viimasel juhul allkirjastatakse rahastamisleping üksnes toetusesaajaga.
2. Üks rahastamisotsus hõlmab ja rahastab kõiki liidu rahalise toetuse vorme, mida EIC segarahastamine pakub.
3. Taotlusi hindavad sõltumatud välisekspertid iga taotluse väärtuse alusel ning valik tehakse kindlaksmääratud tähtaegadega püsikonkursi raames vastavalt artiklitele 24–26, kooskõlas lõikega 4.
4. Hindamiskriteeriumid on järgmised:
 - a) tiptase;
 - b) mõju;
 - c) meetme riskitase, mis takistaks investeringuid, rakendamise kvaliteet ja tõhusus ning vajadus liidu toetuse järele.
5. Asjaomaste taotlejate nõusolekul võib komisjon või programmi „Euroopa horisont“ rakendavad rahastamisasutused (sealhulgas EIT teadmis- ja innovaatikakogukonnad) esitada viimase hindamiskriteeriumi alusel otse ettepaneku innovatsiooni ja turuleviimise meetme kohta, mis juba vastab kahele esimesele kriteeriumile, tingimusel et kohaldatakse järgmisi kumulatiivseid tingimusi:
 - a) ettepanek on pärit mõnes muust meetmest, mida rahastatakse programmist „Horisont 2020“, käesolevast programmist või programmi „Euroopa horisont“ esimese tööprogrammi katseprojekti puhul riiklikest ja/või piirkondlikest programmidest, alustades sellise skeemi nõudluse kaardistamisest. Üksikasjalikud sätted nähakse ette eriprogrammis;

- b) see põhineb kuni kaks aastat tagasi tehtud varasemal projekti läbivaatamisel, milles hinnati ettepaneku kvaliteeti ja mõju ning mille suhtes kohaldatakse tingimusi ja menetlusi, mida on üksikasjalikumalt kirjeldatud tööprogrammis.
6. Kvaliteedimärgise võib anda järgmiste kumulatiivsete tingimuste alusel:
- a) toetusesaaja on idufirma, VKE või väike keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja;
- b) ettepanek on rahastamiskõlblik ja on ületanud lõikes 4 osutatud kahe esimese hindamiskriteeriumi suhtes kohaldatavad künnised;
- c) selliste tegevuste osas, mis oleksid rahastamiskõlblikud innovatsioonimeetme alusel.
7. Hindamise läbinud ettepaneku puhul teevad sõltumatud välisekspertid ettepaneku vastava rahastamisvahendi „EIC Accelerator“ toetuse kohta, võttes aluseks riski ning innovatsiooni turuletoomiseks vajaminevad ressursid ja aja.
- Komisjon võib sõltumatute välisekspertide valitud ettepaneku põhjendatud kaalutlustel tagasi lükata, sealhulgas liidu poliitikavaldkondade eesmärkidele mittevastavuse korral. Selliste tagasilükkamiste põhjustest teavitatakse programmitomiteed.
8. Rahastamisvahendi „EIC Accelerator“ toetuse raames antava toetuse või tagastatava ettemakse komponent ei tohi olla suurem kui 70 % valitud innovatsioonimeetme kõigist rahastamiskõlblikest kuludest.
9. Rahastamisvahendi „EIC Accelerator“ toetuse omakapitali ja tagastatava toetuse komponentide rakendusviisid täpsustatakse otsuses [eriprogramm].
10. Valitud meetme lepinguga kehtestatakse rahastamisvahendi „EIC Accelerator“ toetuse osas konkreetsed mõõdetavad vahe-eesmärgid ning vastavad eelmaksed ja maksed.

EIC segarahastamise puhul võib innovatsioonimeetmele vastava tegevuse algatada ja toetuse esimese eelmakse või tagastatava ettemakse teha enne EIC segarahastamise lepingu muude komponentide rakendamist. Neid komponentide rakendamine sõltub lepingus kindlaks määratud konkreetsete vahe-eesmärkide saavutamisest.

11. Kooskõlas lepinguga võib meetme peatada, seda muuta või selle nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel lõpetada, kui mõõdetavaid vahe-eesmärke ei saavutata. Samuti võib selle lõpetada siis, kui oodatud turuleviimist, eelkõige liidus, ei saavutata.

Erandjuhtudel ja EIC nõuandekogu soovitusel korraldab komisjon otsustada suurenda rahastamisvahendi „EIC Accelerator“ toetust, tingimusel et projekti vaatavad läbi sõltumatud välisekspertid. Sellistest juhtudest teavitatakse programmikomiteed.

VI peatükk

Eksperdid

Artikkel 44

Sõltumatute välisekspertide määramine

1. Sõltumatud välisekspertid määratakse kindlaks ja valitakse välja kandideerimismenetluse teel, mis on suunatud üksikisikutele, ja kutsete põhjal, mis on suunatud asjakohastele organisatsioonidele, nagu teadusagentuurid ja -asutused, ülikoolid, standardiorganisatsioonid, kodanikuühiskonna organisatsioonid, või ettevõtjatele, eesmärgiga luua kandidaatide andmebaas.

Erandina finantsmääruse artikli 237 lõikest 3 võib komisjon või asjaomane rahastamisasutus erandkorras ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel läbipaistval viisil valida asjakohaste oskustega eksperdi, kes ei ole andmebaasis, tingimusel et kandideerimismenetluse abil ei ole sobivaid sõltumatuid väliseksperte leitud.

Sellised eksperdid peavad tõendama oma sõltumatust ja suutlikkust toetada programmi „Euroopa horisont“ eesmärke.

2. Vastavalt finantsmääruse artikli 237 lõikele 2 ja artikli 237 lõikele 3 tasustatakse sõltumatuid väliseksperte standardtingimuste alusel. Põhjendatud erandjuhtudel võib teatavate, eelkõige kõrgetasemeliste ekspertide jaoks näha ette asjakohastel turutavadel põhineva tasustamise tasemel, mis ületab standardtingimusi.
3. Lisaks finantsmääruse artikli 38 lõigetele 2 ja 3 avaldatakse toetustaotlusi hindavate isikuliselt ametisse nimetatud sõltumatute välisekspertide nimed koos nende pädevusvaldkonnaga vähemalt üks kord aastas komisjoni või rahastamisasutuse veebisaidil. Sellist teavet kogutakse ja töödeldakse ning see avaldatakse kooskõlas ELi andmekaitsetsätetega.
- 3a. Komisjon või asjaomane rahastamisasutus võtab vajalikud meetmed, et hoida ära sõltumatute välisekspertide osalemisega seotud huvide konflikti kooskõlas finantsmääruse artikliga 61 ja artikli 150 lõikega 5.

Komisjon või asjaomane rahastamisasutus tagab, et ekspert, kellel tekib huvide konflikt seoses küsimusega, mille kohta ta peab arvamust avaldama, ei anna selles konkreetses küsimuses hinnangut, nõu või abi.

4. Sõltumatute välisekspertide määramisel võtab komisjon või asjaomane rahastamisasutus sobivaid meetmeid, et saavutada eksperdirühmade ja hindamiskomisjonide tasakaalustatud koosseis oskusi, kogemusi, teadmisi, sealhulgas spetsialiseerumist, eelkõige sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas, geograafilist mitmekesisust ja soolist kuuluvust silmas pidades, võttes arvesse meetme valdkonnas valitsevat olukorda.
5. Vajaduse korral tagatakse iga ettepaneku jaoks piisav arv sõltumatuid eksperte, et kindlustada hindamise kvaliteet.
6. Kõigi sõltumatute välisekspertide tasustamise tasemest teavitatakse Euroopa Parlamenti ja nõukogu. Tasud kaetakse programmi kuludest.

III JAOTIS
PROGRAMMI JÄRELEVALVE, TEAVITAMINE, HINDAMINE JA KONTROLL

Artikkel 45

Järelevalve ja aruandlus

1. Komisjon teostab pidevat järelevalvet programmi „Euroopa horisont“ ja selle eriprogrammi haldamise ja rakendamise ning EIT tegevuse üle. Läbipaistvuse suurendamiseks avalikustatakse need andmed komisjoni veebilehel hõlpsasti kättesaadaval viisil, võttes aluseks viimase ajakohastatud versiooni.

Eelkõige lisatakse samasse andmebaasi ERC, Euroopa partnerluste, missioonide, EIC ja EIT raames rahastatavate projektide andmed.

See hõlmab järgmist:

- i) tähtajalised näitajad, mille alusel antakse igal aastal ülevaade programmi edusammudest artiklis 3 kehtestatud eesmärkide saavutamisel, nagu on esitatud V lisas mõjuahelate kaupa;
- ii) teave selliste küsimuste kohta nagu sotsiaal- ja humanitaarteaduste integreerimise tase, madalama ja kõrgema tehnilise valmiduse taseme suhe teaduskoostöös, osalemist laiendavate riikide edusammud, koostööprojektides osalevate konsortsiumide geograafiline jaotus, teadlaste palkade areng, kaheastmelise ettepanekute esitamise ja hindamise menetluse kasutamine, Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni koostöösidemete hõlbustamiseks võetud meetmed, hindamise läbivaatamise kasutamine ning kaebuste arv ja liigid, kliimaküsimuste peavoolustamise tase ja vastavad kulutused, VKEde osalemine, erasektori osalemine, sooline jaotus rahastatavates meetmetes, hindamiskomisjonides, nõukogudes ja nõuanderühmades, kvaliteedimärgised, Euroopa partnerlused ning kaasrahastamise määr, täiendav ja kumulatiivne rahastamine muudest liidu vahenditest, teadustaristud, taotluse esitamisest toetuse saamiseni kuluv aeg, rahvusvahelise koostöö tase, kodanike ja kodanikuühiskonna osalemine;

- iii) kulude jaotumine projekti tasandil, et võimaldada konkreetset analüüsi, sealhulgas sekkumisvaldkondade kaupa;
 - iv) ülemäära esitatud taotluste tase, eelkõige ettepanekute arv konkursikutsete kaupa, nende keskmine punktisumma, kvaliteedikünniseid ületavate ja sellest allapoole jäävate ettepanekute osakaal.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 50 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad V lisa muutmist, et täiendada või muuta mõjuahela näitajaid, kui seda peetakse vajalikuks, ning kehtestatakse võrdlusaluseid ja sihte.
3. Tulemusaruannete süsteemiga tagatakse, et programmi rakendamise ja tulemuste järelvalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigel ajal, ilma et see suurendaks toetusesaajate halduskoormust. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele, sealhulgas meetmetes osalevate teadlaste tasandil nende karjääri ja liikuvuse jälgimiseks, ja asjakohasel juhul liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.⁴⁵
- 3a. Kvantitatiivseid andmeid täiendatakse nii palju kui võimalik komisjoni ja liidu või riiklike rahastamisasutuste kvaliteedianalüüsiga.
4. Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni koostöösidemete hõlbustamiseks võetud meetmeid jälgitakse ja need vaadatakse läbi tööprogrammide raames.

⁴⁵ Euroopa partnerluste järelvalvet käsitlevad sätted on esitatud määruse III lisas.

Artikkel 46

Teave, teavitamine, avalikustamine ning tulemuste levitamine ja kasutamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse (eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, sealhulgas auhindade puhul), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.
2. Komisjon rakendab programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teabe- ja teavitamismeetmeid. Lisaks annab ta õigeaegselt põhjalikku teavet liikmesriikidele ja toetusesaajatele. Et moodustada koostööprojektide jaoks konsortsiumeid, pakutakse huvitatud üksustele analüüsidel ja võrgustikel põhinevaid tõenduspõhised sidemete loomise teenuseid, pöörates erilist tähelepanu võrgustike loomise võimaluste kindlakstegemisele madala teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega liikmesriikide õigussubjektide jaoks. Sellise analüüsi alusel võib konkreetsete konkursside puhul korraldada sihtotstarbelisi sidemete loomise üritusi. Programmile eraldatud rahalised vahendid aitavad samuti tutvustada liidu poliitilisi prioriteete niivõrd, kuivõrd need on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.
3. Samuti kehtestab komisjon tulemuste levitamise ja kasutamise strateegia, et parandada programmi teadusuuringute ja innovatsiooni tulemuste ja teadmiste kättesaadavust ja edendada levitamist, et kiirendada nende kasutamist turuleviimise eesmärgil ja suurendada programmi mõju. Programmile eraldatud rahalised vahendid aitavad samuti tutvustada liidu poliitilisi prioriteete ning toetavad teabe, teavitamise, avalikustamise, levitamise ja kasutamisega seotud tegevusi niivõrd, kuivõrd need on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Artikkel 47

Programmi hindamine

1. Programmi hindamised viiakse läbi õigel ajal, et neid saaks kasutada programmi, sellele järgnevate ning muude teadusuuringute ja innovatsiooniga seotud algatuste otsustusprotsessi jaoks.
2. Programmi vahehindamine tehakse läbipaistva protsessi käigus välja valitud sõltumatute ekspertide abil siis, kui on piisavalt teavet programmi rakendamise kohta, kuid mitte hiljem kui neli aastat pärast programmi rakendamise algust. See hõlmab portfelli analüüsi ja eelmiste raamprogrammide pikaajalise mõju hindamist ning selle põhjal kohandatakse vajaduse korral programmi rakendamist ja/või vaadatakse programm läbi. Vahehindamise käigus hinnatakse programmi tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, sidusust ja liidu lisaväärtust.
3. Programmi rakendamise lõpus, kuid mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 1 sätestatud ajavahemiku lõppu, viib komisjon läbi programmi lõpphindamise. See hõlmab varasemate raamprogrammide pikaajalise mõju hindamist.
4. Komisjon avaldab hindamiste tulemused ja edastab need koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Artikkel 48

Auditid

1. Programmi kontrollisüsteemiga tagatakse asjakohane tasakaal usalduse ja kontrolli vahel, võttes arvesse kontrollimise haldus- ja muid kulusid kõikidel tasanditel, eelkõige toetusesaajate jaoks. Auditireeglid on selged, sidusad ja järjepidevad kogu programmi jooksul.

2. Programmi auditistrateegia põhineb programmi kui terviku kulude esindava valimi finantsauditil. Sellist esindavat valimit täiendatakse kulutustega seotud riskide hindamisel põhineva valikuga. Meetmete puhul, mida rahastatakse ühiselt mitmest liidu programmist, viiakse läbi üksainus audit, mis hõlmab kõiki asjaomaseid programme ja neist igaühe puhul kohaldatavaid reegleid.
3. Lisaks võib komisjon või rahastamisasutus tugineda toetusesaaja tasandil tehtavatele süsteemi ühendaudititele. Need ühendauditid on teatavat liiki toetusesaajate jaoks vabatahtlikud ning hõlmavad süsteemi- ja protsessiauditit koos tehingute auditiga, mida teeb sõltumatu audiitor, kes on pädev viima läbi raamatupidamisdokumentide kohustuslikke auditeid kooskõlas direktiiviga 2006/43/EÜ.⁴⁶ Komisjon või rahastamisasutus võib kasutada neid selle kindlakstegemiseks, kas üldjoontes on tagatud kulude usaldusväärne finantsjuhtimine, ning finantsaruannete õigsust kinnitavate kontrollitõendite ja järelauditite taseme uuesti läbivaatamiseks.
4. Komisjon või rahastamisasutus võib vastavalt finantsmääruse artiklile 127 tugineda liidu toetuse kasutamise audititele, mille on teinud muu sõltumatu ja pädev isik või üksus, sealhulgas isik või üksus, keda liidu institutsioonid ega asutused ei ole selleks volitanud.
5. Auditeid võib teha kuni kahe aasta jooksul pärast lõppmakse tegemist.
- 5a. Komisjon avaldab auditisuunised, mille eesmärk on tagada auditimenetluste ja -reeglite usaldusväärne ja ühtne kohaldamine ja tõlgendamine kogu programmi kestuse jooksul.

⁴⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 84/253/EMÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 87).

Artikkel 49

Liidu finantshuvide kaitse

1. Kui kolmas riik osaleb programmis rahvusvahelise lepingu kohase otsuse alusel või muu õigusakti alusel, annab kolmas riik vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. OLAFi puhul hõlmavad need õigused õigust korraldada juurdlust, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, nagu on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 883/2013.

Artikkel 50

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 45 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2028.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 45 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 45 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

IV JAOTIS
ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 51

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 1291/2013 ja määrus (EL) nr 1290/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 52

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta määruse (EL) nr 1291/2013 ja määruse (EL) nr 1290/2013 alusel võetud asjaomaste meetmete jätkamist ega muutmist; kõnealuste määruste kohaldamist jätkatakse nende meetmete suhtes kuni nende lõpetamiseni. Ka töökavasid ja meetmeid, mis on ette nähtud määruse (EL) nr 1290/2013 kohaselt vastu võetud töökavades ja vastavate rahastamisasutuste alusaktides, reguleerib samuti jätkuvalt määrus (EL) nr 1290/2013 ning nimetatud põhiõigusaktid kuni nende lõpuleviimiseni.
2. Programmi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulusid, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek programmi ja sellele eelnenud määruse (EL) nr 1291/2013 alusel võetud meetmete vahel.

Artikkel 53

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel

Nõukogu nimel

president/eesistuja

president/eesistuja

I LISA

TEGEVUSTE PÕHISUUNAD

Artiklis 3 sätestatud üldisi ja erieesmärke järgitakse kogu programmi ulatuses, nii käesolevas lisas kui ka eriprogrammi I lisas kirjeldatud sekkumisvaldkondade ja tegevuse põhisuundade lõikes.

1) I samm „Tippasemel teadus“

Järgmiste tegevuste kaudu ning kooskõlas artikliga 4 edendatakse selle sambaga tipptasemel teadust, meelitatakse Euroopasse tipptasemel talente, pakutakse asjakohast tuge karjääri alustavatele teadlastele ning toetatakse teaduse tipptaseme, tippkvaliteediga teadmiste, metodoloogiate ja oskuste ning tehnoloogiate ja üleilmsetele ühiskondlikele, keskkonna- ja majandusprobleemidele lahenduste loomist ning levitamist. Sellega aidatakse kaasa ka programmi muude erieesmärkide täitmisele, nagu on kirjeldatud artiklis 3.

- a) Euroopa Teadusnõukogu: pakkuda atraktiivset ja paindlikku rahastamist, et võimaldada üksnes tipptaseme kriteeriumil põhineva kogu liitu hõlmava konkurentsi alusel andekatel ja loovatel, eelkõige karjääri alustavatel teadlastel ning nende teadusrühmadel, olenemata nende kodakondsusest ja päritoluriigist, tegutseda kõige paljutöotavamates valdkondades teaduse eesliinil.

Sekkumisvaldkond: eesliiniteadus

- b) Marie Skłodowska-Curie meetmed: pakkuda teadlastele liikuvuse ning piiri-, sektori- ja valdkonnaülese koostöö kaudu uusi teadmisi ja oskusi, edendada koolituse ja karjääri edendamise süsteeme ning struktureerida ja parandada institutsioonide ja liikmesriikide töölevõtmisüsteeme, võttes arvesse Euroopa teadlaste hartat ja teadlaste töölevõtmise juhendit; sellega aitavad Marie Skłodowska-Curie meetmed rajada alust kogu Euroopa tipptasemel teaduskeskkonnale, toetades töökohtade loomist, majanduskasvu ja investeeringuid ning praeguste ja tulevaste ühiskonna ees seisvate väljakutsete lahendamist.

Sekkumisvaldkonnad: tipptaseme edendamine teadlaste piiri-, sektori- ja valdkonnaülese liikuvuse soodustamise kaudu; uute oskuste edendamine teadlaste tipptasemel koolitamisega; inimressursi tugevdamine ja oskuste arendamine kõikjal Euroopa teadusruumis; koostoime tugevdamine ja soodustamine; üldsuse teadlikkuse suurendamine.

- c) Teadustaristud: kindlustada Euroopale maailmatasemel kestlikud teadustaristud, mis on avatud ja juurdepääsetavad parimate teadlaste jaoks nii Euroopast ja kui ka mujalt; soodustada olemasolevate teadustaristute, sealhulgas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastatud taristute kasutamist. Sellega tõhustatakse teadustaristu potentsiaali toetada teaduse arengut ja innovatsiooni ning võimaldada avatud ja tipptasemel teadust, rakendades FAIR-põhimõtteid, koos tegevustega asjaomase liidu poliitika ja rahvusvahelise koostöö valdkonnas.

Sekkumisvaldkonnad: Euroopa teadustaristute tegevuskeskkonna konsolideerimine ja arendamine; teadustaristute avamine, integreerimine ja omavahel ühendamine; Euroopa teadustaristute innovatsioonipotentsiaal ning innovatsiooni ja koolitusega seotud tegevus; Euroopa teadustaristu poliitika ja rahvusvahelise koostöö tugevdamine;

2) II samm „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“

Järgmiste tegevuste kaudu ning kooskõlas artikliga 4 toetatakse selle sambaga uute tippkvaliteediga teadmiste, tehnoloogiate ja kestlike lahenduste loomist ja laiemat levitamist, tugevdatakse Euroopa tööstuse konkurentsivõimet ning teadus- ja innovatsioonitegevuse mõju liidu poliitika arendamisel, toetamisel ja rakendamisel ning toetatakse innovatiivsete lahenduste kasutuselevõttu tööstuses, eelkõige VKEdes ja idufirmade seas, ning ühiskonnas, et käsitleda ülemaailmseid väljakutseid. Sellega aidatakse täita ka programmi muid erieesmärke, nagu on kirjeldatud artiklis 3.

Sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkond lõimitakse täielikult kõikidesse teemavaldkondadesse, sealhulgas konkreetsetesse ja sihipärastesse tegevustesse.

Et maksimeerida mõju paindlikkust ja koostoimet, korraldatakse teadus- ja innovatsioonialane tegevus kuue teemavaldkonnana, mis on omavahel ühendatud üleeuroopaliste teadustaristute kaudu ning mis eraldi ja koos stimuleerivad interdistsiplinaarset, sektori-, poliitika- ja piiriülest ning rahvusvahelist koostööd. See programmi „Euroopa horisont“ sammas hõlmab tegevusi paljudel tehnilise valmiduse tasemetel, sealhulgas madalamatel tehnilise valmiduse tasemetel.

Iga teemavaldkond toetab mitut kestliku arengu eesmärki ning paljusid kestliku arengu eesmärke toetab rohkem kui üks teemavaldkond.

Teadus- ja innovatsioonitegevust rakendatakse järgmistes teemavaldkondades ja teemavaldkondade vahel:

- a) Teemavaldkond „Tervis“: parandada ja kaitsta kodanike tervist ja heaolu kõigis vanuserühmades, luues haiguste ennetamiseks, diagnoosimiseks, seireks, raviks ja neist tervendamiseks uusi teadmisi ning arendades innovatiivseid lahendusi, ning vajaduse korral tagades selleks soolise aspekti arvessevõtmise, ja arendades tervisetehnoloogiaid; maandada terviseriske, kaitsta elanikkonda ning edendada head tervist ja heaolu, sealhulgas heaolu töökohal; muuta riiklikud tervishoiusüsteemid kulutõhusamaks, õiglasemaks ja kestlikumaks; ennetada ja käsitleda vaesusega seotud haigusi ning toetada ja võimaldada patsientide osalust ja endaga toimetulekut.

Sekkumisvaldkonnad: tervis kogu elu jooksul; tervist mõjutavad keskkonna- ja sotsiaaltegurid; mittenakkuslikud ja harvikaigused; nakkushaigused, sealhulgas vaesusega seotud ja unarhaigused; tervise- ja hooldusvaldkonna töövahendid, tehnoloogiad ja digilahendused, kaasa arvatud personaalmeditsiin; tervishoiusüsteemid.

- b) Teemavaldkond „Kultuur, loovus ja kaasav ühiskond“: tugevdada demokraatlikke väärtusi, sealhulgas õigusriigi põhimõtteid ja põhiõigusi, kaitsta meie kultuuripärandit, uurida kultuuri- ja loomesektori võimalusi ning edendada sotsiaal-majanduslikke muutusi, mis soodustavad kaasatust ja majanduskasvu, sealhulgas rände haldamist ja sisserändajate integreerimist.

Sekkumisvaldkonnad: demokraatia ja valitsemine; kultuur, kultuuripärand ja loovus; sotsiaalsed ja majanduslikud muutused.

- c) Teemavaldkond „Ühiskonna tsiviiljulgeolek“: käsitleda püsivatest julgeolekuohtudest, sealhulgas küberkuritegevusest tulenevaid väljakutseid ning reageerida loodus- ja inimtekkelistele katastroofidele.

Sekkumisvaldkonnad: suurõnnetuste suhtes vastupanuvõimeline ühiskond; kaitse ja julgeolek; küberturvalisus.

- d) Teemavaldkond „Digivaldkond, tööstus ja kosmos“: tugevdada suutlikkust ja kindlustada Euroopa suveräänsus peamistes progressi võimaldavates digi- ja tootmistehnoloogiates ja kosmosetehnoloogiates kõigis väärtusahela osades, et luua konkurentsivõimeline, digitaalne ja vähese süsinikdioksiidiheitega ringtööstus; tagada kestlik varustus toorainega; arendada kõrgtehnoloogilisi materjale ning luua alus progressiks ja innovatsiooniks üleilmsete ühiskondlike väljakutsete valdkonnas.

Sekkumisvaldkonnad: tootmistehnoloogia; peamised digitehnoloogiad, sealhulgas kvanttehnoloogiad; progressi võimaldavad kujunemisjärgus tehnoloogiad; kõrgtehnoloogilised materjalid; tehisintellekt ja robotika; järgmise põlvkonna internet; kõrgtasemel andmetöötlus ja suurandmed; ringtööstus; vähese CO₂-heitega ja keskkonnasõbralik tööstus; kosmos, kaasa arvatud Maa seire.

- e) Teemavaldkond „Kliima, energeetika ja liikuvus“: võidelda kliimamuutustega, püüdes paremini mõista nende põhjusi, arengut, riske, mõju ja võimalusi, muutes energia- ja transpordisektori kliima- ja keskkonnasõbralikumaks, tõhusamaks ja konkurentsivõimelisemaks, arukamaks, ohutumaks ning vastupidavamaks, edendades taastuvate energiaallikate kasutamist ja energiatõhusust, parandades liidu vastupanuvõimet välistele vapustustele ning kohandades sotsiaalset käitumist kestliku arengu eesmärkidega.

Sekkumisvaldkonnad: kliimateadus ja -lahendused; energiavarustus; energiasüsteemid ja -võrgud; hooned ja tööstusrajatised energiasüsteemi ümberkujundamise tingimustes; kogukonnad ja linnad; tööstuse konkurentsivõime transpordisektoris; keskkonnasõbralik, ohutu ja kättesaadav transport ja liikuvus; arukas liikuvus; energia salvestamine.

- f) Teemavaldkond „Toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond“: kaitsta keskkonda, taastada, kestlikult hallata ja kasutada loodusvarasid ning maa, maismaavete ja mere bioloogilisi ressursse, et peatada elurikkuse vähenemine, käsitleda inimkonna toiduga kindlustatuse ja toitumisalase kindlustatuse väljakutseid ning minna üle vähese süsinikdioksiidiheitega, ressursitõhusale ringmajandusele ning tagada kestlik biomajandus.

Sekkumisvaldkonnad: keskkonna jälgimine; elurikkus ja loodusvarad; põllumajandus, metsandus ja maapiirkonnad; mered, ookeanid ja maismaaveed; toidusüsteemid; bioressursipõhised innovatsioonisüsteemid ELi biomajanduses; ringsüsteemid.

- g) Teadusuuringute Ühiskeskuse otsemeetmed väljaspool tuumaenergiavaldkonda: luua tippkvaliteediga teaduslikke tõendeid hea, tõhusa ja taskukohase avaliku poliitika jaoks. Uute algatuste ja ELi õigusaktide ettepanekute mõistlikuks kavandamiseks on vaja läbipaistvaid, terviklikke ja tasakaalustatud tõendeid, nagu on vaja tõendeid ka poliitika rakendamise mõõtmiseks ja seireks. JRC tagab liidu poliitika jaoks sõltumatud teaduslikud tõendid ja tehnilise abi kogu poliitikatsükli jooksul. JRC keskendub oma teadusuuringutes ELi poliitika prioriteetidele.

Sekkumisvaldkonnad: tervis; kultuur, loovus ja kaasav ühiskond; ühiskonna tsiviiljulgeolek; digivaldkond, tööstus ja kosmos; kliima, energeetika ja liikuvus; toit, biomajandus, loodusvarad, põllumajandus ja keskkond; siseturu toimimise ja liidu majandusjuhtimise toetamine; liikmesriikide toetamine õigusaktide rakendamisel ja aruka spetsialiseerumise strateegiate väljatöötamisel; poliitika kujundamise analüüsivahendid ja -meetodid; teadmushaldus; teadmus- ja tehnosiire; teadustoetus poliitikaplatvormidele.

3) III sammas „Innovatiivne Euroopa“:

Järgmiste tegevuste kaudu ning kooskõlas artikliga 4 soodustatakse selle sambaga kõiki innovatsioonivorme, sealhulgas mittetehnoloogilist innovatsiooni, eeskätt VKEde, sealhulgas idufirmade seas, hõlbustades tehnoloogia arengut, tutvustamistegevust ja teadmussiiret, ja tugevdatakse innovatiivsete lahenduste kasutuselevõttu. Sellega aidatakse samuti kaasa programmi muude erieesmärkide täitmisele, nagu on kirjeldatud artiklis 3. EICd rakendatakse peamiselt kahe rahastamisvahendi kaudu: „Pathfinder“, mida rakendatakse peamiselt teaduskoostöö kaudu, ning „Accelerator“.

- a) Euroopa Innovatsiooninõukogu: keskenduda peamiselt läbimurdelisele ja murrangulisele, eelkõige turgu loovale innovatsioonile, toetades samas kõiki innovatsioonivorme, sealhulgas järkjärgulist innovatsiooni.

Sekkumisvaldkonnad: rahastamisvahend „Pathfinder for Advanced Research“, millega toetatakse tulevikutehnoloogiaid ja kujunemisjärgus läbimurdelisi tehnoloogiaid, turgu loovaid ja/või süvatehnoloogiaid; rahastamisvahend „Accelerator“, mis aitab likvideerida rahastamislünka teadus- ja innovatsioonitegevuse hilisstaadiumide ja turuleviimise vahel, et võtta tõhusalt kasutusele läbimurdeline turgu loov innovatsioon ja laiendada ettevõtteid, kui turg ei taga toimivat rahastust; EIC lisategevused, nagu auhinnad ja stipendiumid, lisandväärtusega äriteenused.

- b) Euroopa innovatsiooni ökosüsteemid

Sekkumisvaldkonnad: tegevused hõlmavad eelkõige sidemete loomist riiklike ja piirkondlike innovatsioonis osalejatega, vajaduse korral koostöös EITga, ja innovatsiooni piiriüleste ühisprogrammide rakendamise toetamist liikmesriikides, piirkondades ja assotsieerunud riikides, alates innovatsioonialase õigusloomega seotud kogemuste ja teadmiste vahetamisest kuni innovatsiooniks vajalike pehmete oskuste tõhustamiseni ning teadus- ja innovatsioonitegevuse meetmeteni, hõlmates sealhulgas avatud või kasutajapõhist innovatsiooni, et suurendada Euroopa innovatsioonisüsteemi tulemuslikkust. Seda tuleks rakendada koostoimes muu hulgas Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) toetusega innovatsiooni ökosüsteemidele ja piirkondadevahelistele partnerlustele aruka spetsialiseerumise valdkondades.

c) Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut

Sekkumisvaldkonnad: kestlikud innovatsiooni ökosüsteemid kogu Euroopas; innovatsiooni- ja ettevõtlusalased oskused elukestva õppe perspektiivis, sealhulgas kogu Euroopas kõrgharidusasutuste suutlikkuse suurendamine; uute lahenduste turuletoomine üleilmsete väljakutsete käsitlemiseks; koostoime ja lisaväärtus programmi „Euroopa horisont“ raames.

4) Osa „Osalemise laiendamine ja Euroopa teadusruumi tugevdamine“

Selle sambaga püütakse järgmiste tegevuste kaudu saavutada artikli 3 lõike 2 punktis d sätestatud eesmärgid. Sellega aidatakse samuti kaasa programmi muude erieesmärkide täitmisele, nagu on kirjeldatud artiklis 3. Kuigi toetades kogu programmi, toetab see osa selliseid tegevusi, mis soodustavad talentide ligimeelitamist, ajude ringluse edendamist ning ajude äravoolu takistamist, samuti rohkem teadmistel põhineva ja innovatiivsema ning soovõrdse Euroopa kujundamist ülemaailmse konkurentsi eesliinil, edendades riikidevahelist koostööd ning optimeerides seeläbi kogu Euroopas riikide tugevusi ja potentsiaali hästitoimivas Euroopa teadusruumis, kus teadmised ja tipposkustega tööjõud liiguvad vabalt tasakaalustatud viisil, kus teadus- ja innovatsioonitegevuse tulemused on teadlikele kodanikele laialdaselt levitatavad ning nende poolt mõistetud ja usaldatud ning mis toovad kasu kogu ühiskonnale ning kus ELi poliitika, nimelt teadus- ja innovatsioonipoliitika, põhineb tippkvaliteediga teaduslikel tõenditel.

Sellega toetatakse ka tegevusi, mille eesmärk on parandada madala teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega liikmesriikide õigussubjektide esitatavate projektitaotluste kvaliteeti, näiteks professionaalne ettepanekute esitamisele eelnev kontroll ja nõustamine, ning elavdada rahvusvaheliste võrgustike toetamise eesmärgil riiklike kontaktpunktide tegevust, samuti selliste madala teadusuuringute ja innovatsiooni tasemega liikmesriikide õigussubjektide toetamisele suunatud tegevusi, kes ühinevad juba väljavalitud koostööprojektidega, milles ei osale ühtegi õigussubjekti nendest liikmesriikidest.

Sekkumisvaldkonnad: osalemise laiendamine ja tipp-pädevuste levitamine, sealhulgas selliste meetmete kaudu nagu „Teaming“, „Twinning“, Euroopa teadusruumi õppetoolid, Euroopa teaduse ja tehnika alane koostöö (COST) ning ajude ringlust soodustavad tegevused; Euroopa teadus- ja innovatsioonisüsteemi reformimine ja tõhustamine, sealhulgas näiteks toetades riikide teadus- ja innovatsioonipoliitika reformimist, pakkudes paremat karjäärikeskkonda ning toetades soolist võrdõiguslikkust ja kodanike teadusalgatusi.

EUROOPA INNOVATSIOONI- JA TEHNOLOOGIAINSTITUUT (EIT)

EIT programmidega seotud tegevuse rakendamisel kohaldatakse järgmist.

3.1. Põhimõtted

Nagu ELi teadus- ja innovatsiooniprogrammide mõju maksimeerimise kõrgetasemelise töörühma (Lamy juhitud kõrgetasemeline töörühm) aruandes sõnaselgelt väljendatakse, on parimaks edasiliikumise viisiks anda haridus tulevikuks ja investeerida inimestesse, kes midagi muudavad. Eelkõige kutsutakse Euroopa kõrgharidusasutusi üles stimuleerima ettevõtlusvaimu, kaotama valdkondade vahelisi piire ja institutsionaliseerima valdkondadevahelist tugevat koostööd teadusringkondade ja tööstuse vahel. Viimaste uuringute kohaselt on Euroopa idufirmade asutajate asukohavalikut ülekaalukalt olulisimalt mõjutav tegur andekate inimeste leidmine.

Ettevõtlusharidusel, koolitusvõimalustel ja loovate oskuste arendamisel on põhiroll tulevaste novaatorite kasvatamisel ja praeguste novaatorite võimete arendamisel, et nad saaksid oma ettevõtet edukamaks muuta. Ettevõtlusalase ande ja kutsealateenuste, kapitali ja turgude kättesaadavus ELi tasandil ning peamiste innovatsioonitegevuses osalejate koondamine ühise eesmärgi saavutamiseks on innovatsiooni ökosüsteemi soodustamise põhielemendid. Tuleb koordineerida kogu ELis tehtavaid jõupingutusi, et tagada omavahel ühendatud ELi-üleste ettevõtlusklastrite ja ökosüsteemide kriitiline mass.

EIT on praegu Euroopa suurim integreeritud innovatsiooni ökosüsteem, mis toob kokku koostööpartnerid ettevõtlusest, teadus- ja haridusvaldkonnast ning mujalt. EIT jätkab oma teadmis- ja innovaatikakogukondade toetamist, mis on ulatuslikud Euroopa partnerlused, mis keskenduvad konkreetsete ülemaailmsete väljakutsete käsitlemisele, ning neid ümbritsevate innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamist. Selleks edendab EIT kõrgetasemelise hariduse, teadustegevuse ja innovatsiooni lõimimist, luues sel viisil innovatsiooni soodustavaid keskkondi, ergutab ja toetab uut ettevõtjate põlvkonda ning stimuleerib uute innovatiivsete ettevõtete loomist tihedas koostöös ja vastastikusel täiendavuses EICga.

Kõikjal Euroopas tuleb veel teha jõupingutusi selleks, et arendada välja ökosüsteemid, kus teadlased, novaatorid, tööstused ja valitsused saaksid omavahel hõlpsalt koostööd teha.

Tegelikkuses ei toimi innovatsiooni ökosüsteemid ikka veel optimaalselt mitmesugustel põhjustel, näiteks:

- innovatsioonitegevuses osalejate koostööd takistavad nendevahelised organisatsioonilised, regulatiivsed ja kultuuribarjäärid;
- innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamiseks tehtav töö saab kasu koordineerimisest ja selgest keskendumisest konkreetsetele eesmärkidele ja mõjule.

Tulevaste ühiskonna ees seisvate väljakutsete käsitlemiseks, uute tehnoloogiate pakutavate võimaluste ärakasutamiseks ning keskkonnasõbralikule ja kestlikule majanduskasvule, tööhõivele, konkurentsivõimele ja Euroopa kodanike heaolule kaasa aitamiseks on vaja Euroopa innovatsioonivõimet veelgi tugevdada, tugevdades olemasolevaid ja edendades koostööd ja innovatsiooni soodustavate uute keskkondade loomist; tugevdades teadusringkondade ja teadussektori innovatsioonisuutlikkust; toetades uut ettevõtjate põlvkonda; ning edendades innovatsiooniprojektide loomist ja arendamist ning suurendades ELi rahastatud teadus- ja innovatsioonitegevuse, eelkõige EIT rahastamise nähtavust ja tunnistamist laiema üldsuse seas.

Innovatsioonivaldkonna väljakutsete laad ja ulatus nõuab osalejate koostööd ja ressursside mobiliseerimist Euroopa tasandil, tugevdades piiriülest koostööd. Vaja on kaotada valdkondade ja väärtusahelate vaheline isoleeritus ning edendada soodsa keskkonna loomist teadmiste ja oskusteabe tõhusaks vahetamiseks ning ettevõtlusalase võimekuse arendamiseks ja ligitõmbamiseks. EIT strateegiline innovatsioonikava tagab sidususe programmi „Euroopa horisont“ väljakutsetega ning täiendab EICd.

3.2. Sekkumisvaldkonnad

3.2.1. Kestlikud innovatsiooni ökosüsteemid kogu Euroopas

EIT-l on kookõlas EIT määrusega ja strateegilise innovatsioonikavaga oluline roll kestlike probleemipõhiste innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamisel kogu Euroopas. Eelkõige jätkab EIT tegevust peamiselt oma teadmis- ja innovaatikakogukondade kaudu, mis on ulatuslikud Euroopa partnerlused, mis keskenduvad konkreetsete ühiskonna ees seisvate väljakutsete lahendamisele. EIT jätkab neid ümbritsevate innovatsiooni ökosüsteemide tugevdamist, muutes neid avatumaks ning soodustades teaduse, innovatsiooni ja hariduse lõimimist. Peale selle tugevdab EIT innovatsiooni ökosüsteeme kogu Euroopas sel viisil, et laiendab oma piirkondlikku innovatsioonikava (EIT-RIS). EIT töötab innovatsiooni ökosüsteemidega, millel on strateegiast, teemavaldkonnast ja kavandatavast mõjust tulenevalt suur innovatsioonipotentsiaal, tihedas koostöös aruka spetsialiseerumise strateegiate ja platvormidega.

- Olemasolevate teadmis- ja innovaatikakogukondade tulemuslikkuse ja uutele partneritele avatuse tugevdamine, võimaldades saada pikemas perspektiivis isemajandavaks, ja ülemaailmsete väljakutsete käsitlemiseks uute kogukondade loomise vajaduse analüüsimine. Konkreetsed teemavaldkonnad määratakse kindlaks strateegilises innovatsioonikavas, võttes arvesse strateegilist planeerimist.
- Vajaduse korral tihedas koostöös asjaomaste struktuurifondidega ja muude asjakohaste ELi rahastamisprogrammidega piirkondade arengu kiirendamine tipptasemeni riikides, mis on määratletud strateegilises innovatsioonikavas.

3.2.2. Innovatsiooni- ja ettevõtlusalased oskused elukestva õppe perspektiivis, sealhulgas kõrgharidusasutuste suutlikkuse suurendamine kogu Euroopas

Tugevdatakse EIT haridustegevust, et soodustada innovatsiooni ja ettevõtlusvaimu kogu eesmärgipärase hariduse ja koolituse käigus. Inimkapitali arendamisele pööratav suurem tähelepanu suunatakse olemasolevate EIT teadmis- ja innovaatikakogukondade haridusprogrammide laiendamisele, et pakkuda üliõpilastele ja spetsialistidele jätkuvalt kvaliteetseid õppekavasid innovatsiooni, loovuse ja ettevõtluse alal kooskõlas eelkõige ELi tööstus- ja oskuste strateegiaga. See võib hõlmata teadlasi ja novaatoreid, keda toetatakse programmi „Euroopa Horisont“ teiste osade, eelkõige Marie Skłodowska-Curie meetmete alusel. Samuti toetab EIT kogu Euroopas kõrgharidusasutuste moderniseerimist ja nende lõimimist innovatsiooni ökosüsteemidesse, edendades ja suurendades nende ettevõtluspotentsiaali ja -suutlikkust ning julgustades neid paremini prognoosima uusi vajaminevaid oskusi.

- Innovatiivsete õppekavade väljatöötamine, võttes arvesse ühiskonna ja tööstuse vajadusi tulevikus, ning niisuguste nii Euroopas kui ka mujal üliõpilastele, ettevõtjatele ja spetsialistidele pakutavate valdkondadevaheliste programmide väljatöötamine, milles erialateadmised ja sektoriomased teadmised on ühendatud innovatsiooni- ja ettevõtlusalaste oskustega, näiteks kõrgtehnoloogiliste oskustega digitehnoloogia ja kestlike peamiste progressi võimaldavate tehnoloogiate alal.
- EIT märgise tugevdamine ja laiendamine, et suurendada eri kõrgharidusasutuste, teaduskeskuste ja ettevõtete partnerlusel põhinevate EIT haridusprogrammide nähtavust ja tunnustamist, tõhustades samas selle üldist kvaliteeti tegevuse käigus õppimisel põhinevate õppekavade, eesmärgipärase ettevõtlushariduse ning rahvusvahelise, organisatsioonidevahelise ja sektorivahelise liikuvuse pakkumise kaudu.
- Kõrgharidussektori innovatsiooni- ja ettevõtlussuutlikkuse arendamine, võimendades ja edendades EIT kogukondade erialateadmisi hariduse, teaduse ja ettevõtluse ühendamisel.
- EIT vilistlaste kogukonna rolli tugevdamine, et sellest saaks rollimudel uutele üliõpilastele ja mõjus vahend EIT mõjust teavitamiseks.

3.2.3. Uute lahenduste turuletoomine ülemaailmsete väljakutsete käsitlemiseks

EIT annab ettevõtjatele, novaatoritele, teadlastele, haridustöötajatele, üliõpilastele ja teistele innovatsioonis osalejatele, tagades samal ajal soolise aspekti arvestamise, vahendid valdkondadevahelistes rühmades üheskoos töötamiseks, et genereerida ideid ja muuta need nii järkjärguliseks kui ka murranguliseks innovatsiooniks, ning hõlbustab ja tunnustab seda laadi tööd. Tegevusi iseloomustavad avatud innovatsioon ja piiriülene lähenemine ning need keskenduvad teadmiste kolmnurga nende tegevuste kaasamisele, mis on olulised nende edukaks toimimiseks (näiteks saavad projektide läbiviijad parandada oma juurdepääsu konkreetse kvalifikatsiooniga lõpetanutele, juhtivkasutajatele, innovatiivsete ideedega idufirmadele, asjakohaste täiendavate ressurssidega välisfirmadele jms).

- Uute toodete, teenuste ja turuvõimaluste arendamise toetamine seal, kus teadmiste kolmnurgas osalejad teevad koostööd, et leida lahendusi ülemaailmsetele väljakutsetele.
- Kogu innovatsiooni väärtusahela täielik integreerimine: õppurist ettevõtjani, ideest tooteni, laborist kliendini. See hõlmab idufirmade ja kasvufirmade toetamist.
- Innovatiivsetele ettevõtetele kõrgetasemeliste teenuste ja toe pakkumine, sealhulgas tehniline abi toodete või teenuste täppisviimistlemisel, sisuline nõustamine, abi sihtklientide leidmisel ja kapitali kaasamisel, et jõuda kiiresti turule ja kiirendada nende kasvuprotsessi.

3.2.4. Koostoime ja lisaväärtus programmi „Euroopa horisont“ raames

EIT suurendab jõupingutusi, et kasutada ära koostoimet ja vastastikust täiendavust olemasolevate teadmis- ja innovaatikakogukondade ning erinevate osalejate ja algatuste vahel ELi ja ülemaailmsel tasandil ning laiendada oma koostööd tegevate organisatsioonide võrgustikku nii strateegilisel kui ka tegevustasandil, vältides samas dubleerimist.

- Tihe koostöö EICga ja programmiga „InvestEU“ innovatsiooniprojektidele nii käivitus- kui ka kasvufaasis antava toetuse tugevdamisel (st rahastamine ja teenused), eelkõige teadmis- ja innovaatikakogukondade kaudu.

EIT tegevuste kavandamine ja rakendamine eesmärgiga maksimeerida koostoimet ja vastastikust täiendavust programmi muude osadega.

- ELi liikmesriikide kaasamine nii riiklikul kui ka piirkondlikul tasandil, seades sisse struktureeritud dialoogi ja kooskõlastades jõupingutusi võimaldamaks koostööt riiklike ja piirkondlike algatustega, kaasa arvatud aruka spetsialiseerumise strateegiatega, kaaludes samuti „Euroopa innovatsiooni ökosüsteemide“ rakendamist, et teha kindlaks parimad tavad ja saadud kogemused ning neid jagada ja levitada.
- Innovatiivsete tavade ja kogemuste jagamine ja levitamine kogu Euroopas ja mujal, et aidata kaasa Euroopa innovatsioonipoliitikale, kooskõlastades tegevust programmi „Euroopa horisont“ teiste osadega.
- Innovatsioonipoliitika arutelude jaoks sisendi andmine ning ELi poliitikaprioriteetide kavandamisele ja rakendamisele kaasa aitamine, tehes pidevalt koostööd kõigi Euroopa Komisjoni talitustega ning muude ELi programmidega ja nende sidusrühmadega, ning poliitika rakendusalgatustesse kätkevad võimaluste edasine uurimine.
- Muu hulgas inimkapitali arendamist ja innovatsiooni toetavate muude ELi programmidega (nt COST, ESF+, ERF, Erasmus+, Loov Euroopa ja COSME+ / ühtne turg, programm „InvestEU“) tekkiva koostööm kasutamine.
- Strateegiliste liitude loomine oluliste innovatsioonis osalejatega ELi ja rahvusvahelisel tasandil ning teadmis- ja innovaatikakogukondade toetamine, et arendada koostööd ja sidemeid teadmiste kolmnurga peamiste partneritega kolmandates riikides, eesmärgiga avada uusi turge teadmis- ja innovaatikakogukondade poolt toetatud lahendustele ning meelitada teistest riikidest ligi rahastajaid ja andekaid inimesi. Kolmandate riikide osalemist edendatakse vastastikkuse ja vastastikuse kasu põhimõtete alusel.

III LISA

PARTNERLUSED

Euroopa partnerlused valitakse välja ning neid rakendatakse, seiratakse, hinnatakse, need lõpetatakse või uuendatakse järk-järgult järgmiste kriteeriumide alusel.

1) Valimine:

tõendamine, et Euroopa partnerlus on partnerite kaasamise ja nende võetud kohustuste näol tõhusam programmi asjaomaste eesmärkide saavutamiseks, eelkõige selleks, et saavutada selge mõju ELile ja selle kodanikele, pidades eriti silmas üleilmsete väljakutsete käsitlemist ning teadus- ja innovatsioonitegevuse eesmärkide saavutamist, kindlustades ELi konkurentsivõimet ja kestlikkust ning aidates kaasa Euroopa teadus- ja innovatsiooniruumi tugevdamisele ning, kus see on asjakohane, rahvusvaheliste kohustuste täitmisele;

vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 185 sõlmitud institutsionaliseeritud Euroopa partnerluste korral on kohustuslik vähemalt 40 % ELi liikmesriikide osalus;

- b) Euroopa partnerluse sidusus ja koostoime ELi teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskeskkonnas, järgides võimalikult suures ulatuses programmi „Euroopa horisont“ reegleid;
- c) Euroopa partnerluse läbipaistvus ja avatus seoses eeldatavaid tulemusi ja mõju käsitlevate prioriteetide ja eesmärkide määramise ning partnerite ja sidusrühmade kaasamisega väärtusahela kõigist osadest, eri sektoritest, eri taustaga ja erialadelt ning, kui see on asjakohane ja ei mõjuta Euroopa konkurentsivõimet, ka rahvusvaheliselt; selged reeglid VKEde osalemise edendamiseks ning tulemuste levitamiseks ja kasutamiseks eelkõige VKEde poolt, sealhulgas vahendavate organisatsioonide kaudu;

d) Euroopa partnerluse täiendavuse ja suunatuse eelnev tõendamine, sealhulgas ühine strateegiline visioon Euroopa partnerluse eesmärgist. See visioon peaks konkreetselt sisaldama järgmist:

- meetodid, millega tagatakse rakendamise paindlikkus ja muutuvale poliitikale või ühiskonna ja/või turu vajadustele või teaduse arengule vastavaks kohandamine, et suurendada piirkondliku, riikliku ja ELi tasandi poliitika sidusust;
- eeldatava kvalitatiivse ja märkimisväärse kvantitatiivse finantsvõimenduse tõendamine, kaasa arvatud peamiste tulemusnäitajate mõõtmise meetod;
- meetodid, millega tagatakse rakendamise paindlikkus ja muutuvale poliitikale või ühiskonna ja/või turu vajadustele või teaduse arengule vastavaks kohandamine, et suurendada piirkondliku, riikliku ja ELi tasandi poliitika sidusust;
- väljumisstrateegia ja programmi järk-järgult lõpetamise meetmed;

e) partnerite pikaajaliste kohustuste, sealhulgas minimaalse avaliku ja/või erasektori investeeringute osakaalu eelnev tõendamine.

ELi toimimise lepingu artikli 185 või 187 alusel asutatud institutsionaliseeritud Euroopa partnerluste korral on rahalised ja/või mitterahalised toetused muudelt kui liidust pärit partneritelt vähemalt 50 % ning võivad ulatuda kuni 75 % Euroopa partnerluse eelarvekohustuste koondsummast. Iga sellise institutsionaliseeritud Euroopa partnerluse puhul on muu kui liidu partneri toetus finantstoetuse vormis. Nende partnerite rahaline panus, kelleks ei ole liit ja osalevad riigid, peaks katma eelkõige halduskulud, samuti koordineerimise ja toetuse ning muud konkurentsivõimega mitteseotud tegevused.

2) Rakendamine:

- a) süsteemne lähenemisviis, millega tagatakse liikmesriikide aktiivne ja varajane kaasamine ning Euroopa partnerluse oodatava mõju saavutamine ühismeetmete paindliku rakendamise kaudu, millel on suur Euroopa lisaväärtus, hõlmates ühtlasi enamat kui väljapoole teadus- ja innovatsioonitegevust jäävad ühiskonkursid, sealhulgas need, mis on seotud mis on seotud turu, regulatiivnõuete või poliitika kasutuselevõttuga;
- b) asjakohased meetmed, millega tagatakse rakendamise ajal algatuse pidev avatus ja läbipaistvus, eriti prioriteetide seadmise ja projektikonkurssidel osalemise osas, teave juhtimise toimimise kohta, liidu nähtavus, teavitus- ja selgitusmeetmed, tulemuste levitamine ja kasutamine, sealhulgas selge strateegia vaba juurdepääsu / kasutamise kohta kogu väärtusahelas; asjakohased meetmed VKEde teavitamiseks ja nende osalemise edendamiseks;
- c) koordineerimine ja/või ühistegevus koos asjakohaste teadus- ja innovatsioonitegevuse algatustega, et tagada optimaalsel tasemel omavaheline seotus ja tulemuslik koostoime, muu hulgas selleks, et kõrvaldada potentsiaalsed rakendamist takistavad tegurid riiklikul tasandil ja suurendada kulutasuvust;
- d) algatuse kogu kestuse jooksul iga partneri kohustused rahaliste ja/või mitterahaliste toetuste osas kooskõlas riigi õigusnormidega;
- e) institutsionaliseeritud Euroopa partnerluse korral tagatakse komisjonile juurdepääs tulemustele ja muule meetmega seotud teabele, eesmärgiga töötada välja liidu poliitikad või programmid, neid rakendada ning teostada järelevalvet.

3) Järelevalve:

- a) artiklis 45 sätestatud nõuetega kooskõlas olev järelevalvesüsteem, et jälgida konkreetse poliitika eesmärkide suunas edenemist, tulemusi ja peamisi tulemusnäitajaid, mis võimaldavad hinnata saavutusi, mõju ja potentsiaalsete parandusmeetmete vajadust aja jooksul;

- b) eraldi perioodiline aruandlus kvantitatiivse ja kvalitatiivse finantsvõimenduse kohta, sealhulgas nii lubatud kui ka tegelikult välja makstud rahalised ja mitterahalised toetused, nähtavus ja positsioneerimine rahvusvahelises kontekstis ning erasektori investeringute mõju teadus- ja innovatsioonitegevusega seotud riskidele;
 - c) üksikasjalik teave hindamisprotsessi ja partnerluste kõigi konkursside tulemuste kohta, mis tuleb teha aegsasti kättesaadavaks ning juurdepääsetavaks ühises elektroonilises andmebaasis.
- 4) Hindamine, järkjärguline lõpetamine ja uuendamine:
- a) liidu ja riiklikul tasandil saavutatud mõju hindamine seoses määratletud sihtmärkide ja peamiste tulemusnäitajatega, mida võetakse arvesse programmi hindamisel, mis on sätestatud artiklis 47, sealhulgas tõhusaim poliitiline sekkumismeetod tulevaste meetmete puhul; ning Euroopa partnerluse iga võimaliku uuendamise positsioneerimine Euroopa partnerluste üldise tegevuskeskkonna ning selle poliitikaprioriteetide suhtes;
 - b) kui uuendamist ei toimu, siis asjakohased meetmed, millega tagatakse raamprogrammi rahastamise järkjärguline lõpetamine vastavalt õiguslike kohustustega seotud partneritega eelnevalt kokku lepitud tingimustele ja ajakavale, ilma et see piiraks võimalikku jätkuvat riiklikku või muude liidu programmide kaudu rahastamist, erainvesteeringuid ja käimasolevaid projekte.

IV LISA

KOOSTOIME MUUDE PROGRAMMIDEGA

Selleks, et maksimeerida teadusuuringute ja innovatsiooni mõju ühiskonnale, keskkonnale ja majandusele laiemalt ning aidata kaasa liidu eesmärkide saavutamisele, peavad liidu rahastamisprogrammid olema sidusad ja toimima koostoimes.

Koostoime põhineb programmi ülesehituse ja eesmärkide vastastikusel täiendavusel ning rahastamisreeglite ja -protsesside omavahelisel sobivusel rakendustasandil.

Programmist „Euroopa horisont“ võivad saada rahastamist üksnes teadus- ja innovatsioonitegevused. Strateegilise planeerimise protsessiga tagatakse liidu eri rahastamisprogrammide prioriteetide ühtlustamine ning sidusad rahastamisvõimalused teadusuuringute ja innovatsiooni tsükli eri etappides. Muu hulgas saavad missioonid ja partnerlused kasu koostoimest muude liidu rahastamisprogrammide ja -põhimõtetega.

Raamprogrammi raames väljatöötatud teadusuuringute tulemuste ja innovatiivsete lahenduste kasutamist soodustatakse muude liidu rahastamisprogrammide toetusega, eelkõige levitamise ja kasutamise strateegiate, teadmussiirde, täiendavate ja kumulatiivsete rahastamisallikate ning kaasnevate poliitikameetmete kaudu.

Teadus- ja innovatsioonitegevuse rahastamine saab kasu ühtlustatud reeglitest, mille eesmärk on tagada ELi lisaväärtus, vältida kattumisi muude liidu programmidega ning püüda saavutada maksimaalne tõhusus ja halduslik lihtsustamine.

Järgnevates punktides kirjeldatakse üksikasjalikumalt sellist koostoimet raamprogrammi ja liidu eri programmide vahel.

1. Koostoime Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondiga (edaspidi „EAGF“) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondiga (edaspidi „EAFRD“) (ühine põllumajanduspoliitika) tagab, et:

- a) määratakse kindlaks teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused ELi põllumajandussektoris ja maapiirkondades, näiteks Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduslik tootlikkus ja jätkusuutlikkus“⁴⁷ raames ning võttes arvesse nii raamprogrammi strateegilise planeerimise protsessi kui ka tööprogramme;
- b) ühise põllumajanduspoliitikaga tagatakse teadus- ja innovatsioonitegevuse tulemuste parim kasutamine ning edendatakse innovatiivsete lahenduste kasutamist, rakendamist ja levitamist, sealhulgas teadus- ja innovatsioonitegevuse raamprogrammide rahastatavatest projektidest ning Euroopa innovatsioonipartnerlusest „Põllumajanduslik tootlikkus ja jätkusuutlikkus“ saadavad lahendused;
- c) EAFRDist toetatakse raamprogrammi tulemustest saadavate selliste teadmiste ning lahenduste kasutuselevõttu ja levitamist, mis soodustavad dünaamilisema põllumajandussektori teket ja uusi võimalusi maapiirkondade arenguks.

2. Koostoime Euroopa Merendus- ja Kalandusfondiga (edaspidi „EMKF“) tagab, et:

- a) raamprogramm ja EMKF on omavahel tihedalt seotud niivõrd, kuivõrd ELi teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadusi integreeritud merenduspoliitika valdkonnas käsitletakse raamprogrammi strateegilise planeerimise protsessi kaudu;
- b) EMKFist toetatakse uute tehnoloogiate ja innovatiivsete toodete, protsesside ja teenuste kasutuselevõtmist, eelkõige nende kasutuselevõttu, mis tulenevad raamprogrammi mere- ja merenduspoliitika valdkondadest; samuti edendatakse EMKFi kaudu kohapeal andmete kogumist, töötlemist ja seiret ning levitatakse raamprogrammi raames toetatavaid asjakohaseid meetmeid, mis omakorda aitab kaasa ühise kalanduspoliitika ja ELi merenduspoliitika rakendamisele ning rahvusvahelisele ookeanide majandamisele.

⁴⁷ 7278/12: Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa innovatsioonipartnerluse „Põllumajanduse tootlikkus ja jätkusuutlikkus“ kohta (COM(2012) 79 final).

3. Koostoime Euroopa Regionaalarengu Fondiga (edaspidi „ERF“) tagab, et:
- a) ERFist ja raamprogrammist täiendava ja kumulatiivse rahastamise korraga toetatakse tegevusi, millega tagatakse ühendus eelkõige aruka spetsialiseerumise strateegiate ja teadus- ja innovatsioonitegevuse tipptaseme vahel, sealhulgas piirkonnaülesed/riikidevahelised ühisprogrammid ja üleeuroopalised teadustaristud, eesmärgiga tugevdada Euroopa teadusruumi ja panustada kestliku arengu eesmärkidesse;
 - b) ERF keskendub muu hulgas piirkondlike ja kohalike teadus- ja innovatsiooni ökosüsteemide arendamisele ja tugevdamisele ning tööstuse ümberkujundamisele, sealhulgas nii teadus- ja innovatsioonisutlikkuse loomise kui ka teadus- ja innovatsioonitegevuse raamprogrammide tulemuste ning uute tehnoloogiate ja innovatiivsete ja kliimasõbralike lahenduste kasutuselevõtu toetamisele ERFi kaudu.
4. Koostoime Euroopa Sotsiaalfond+-iga (edaspidi „ESF+“) tagab, et:
- a) ESF+ kaudu saab peavoolustada ja laiendada raamprogrammi abil toetatavaid innovatiivseid õppekavasid riiklike või piirkondlike programmide kaudu, et anda inimestele oskused ja pädevused, mida on vaja tööturu muutuvate vajaduste jaoks;
 - b) ESF+ täiendava rahastamise korda saab kasutada selleks, et toetada inimkapitali arengut teadus- ja innovatsioonitegevuse valdkonnas edendavat tegevust, eesmärgiga tugevdada Euroopa teadusruumi;
 - c) ESF+ kaudu peavoolustatakse innovatiivseid tehnoloogiaid ja uusi ärimudeleid ning lahendusi, eriti raamprogrammidest tulenevaid, et aidata sellega kaasa innovatiivsetele, tõhusatele ja kestlikele tervisesüsteemidele ja hõlbustada Euroopa kodanike juurdepääsu paremale ja ohutumale tervishoiule.

5. Koostoime Euroopa ühendamise rahastuga (edaspidi „CEF“) tagab, et:
- a) raamprogrammi strateegilise planeerimise protsessis määratletakse ja kehtestatakse transpordi-, energia- ja digisektori teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused ELis;
 - b) CEFiga toetatakse transpordi-, energia- ja digivaldkonna füüsiliste taristute uute innovatiivsete tehnoloogiate ja lahenduste, eriti teadus- ja innovatsioonitegevuse raamprogrammidest tulenevate tehnoloogiate ja lahenduste suuremahulist kasutuselevõttu ja levitamist;
 - c) lihtsustatakse raamprogrammi ja CEFi projektide vahelist teabe- ja andmevahetust, näiteks tõstes esile suure turuvalmidusega raamprogrammi tehnoloogiaid, mida saaks täiendavalt CEFi kaudu levitada.
6. Koostoime digitaalse Euroopa programmiga (Digital Europe Programme, edaspidi „DEP“) tagab, et:
- a) kuigi mitu raamprogrammis ja DEPis käsitletavat teemavaldkonda on sisult sarnased, on toetatavad meetmeliigid, nende eeldatavad väljundid ja sekkumisloogika erinevad ning üksteist täiendavad;
 - b) raamprogrammi strateegilise planeerimise protsessis määratletakse ja kehtestatakse digiaspektidega seotud teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused; see hõlmab teadus- ja innovatsioonitegevust kõrgjõudlusega andmetöötluse, tehisintellekti ja küberturvalisuse vallas, kombineerides digitehnoloogiaid muude progressi võimaldavate tehnoloogiate ning mittetehnoloogilise innovatsiooniga; toetatakse läbimurdelist innovatsiooni (millest paljud ühendavad digi- ja füüsilisi tehnoloogiaid) rakendavaid ettevõtteid; ning toetatakse digitaalseid teadustaristuid;

- c) DEPi keskendutakse suuremahulise digisuutlikkuse ja -taristu rajamisele kõrgiõudlusega andmetöötluse, tehisintellekti, küberturvalisuse ja kõrghariduse digioskuste valdkonnas, et saavutada ELi raamistikus olemasolevate eriti oluliste või testitud innovatiivsete digilahenduste ulatuslik kasutuselevõtt ja levitamine kogu Euroopas avaliku huvi valdkondades (nagu tervise-, avaliku halduse, õigus- ja haridusvaldkond) või turutõrgete lahendamise valdkonnas (nagu ettevõtete digitaliseerimine, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul); DEPi rakendatakse peamiselt koos liikmesriikidega koordineeritud ja strateegiliste investeeringute kaudu, eriti ühiste riigihangete kaudu, et jagada digisuutlikkust kogu Euroopas ning kogu ELi hõlmavate meetmete abil, mis toetavad koostalitlusvõimet ja standardimist digitaalse ühtse turu arendamise osana;
- d) DEPi suutlikkus ja taristud tehakse kättesaadavaks teadus- ja innovatsioonikogukonnale, kaasa arvatud raamprogrammiga toetatud tegevuste jaoks, sealhulgas testimine, katsetamine ja tõendamine kõigis sektorites ja valdkondades;
- e) raamprogrammi kaudu arendatavad uudsed digitehnoloogiad võetakse järk-järgult kasutusele ja neid levitatakse DEPi kaudu;
- f) raamprogrammi oskuste ja pädevuste õppekavade väljatöötamise algatusi, sealhulgas neid, mis toimivad Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi ühistegevuskeskustes (KIC-Digital), täiendatakse digitaalse Euroopa programmiga toetatava suutlikkuse suurendamisega kõrghariduse digioskuste valdkonnas;
- g) kummagi programmi jaoks on olemas tugevad strateegilise programmitöö ja töökorra koordineerimise mehhanismid ning nende juhtimisstruktuurid hõlmavad nii asjakohaseid komisjoni talitusi, liikmesriikide esindajaid kui ka muid vastavate programmide eri osades osalejaid.

7. Koostoime ühtse turu programmiga tagab, et:

- a) ühtse turu programmiga käsitletakse turutõrkeid, mis mõjutavad VKEsid, ning edendatakse ettevõtlust ning ettevõtete loomist ja kasvu. Ühtse turu programmi ja tulevase Euroopa Innovatsiooninõukogu (edaspidi „EIC“) innovatiivsetele ettevõtetele suunatud ning ka VKEde tugiteenuste valdkonna meetmed täiendavad üksteist, eriti kui turg ei paku elujõulist rahastust;
- b) Euroopa ettevõtlusvõrgustik võib lisaks muudele olemasolevatele VKEde tugistruktuuridele (näiteks riiklikud kontaktpunktid, innovatsiooniasutused) pakkuda tugiteenuseid Euroopa Innovatsiooninõukogu kaudu.

8. Koostoime programmiga LIFE – keskkonna ja kliimameetmete programmiga (edaspidi „LIFE“) tagab, et:

teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused keskkonna-, kliima- ja energiaprobleemide käsitlemiseks ELis määratletakse ja kehtestatakse raamprogrammi strateegilise planeerimise protsessis. LIFE toimib jätkuvalt katalüsaatorina, et rakendada ELi keskkonna-, kliima- ja asjakohast energiapoliitikat ning vastavaid õigusakte, sealhulgas võttes kasutusele ja kohaldades raamprogrammi teadus- ja innovatsioonitegevuse tulemusi ning aidates neid levitada riiklikus ja piirkondade(vahelises) mastaabis, kui see võib aidata käsitleda keskkonna-, kliima- või ülemineku küsimusi. Eelkõige jätkatakse LIFEga stiimulite pakkumist, mis soodustavad koostoimet raamprogrammiga, andes hindamise käigus boonuse projektidele, mis näevad ette raamprogrammi tulemuste kasutuselevõttu. LIFE standardsete meetmeprojektidega toetatakse ELi keskkonna- ja kliimapoliitika rakendamiseks selliste sobivate tehnoloogiate või meetodikate välja töötamist, testimist või tõendamist, mida saab hiljem suures mahus levitada ning mida rahastatakse muudest allikate, sealhulgas raamprogrammist kaudu. Raamprogrammi Euroopa Innovatsiooninõukogu võib pakkuda toetust, et levitada ja turustada uusi läbimurdelisi ideid, mis võivad tuleneda LIFE projektide rakendamisest.

9. Koostoime Erasmus programmiga tagab, et:

- a) raamprogrammi, sealhulgas Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi ja Erasmus programmi vahendeid kasutatakse koos, et toetada tegevusi, millega tugevdatakse ja ajakohastatakse Euroopa kõrgharidusasutusi. Raamprogrammiga täiendatakse Erasmus programmi toetust Euroopa ülikoolide algatusele, keskendudes selle teadusuuringute mõõtmele, kui see on asjakohane. See on osa selliste uute ühiste ja integreeritud pikaajaliste ning kestlike hariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna strateegiate väljatöötamisest, mis põhinevad transdistsiplinaarsel ja sektoriülesel lähenemisviisil, et muuta see teadmiste kolmnurk tegelikkuseks;
- b) raamprogrammi ja Erasmus programmiga edendatakse hariduse ja teadusuuringute integreerimist, aidates kõrgharidusasutustel töötada välja ja kehtestada ühiseid haridus-, teadus- ja innovatsioonistrateegiaid ning võrgustikke, et tagada õppetegevusvaldkonnale teave viimastest teadusavastustest ja -praktikast, mille kaudu pakkuda aktiivset osaluskogemust teadustöös kõigile üliõpilastele ja kõrgharidusvaldkonna töötajatele ning eriti teadlastele, ning et toetada muid kõrgharidust, teadust ja innovatsiooni integreerivaid tegevusi.

10. Koostoime Euroopa kosmoseprogrammiga tagab, et:

- a) kosmosevaldkonna tootmis- ja tarbimissektori teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused ELis ning ELi kosmoseprogrammi hüvanguks määratletakse ja kehtestatakse raamprogrammi strateegilise planeerimise protsessi osana; kosmoseuuringute meetmed rakendatakse programmi „Euroopa Horisont“ kaudu hangete ning üksuste rahastamiskõlblikkuse osas kooskõlas kosmoseprogrammi sätetega, kui see on asjakohane;

- b) Euroopa kosmoseprogrammi kaudu avaliku hüvena kättesaadavaks tehtud kosmoseandmeid ja -teenuseid kasutatakse selleks, et arendada teadusuuringute ja innovatsiooni kaudu, sealhulgas raamprogrammis, läbimurdelisi lahendusi, eriti kestliku toidutootmise ja loodusvarade kasutamise, kliimaseire, atmosfääri, maa, ranniku- ja merekeskkonna, arukate linnade, ühendatud ja automatiseeritud liikuvuse, julgeoleku ja katastroofide ohjamise valdkonnas;
 - c) Copernicuse programmi andmetele ja teabele juurdepääsu teenused edendavad Euroopa avatud teaduse pilve ning lihtsustavad seega teadurite, teadlaste ja novaatorite juurdepääsu Copernicus programmi andmetele; teadustaristud, eriti *in situ* vaatlusvõrgustikud moodustavad olulise osa *in situ* vaatlustaristust, võimaldades Copernicuse programmi teenuseid, ning neile on omakorda kasulik Copernicuse programmis toodetav teave.
11. Koostoime naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendiga (edaspidi „NDICI“) ja ühinemiseelse abi rahastamisvahendiga (edaspidi „IPA III“) tagab, et:
- a) raamprogrammi strateegilise planeerimise protsessis määratletakse ja kehtestatakse NDICI ja IPA III valdkonna teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused, kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega;
 - b) raamprogrammi teadus- ja innovatsioonitegevus, milles osalevad kolmandad riigid, ning sihipärane rahvusvaheline koostöö püüab saavutada kooskõla ja sidususe samal ajal võetavate NDICI ja IPA III turustamise ja suutlikkuse suurendamise meetmetega, tuginedes ühisele vajaduste ja sekkumisvaldkondade määratlusele.

12. Koostoime Sisejulgeolekufondi ja piirihalduse rahastamisvahendi kui integreeritud piirihalduse fondi osaga tagab, et:
- a) julgeoleku ja integreeritud piirihalduse valdkonna teadus- ja innovatsioonitegevuse vajadused määratletakse ja kehtestatakse raamprogrammi strateegilise teadus- ja innovatsioonitegevuse kavandamise protsessis;
 - b) Sisejulgeolekufondist ja integreeritud piirihalduse fondist võib toetada uute innovatiivsete tehnoloogiate ja lahenduste kasutuselevõttu, eriti nende kasutuselevõttu, mis on saadud julgeolekualaste teadusuuringute valdkonna teadus- ja innovatsiooni raamprogrammidest.
13. Koostoime InvestEU fondiga tagab, et:
- a) raamprogramm pakub programmi „Euroopa Horisont“ ja EIC segarahastamist novaatoritele, kes võtavad suuri riske ja kelle puhul turg ei taga piisavat ja elujõulist rahastust. Samal ajal toetab raamprogramm segarahastamises erasektori osa tõhusat kasutamist ja haldamist fondide ja vahendajate kaudu, keda toetatakse programmist „InvestEU“ ja mujalt;
 - b) teadus- ja innovatsioonitegevuse ning VKEde rahastamisvahendid koondatakse kokku programmi „InvestEU“ alla, eriti sihtotstarbelise teadus- ja innovatsioonitegevuse teemarubriigi kaudu ning toodete kaudu, mis võetakse kasutusele VKEde rubriigi alusel, aidates seeläbi täita mõlema programmi eesmärgi;
 - c) raamprogramm pakub asjakohast tuge, et aidata vajaduse korral EIC rahastuseks mittesobivaid projekte suunata ümber rahastamiseks programmist „InvestEU“.

14. Koostoime heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifondiga (edaspidi „innovatsioonifond“) tagab, et:
- a) innovatsioonifondist suunatakse vahendeid sihipäraselt innovatsioonitegevuseks vähese süsinikdioksiidiheitega tehnoloogia ja protsesside valdkonnas, sealhulgas süsinikdioksiidi keskkonnaohutuks kogumiseks ja kasutamiseks, mis aitaks oluliselt leevendada kliimamuutusi, samuti süsinikdioksiidimahukate toodete asendamiseks ning selleks, et aidata hoogustada selliste projektide ehitustegevust ja toimimist, mille eesmärk on süsinikdioksiidi keskkonnaohutu kogumine ja geoloogiline säilitamine, ning samuti innovatiivsetesse taastuenergia ja energia salvestamise tehnoloogiatesse;
 - b) raamprogrammist rahastatakse selliste tehnoloogiate väljatöötamist ja tutvustamist, mis aitavad saavutada ELi süsinikdioksiidiheite vähendamise ning energeetika ja tööstuse ümberkujundamise eesmärke, eriti selle 2. samba tegevuste kaudu;
 - c) innovatsioonifondist võib, tingimusel et on täidetud selle valiku- ja hindamiskriteeriumid, toetada selliste rahastamiskõlblike projektide tutvustamise etappi, mis võivad olla toetust saanud teaduse- ja innovatsioonitegevuse raamprogrammidest.
15. Koostoime Euratomi teadus- ja koolitusprogrammiga tagab, et:
- a) raamprogrammi ja Euratomi teadus- ja koolitusprogrammiga arendatakse terviklikke meetmeid, millega toetatakse haridust ja koolitust (sealhulgas Marie Skłodowska-Curie meede), eesmärgiga säilitada ja arendada asjakohaseid oskusi Euroopas;
 - b) raamprogrammi ja Euratomi teadus- ja koolitusprogrammiga arendatakse teadusuuringute ühismeetmeid, milles keskendutakse ioniseeriva kiirguse muul kui energeetika eesmärgil ohutu ja turvalise kasutamise valdkondadevahelistele aspektidele sellistes sektorites nagu meditsiin, tööstus, põllumajandus, kosmos, kliimamuutused, julgeolek ja erakorralisteks olukordadeks valmisolek ning tuumateaduse panus⁴⁸.

⁴⁸ Sõltuvalt asjaomaste õigusaktide üle peetavate läbirääkimiste tulemustest.

16. Koostoime Euroopa Kaitsefondiga on kasulik tsiviil- ja kaitseuuringute valdkonnas, kuigi raamprogrammi raames läbiviidavates tegevustes, välja arvatud Euroopa Kaitsefondiga hõlmatud valdkondades, tuleks keskenduda üksnes tsiviiltegevustele. Tarbetu topelttöö välistatakse.

V LISA

PEAMISED MÕJUAHELA NÄITAJAD

Mõjuahelad ja nendega seotud peamised mõjuahela näitajad struktureerivad artiklis 3 osutatud raamprogrammi eesmärkide saavutamise seiret. Mõjuahelad on ajatundlikud ja kajastavad kolme täiendavat mõjukategooriat, mis kajastavad teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavate investeeringute mittelineaarset laadi: teaduslik, ühiskondlik ja tehnoloogiline/majanduslik mõju. Kõigi nende mõjukategooriate puhul kasutatakse vahenäitajaid, millega jälgitakse edasiliikumist lühikeses, keskmises ja pikemas perspektiivis, sealhulgas programmijärgsel ajal, ja võimalikku jaotust, sh liikmesriikide ja assotsieerunud riikide kaupa. Need näitajad koostatakse kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete meetodite abil. Programmi eri osad mõjutavad neid näitajaid eri määral ning erinevate mehhanismide kaudu. Programmi eri osade seireks võib kasutada vajaduse korral lisanäitajaid.

Peamiste mõjuahela näitajate aluseks olevaid üksikandmeid kogutakse programmi kõikide osade ja kõikide tulemuste saavutamise mehhanismide jaoks tsentraalselt hallataval ja ühtlustatud viisil ning asjakohase detailsusega, nii et toetusesaajate aruandluskooormus oleks minimaalne.

Lisaks peamistele mõjuahela näitajatele kogutakse andmeid programmi tulemuste saavutamise optimeerimise kohta, et tugevdada Euroopa teadusruumi, edendada kõikide liikmesriikide tipptasemel põhinevat osalemist programmis ning soodustada koostöösidemeid Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, ning need edastatakse peaaegu reaalajas rakendus- ja juhtimisandmete osana, nagu on osutatud artiklis 45. Muu hulgas hõlmab see koostöösidemete jälgimist, võrgustiku analüüsi ning andmeid, mis käsitlevad ettepanekuid, taotlusi, osalemist ja projekte; taotlejaid ja osalejaid (k.a organisatsiooni liik (nt kodanikuühiskonna organisatsioonid, VKEd ja erasektor), riik (nt erikategooria riikide rühmadele, nagu liikmesriigid, assotsieerunud riigid ja kolmandad riigid), sugu, roll projektis, projekti teadusvaldkond/sektoir, sh sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkond) ning kliimaküsimuste peavoolustamise taset ja vastavaid kulutusi.

Teadusliku mõjuahela näitajad

Eeldatakse, et programmil on teadusmõju, mis avaldub uute tippkvaliteediga teadmiste loomises, teadus- ja innovatsioonitegevuses inimkapitali tugevdamises ning teadmiste leviku ja avatud teaduse edendamises. Selle mõju saavutamist seiratakse vahenäitajate abil, mis järgivad järgmist kolme peamist mõjuahelat.

Tabel 1 (vt allpool)

Ühiskondliku mõjuahela näitajad

Eeldatakse, et programmil on ühiskondlik mõju, mis avaldub ELi poliitikaprioriteetide ja üleilmsete väljakutsete, sealhulgas ÜRO kestliku arengu eesmärkide käsitlemises kooskõlas tegevuskava 2030 põhimõtetega ning Pariisi kokkuleppe eesmärkidega, tuginedes teadus- ja innovatsioonitegevusele, teadus- ja innovatsioonimissioonide ja Euroopa partnerluste kaudu kasu toomises ja mõju saavutamises ning ühiskonnas innovatsiooni kasutuselevõtu tugevdamises, millega lõppkokkuvõttes edendatakse inimeste heaolu. Selle mõju saavutamist seiratakse vahenäitajate abil, mis järgivad järgmist kolme peamist mõjuahelat.

Tabel 2 (vt allpool)

Tehnoloogilise/majandusliku mõjuahela näitajad

Eeldatakse, et programmil on tehnoloogiline/majanduslik mõju, eelkõige liidus, mis avaldub ettevõtete, eriti VKEde, sh idufirmade loomise ja kasvu mõjutamises, otseste ja kaudsete töökohtade loomises, eelkõige liidus, ning teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavate investeeringute võimendamises. Selle mõju saavutamist seiratakse vahenäitajate abil, mis järgivad järgmist kolme peamist mõjuahelat.

Tabel 3 (vt allpool)

V lisa – tabel 1

Teadusliku mõju saavutamine	Lühikeses perspektiivis	Keskmeses perspektiivis	Pikemas perspektiivis
Tippkvaliteediga uute teadmiste loomine	<u>Teaduspublikatsioonid</u> – eelretsenseeritud teaduspublikatsioonide arv raamprogrammis	<u>Tsiteeritavus</u> – raamprogrammi teaduspublikatsioonide valdkonna suhtes kaalutud tsiteerimisindeks	<u>Maailmatasemel teadus</u> – raamprogrammi projektidest saadud ja eksperdihinnangu läbinud teaduspublikatsioonide arv ja osakaal
Inimkapitali tugevdamine teadus- ja innovatsioonitegevuses	<u>Oskused</u> – nende teadlaste arv, kes on kaasatud raamprogrammi projektide oskusi täiustavatesse (koolituse, mentorluse/juhendamise, liikuvuse ning teadus- ja innovatsioonitaristule juurdepääsu kaudu) tegevustesse	<u>Karjäär</u> – nende oskusi täiustanud raamprogrammi teadlaste arv ja osakaal, kellel on oma teadus- ja innovatsioonitegevuse valdkonnas suurem isiklik mõju	<u>Töötingimused</u> – nende täiendatud oskustega raamprogrammi teadlaste arv ja osakaal, kelle töötingimused, sh palgad, on paranenud
Teadmiste leviku ja avatud teaduse edendamine	<u>Jagatud teadmised</u> – avatud teadmistaristu kaudu jagatud raamprogrammi teadusväljundite (avalikud andmed, publikatsioonid, tarkvara jne) osakaal	<u>Teadmiste levik</u> – avatud juurdepääsuga aktiivselt kasutatud/tsiteeritud raamprogrammi teadusväljundite osakaal	<u>Uus koostöö</u> – nende raamprogrammi toetusesaajate osakaal, kes on loonud uusi transdistsiplinaarseid/sektoriüleseid koostöösidemeid koos oma raamprogrammi teadus- ja innovatsioonitegevuse avatud väljundite kasutajatega

V lisa – tabel 2

Ühiskondliku mõju saavutamine	Lühikeses perspektiivis	Keskmeses perspektiivis	Pikemas perspektiivis
Teadus- ja innovatsioonitegevus e kaudu ELi poliitikaprioriteetide ja üleilmsete väljakutsete käsitlemine	<u>Väljundid</u> – nende väljundite arv ja osakaal, mis on suunatud kindlate ELi poliitikaprioriteetide ja üleilmsete väljakutsete (sh kestliku arengu eesmärgid) käsitlemisele (mitmemõõtmeline: iga kindlaksmääratud prioriteedi kohta eraldi) Sealhulgas: nende kliima seisukohast oluliste väljundite arv ja osakaal, mis on suunatud Pariisi kokkuleppest tuleneva ELi kohustuse saavutamisele	<u>Lahendused</u> – nende innovatsiooni- ja teadustulemuste arv ja osakaal, mis on suunatud kindlate ELi poliitikaprioriteetide ja üleilmsete väljakutsete (sh kestliku arengu eesmärgid) käsitlemisele (mitmemõõtmeline: iga kindlaksmääratud prioriteedi kohta eraldi) Sealhulgas: nende kliima seisukohast oluliste innovatsiooni- ja teadustulemuste arv ja osakaal, mis aitavad täita Pariisi kokkuleppe kohast ELi kohustust	<u>Kasu</u> – raamprogrammist rahastatud tulemuste kasutamise hinnanguline koondmõju kindlate ELi poliitikaprioriteetide ja üleilmsete väljakutsete (sh kestliku arengu eesmärgid) käsitlemisele, sealhulgas panus poliitika- ja õigusloometsükklisse (näiteks normid ja standardid) (mitmemõõtmeline: iga kindlaksmääratud prioriteedi kohta eraldi) Sealhulgas: raamprogrammist rahastatud tulemuste kasutamise hinnanguline koondmõju Pariisi kokkuleppe kohase ELi kohustuse täitmisele, sealhulgas panus poliitika- ja õigusloometsükklisse (näiteks normid ja standardid)
Teadus- ja innovatsiooni-missioonide kaudu kasu toomine ja mõju saavutamine	<u>Teadus- ja innovatsioonimissioonide väljundid</u> – konkreetsete teadus- ja innovatsioonimissioonide väljundid (mitmemõõtmeline: iga kindlaksmääratud missiooni kohta eraldi)	<u>Teadus- ja innovatsioonimissioonide tulemused</u> – konkreetsete teadus- ja innovatsioonimissioonide tulemused (mitmemõõtmeline: iga kindlaksmääratud missiooni kohta eraldi)	<u>Teadus- ja innovatsioonimissioonidega saavutatud eesmärgid</u> – konkreetsete teadus- ja innovatsioonimissioonidega saavutatud eesmärgid (mitmemõõtmeline: iga kindlaksmääratud missiooni kohta eraldi)
Ühiskonnas teaduse ja innovatsiooni kasutuselevõtu tugevdamine	<u>Koosloome</u> – nende raamprogrammi projektide arv ja osakaal, mille puhul ELi kodanikud ja lõppkasutajad osalevad teadus- ja innovatsioonitegevuse sisu koosloomes	<u>Kaasamine</u> – selliste raamprogrammist toetust saanud üksuste arv ja osakaal, kus on pärast raamprogrammi projekti olemas kodanike ja lõpptarbijate kaasamise mehhanism	<u>Teaduse ja innovatsiooni kasutuselevõtt ühiskonnas</u> – raamprogrammis ühiselt loodud teadustulemuste ja innovatiivsete lahenduste kasutuselevõtt ja sihtrühmadeni jõudmine

V lisa – tabel 3

Tehnoloogilise/majandusliku mõju saavutamine	Lühikeses perspektiivis	Keskmes perspektiivis	Pikemas perspektiivis
Innovatsioonipõhise majanduskasvu loomine	Innovatsiooni väljundid – raamprogrammiga saavutatud innovatiivsete toodete, protsesside või meetodite arv (innovatsiooni liigiti) ning intellektuaalomandiõiguse rakendused	<u>Innovatiivsed lahendused</u> – raamprogrammi projektidega saavutatud innovatiivsete lahenduste arv (innovatsiooni liigiti), sealhulgas need, mis on kaitstud intellektuaalomandiõigusega	<u>Majanduskasv</u> – nende ettevõtete loomine, kasv ja turuosa, kes on töötanud välja raamprogrammi innovatiivseid lahendusi
Uute ja paremate töökohtade loomine	<u>Tööhõive toetamine</u> – raamprogrammi projektiks toetust saanud üksustes loodud ja säilitatud täistööaja ekvivalendile vastavate töökohtade arv (töökoha liigi järgi)	<u>Kestlik tööhõive</u> – toetust saanud üksustes pärast raamprogrammi projekti täistööaja ekvivalendile vastavate töökohtade arvu suurenemine (töökoha liigi järgi)	<u>Üldmõju tööhõivele</u> – raamprogrammi tulemuste levikuga seotud otseselt või kaudselt loodud või säilitatud töökohtade arv (töökoha liigi järgi)
Teadus- ja innovatsioonitegevusse tehtavate investeeringute võimendamine	<u>Kaasinvesteering</u> – raamprogrammi esialgse investeeringuga mobiliseeritud avaliku sektori ja erasektori investeeringute summa	<u>Kasvu tagamine</u> – raamprogrammi tulemuste kasutamiseks või kasvuks mobiliseeritud avaliku sektori ja erasektori investeeringute (sh välismaiste otseinvesteeringute) summa	<u>Panus 3 % eesmärgi saavutamisse</u> – raamprogrammist tulenev ELi liikumine 3 % SKPst eesmärgi suunas

Va LISA

VALDKONNAD, KUS SAAB LUUA MISSIOONE JA INSTITUTSIONALISEERITUD EUROOPA PARTNERLUSI ELi TOIMIMISE LEPINGU ARTIKLI 185 VÕI 187 ALUSEL

Käesolevas lisas sätestatakse kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 7 ja 8 valdkonnad, kus on võimalik luua missioone ja Euroopa partnerlusi ELi toimimise lepingu artikli 185 või 187 alusel.

I. Võimalike missioonide valdkonnad

Missioonide valdkond nr 1: kliimamuutustega kohanemine, sealhulgas ühiskondlikud muutused

Missioonide valdkond nr 2: vähktõbi

Missioonide valdkond nr 3: ookeanide, merede, ranniku- ja maismaavete hea seisund

Missioonide valdkond nr 4: kliimaneutraalsed ja arukad linnad

Missioonide valdkond nr 5: mulla seisund ja toit

Igas missioonis järgitakse käesoleva määruse artikli 7 lõikes 3 sätestatud põhimõtteid.

II. Valdkonnad võimalike institutsionaliseeritud Euroopa partnerluste loomiseks ELi toimimise lepingu artikli 185 või 187 alusel

Partnerluste valdkond nr 1: tervisevaldkonna innovatsiooni kiirem arendamine ja ohutum kasutamine Euroopa patsientide ja ülemaailmse tervishoiu jaoks

Partnerluste valdkond nr 2: peamiste digitaalsete ja progressi võimaldavate tehnoloogiate arendamine ning nende kasutamine, muu hulgas sellised uudsed tehnoloogiad nagu tehisintellekt, fotoonika ja kvanttehnoloogia

Partnerluste valdkond nr 3: Euroopa juhtpositsioon metroloogias, sh integreeritud metroloogia süsteem

Partnerluste valdkond nr 4: ELi lennuliikluse, lennunduse ja raudtee konkurentsivõime ja ohutuse suurendamine ning keskkonnatoime parandamine

Partnerluste valdkond nr 5: kestlikud, kaasavad ning ring- ja bioressursipõhised lahendused

Partnerluste valdkond nr 6: vesiniku ja taastuvenergia salvestamise tehnoloogiad väiksema ökoloogilise jalajäljega ning vähem energiamahukas tootmine

Partnerluste valdkond nr 7: keskkonnasõbralikud, ühendatud, koostöötavad, autonoomsed ja automatiseeritud lahendused inimeste ja kaupade liikuvusega seotud tulevaste nõudmiste jaoks

Partnerluste valdkond nr 8: innovatiivsed ning teadus- ja arendustegevusega intensiivselt tegelevad väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad

Ühes eespool mainitud partnerluste valdkonnas institutsionaliseeritud Euroopa partnerluse järele esineva vajaduse hindamise protsessi tulemuseks võib olla ettepaneku esitamine ELi toimimise lepingu artikli 185 või 187 alusel kooskõlas Euroopa Komisjoni algatusõigusega. Vastavas partnerluste valdkonnas võib partnerluse luua ka raamprogrammi artikli 8 lõike 1 punktide a või b alusel või selle võib rakendada programmi „Euroopa horisont“ raames korraldatava projektikonkursiga.

Kuna institutsionaliseeritud Euroopa partnerluste võimalikud valdkonnad on väga ulatuslikud, võib hinnatud vajadustest lähtudes rajada institutsionaliseeritud Euroopa partnerluse rohkem kui ühe partnerluse alusel.